

۱۳۹۷

سال ۲۶ - پاییز ۹۷ - شماره ۱۰۰

خبرنامه

انجمن آمار ایران

DATA ANALYSIS

@irstat

www.irstat.ir

خبرنامه انجمن آمار ایران

نشریه خبری این انجمن است که در پایان هر فصل منتشر می‌شود. هدف اصلی از انتشار خبرنامه، درج اخبار آماری ایران و جهان، آشنایی بزرگان و ایجاد ارتباط میان اعضای جامعه آماری با یکدیگر و نیز با انجمن آمار ایران است. برای نیل به اهداف فوق به هرچه پربارتر شدن خبرنامه، از همکاری و همفکری همه علاقه‌مندان به گرمی استقبال می‌شود. در این راستا:

- ضروری است مطالب به نشانی سردبیر، یا اعضای هیئت تحریریه ارسال شود.
- خبرنامه، در انتخاب، تلخیص و ویرایش مطالب ارسال شده آزاد است.
- مطالب دریافت شده، بازگردانده نمی‌شود.
- مطالب مندرج در خبرنامه، لزوماً نظر انجمن آمار ایران نیست

به نام خداوند جان و خرد

سال ۲۶ - پاییز ۱۳۹۷ شماره ۱۰۰

صاحب امتیاز:
انجمن آمار ایران

سردبیر:

adolati@yazd.ac.ir

علی دولتی

هیئت تحریریه:

نصرالله ایران‌پناه iranpanah@sci.ui.ac.ir

حمید پزشک pezeshek@khayam.ut.ac.ir

علی‌دست برآورده dastbaravarde@yazd.ac.ir

عباسی محمودی emahmoudi@yazd.ac.ir

افشین فلاح afshin.ikiu@gmail.com

نشانی مکاتبه:

تهران، صندوق پستی ۱۶۱۴-۱۵۸۱۵

رایانشانی: info@irstat.ir

وبگاه: www.irstat.ir

تلفن: ۰۲۱-۶۶۴۹۵۵۴۰

دورنگار: ۰۲۱-۶۶۴۹۹۸۲۷

طراحی جلد: اعظم دهقانی

صفحه آرایی: رویا نظری

چاپ: لیتوگرافی دریای نور

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

فهرست مطالب

- ۱ سرمقاله: تاملی در برنامه‌های درسی رشته آمار
- ۳ مصوبات هیئت مدیره انجمن
- ۵ فعالیت‌های فراسازمانی انجمن
- ۹ گزارش نخستین سمینار آموزش آمار
- ۱۱ تکریم از رهروی از رهروان آموزش
- ۱۴ مقاله: جستجوی نوآوری در علم داده‌ها
- ۱۷ آمار رسمی
- ۱۹ معرفی مراکز آماری کشور
- ۲۲ اخبار روز ملی آمار و برنامه‌ریزی
- ۳۱ گزارش نخستین کنفرانس ملی دانشجویی آمار
- ۳۲ روند تدریس آمار در دانشگاه مک‌کواری استرالیا
- ۳۵ گزارش یک فرصت تحقیقاتی کوتاه مدت
- ۳۷ واژه‌های آماری مصوب فرهنگستان زبان و ادب فارسی
- ۳۷ نظرسنجی در مورد تغییر در اساسنامه انجمن
- ۳۸ معرفی کتاب
- ۴۰ دانش‌آموختگان دکتری آمار
- ۴۰ اخبار دانشگاه‌ها و موسسات
- ۴۳ کتاب‌های آماری چاپ شده

سرمقاله: تاملی در برنامه‌های درسی رشته آمار

دکتر محمدرضا مشکانی، استاد بازنشسته آمار دانشگاه شهید بهشتی

مدتی است که زمزمه‌هایی در خصوص تغییر برنامه‌های رشته آمار^۱ و حتی نام آن به گوش می‌رسد. یکی از همکاران، مدل زمان تحصیل خود را برای گزینش دانشجو پیشنهاد کرده است. دیگری تغییر نام رشته را برای کسب اعتبار بیشتر در بین افراد ناآشنا با علم آمار مطرح کرده است. در اینجا می‌خواهم نظرم را به کوتاهی هر چه بیشتر در این موارد به آگاهی جامعه آماری خودمان برسانم. به این امید که اگر همتی برای اصلاح وضع اسفناک فعلی به عمل آمد، شاید این دیدگاه هم کمکی باشد.

شایان ذکر است در مدلی که همکار محترم به آن نظر دارند من خود آن مسیر را در دوران تحصیل طی کرده‌ام. به‌ویژه، در مدت زمان تدریس در دانشگاه‌های جورجیا و تگزاس در اجرای این‌گونه برنامه‌ها و تهیه سؤال‌های امتحانات جامع و امتحانات احراز شرایط ورود به برنامه دکتری آمار شرکت داشته‌ام و با زیر و بم آن آشنا هستم. با این پیشنهاد، دوره کارشناسی آمار حذف می‌شود و آموزش دانشگاهی آمار به تحصیلات تکمیلی منتقل می‌گردد. داوطلبان کارشناسی ارشد آمار معمولاً از بین دانش‌آموختگان یکی از رشته‌های ریاضی، فیزیک، مهندسی، کامپیوتر و غیره انتخاب می‌شوند. اگر داوطلبی پیش‌نیازهای ریاضی را نخوانده باشد باید پیش از آغاز یا هم‌زمان با درس‌های کارشناسی ارشد درس‌های لازم را بگذراند. اگر دانش‌آموختگان دوره کارشناسی ارشد قصد ادامه تحصیل در دوره دکتری آمار را داشته باشند از همان ابتدا برای آن‌ها برنامه درسی و امتحان‌های ویژه‌ای طراحی می‌شود. در صورتی‌که بخواهند با درجه کارشناسی ارشد وارد بازار کار شوند معمولاً تأکید بر درس‌های کاربردی خواهد بود.

این پیشنهاد محاسن و معایبی دارد که در زیر به کوتاهی به آن‌ها می‌پردازم. حسن آن این است که دانشجویان با آمادگی و پس‌زمینه قوی ریاضی وارد دوره می‌شوند. پیداست که درک و هضم استدلال‌های نظری درس‌های پایه‌ای دوره آمار مانند احتمال، فرایندهای تصادفی و آمار ریاضی برای آنان غریبه نخواهند بود

بلکه ادامه تفکر دوره کارشناسی تلقی خواهد شد. تنها انطباق و انطباقی مهم در طرز تفکر این‌گونه دانشجویان انتقال اضطراب‌انگیز از جهان قطعیات ریاضی به جهان تصادفیات آمار و استنباط آماری است. این‌که هر گزاره‌ای در آن واحد هم درست و هم نادرست است و باید احتمال درستی یا نادرستی آن را در نظر گرفت در تقابل شدید با درست یا نادرست بودن قطعی تفکر ریاضی است. پس از گذراندن این مرحله و خودیابی دانشجو، در صورت موفقیت در گذراندن درس‌ها و قبول شدن در امتحانات، دانش‌آموخته‌ای مجهز به دانش‌هایی مفید اما محدود به زمینه‌هایی خاص که از ویژگی‌های محیطی گروه آموزشی محل تحصیل است به بازار کار عرضه می‌شود. کارشناسان ارشد به‌طور عموم در شرکت‌ها و ادارات و دکترها اکثراً در دانشگاه‌ها و نهادهای پژوهشی به‌کار گرفته می‌شوند.

عیب عمده این پیشنهاد آن است که در کشورهایی مانند ایران و برنامه‌های درسی دانشگاهی آن‌ها که دیوارهایی ضخیم بین رشته‌های دانشگاهی وجود دارند و دانشجویان یک‌رشته از انتخاب درس‌های مورد علاقه‌شان از دیگر رشته‌ها به‌عنوان درس‌های انتخابی یا کهاد محروم می‌شوند، دانش‌آموخته آمار در سطح کارشناسی یا دست‌کم با کهاد آمار نخواهیم داشت. در این حالت، سازمان‌ها و اداره‌هایی که به کارشناس آمار نیاز دارند و کارشان به تخصص بالای آماری نیاز ندارد یا باید به‌گونه‌ای غیرضروری کارشناس ارشد استخدام کنند یا دانش‌آموختگان دیگر رشته‌ها را که آشنایی مقدماتی با آمار دارند به کار بگیرند. استخدام فردی با تخصص بالا برای کاری پایین‌تر از صلاحیت وی ضمن به‌صرفه نبودن برای کارفرما موجب مشکلاتی در محیط کار و تنش‌هایی بین همکاران می‌شود که کارفرما را از به کار گرفتن این افراد بازخواهد داشت. افزون بر آن، بخشی از نقش آمارشناسان به عهده افراد غیر آمارشناس واگذار خواهد شد. در هر حال، این امر نه به صلاح کارفرمایان و نه به صلاح علم آمار و متولیان آن است که شانه از زیر تکلیف خود خالی کنند.

انحصار آموزش دانشگاهی آمار به دوره‌های تحصیلات تکمیلی مستلزم تغییرات اساسی در ساختار فعلی است که من هم با آن موافقم؛ اما در هر حال وجود دوره کارشناسی به‌صورتی محدود و منحصر به چند دانشگاه جامع و یا اصلاحاتی که در زیر به شرح آن خواهم پرداخت می‌تواند این نقیصه را برطرف کند. دلیل محدود

^۱ پس از نوشتن این مقاله برنامه پیشنهادی کارشناسی آمار دانشگاه فردوسی مشهد به دستم رسید. این برنامه تا حد زیادی با پیشنهاد من تطابق دارد و به نظر من در صورت اجرا به گونه‌ای جدی و کامل و با اصلاحاتی که در حین اجرا لازم خواهند شد می‌تواند تحولی مبارک در آموزش آمار فراهم سازد. دیگر دانشگاه‌ها می‌توانند با توجه به امکانات خود بسته‌های دیگری را تعریف یا در بسته‌های پیشنهادی جرح و تعدیل لازم را به عمل آورند. جا دارد از زحمات همکاران گروه آمار دانشگاه فردوسی تقدیر نموده توفیق آنان را خواستار باشیم.

کل کشور ۲۸۰۰ دانشگاه داریم و کل اروپا به اندازه ایران دانشگاه ندارد. ناگفته پیداست که با این وضع، آموزش عالی چه کیفیتی خواهد داشت. به این دلیل‌ها باید به فکر محدود کردن دانشگاه‌های مجری برنامه‌های آمار از کارشناسی تا دکتری و غنی‌سازی آموزش بود.

در سامانه جدید، دوره کارشناسی ارشد و دکتری محل تمرکز فراگیری عمیق نظریه و روش‌های آماری خواهد بود. با حذف پایان‌نامه کارشناسی ارشد و اختصاص واحدهای آن به درس‌های آماری بر مهارت شغلی دانشجویان افزوده خواهد شد. حذف پایان‌نامه به معنای حذف کارهای پژوهشی در دوره کارشناسی ارشد نیست. بلکه دانشجویان می‌توانند در پژوهش‌های استادان همکاری کنند و از مزایای مادی و معنوی آن برخوردار شوند.

از روش جاری انتخاب دانشجو از سوی استاد راهنما به روش بیشتر مردم سالارانه یعنی انتخاب استاد راهنما توسط دانشجو برگردیم. این شیوه لازم می‌نماید که استادان درس‌های زمینه‌های تخصصی خود را در دو سال اول از دوره چهارساله دوره دکتری عرضه نمایند تا دانشجویان با آگاهی کامل موضوع رساله و استادان راهنما و مشاور خود را برگزینند. در ضمن لازم است تعداد واحدهای رساله کاهش یابد. البته آرمانی‌تر آن است که رساله واحد نداشته باشد و به‌عنوان یکی از الزامات مهم و اساسی دوره دکتری در نظر گرفته شود؛ اما با عنایت به وضع رفاهی استادان این امر بلافاصله عملی نیست تا زمانی که به‌تدریج با ترمیم حقوق استادان و بیشتر با اشتغال آنان به طرح‌های پژوهشی درون و بیرون از دانشگاه این کسری درآمد جبران شود. در درازمدت باید به‌سوی این هدف حرکت کرد تا رساله‌هایی با تعداد کمتر و کیفیت بیشتر تحت هدایت هر استاد قرار گیرد.

برنامه‌های تحصیلات تکمیلی گروه‌های مختلف به‌صورت متمرکز بر یکی دو زمینه سازمان‌دهی شوند. در این خصوص دانشگاه فردوسی مشهد در زمینه قابلیت اعتماد تا حدودی و دانشگاه تربیت مدرس در زمینه آمار فضایی خوب عمل کرده‌اند و می‌توانند به‌عنوان سرمشق تلقی شوند. دیگر گروه‌ها نیز با محدود کردن فعالیت‌های پژوهشی خود به زمینه‌های خاص می‌توانند چنین کنند و از پراکنده کاری‌ها پرهیز کنند.

گنجاندن درس‌های جدید در زمینه‌هایی که باب روز شده‌اند از قبیل «داده‌کاوی»، «یادگیری ماشین»، «شبکه‌های بیزی» و «استنباط علی» که تحت عنوان «علم داده‌ها» قرار دارند هم برای افزودن مهارت‌های دانشجویان و توانا کردن آنان به رقابت در بازار

کردن شمار دانشجویان کارشناسی آمار محدودیت بازار کار است. این محدودیت حتی در کشورهای پیشرفته که فرصت‌های شغلی برای کارشناسان آمار بسیار زیاده‌تر از ایران است نیز مشهود است. بدین ترتیب منزلت شغلی آمار شناسان هم حفظ خواهد شد.

در برنامه بازننگری شده رشته آمار باید به گسترده‌گی کاربرد آمار در علوم گوناگون توجه شود. از آن‌جا که در برنامه فعلی دانشجویان آمار همچون دانشجویان رشته‌های دیگر در حالت انزوای رشته خود هستند از مهارت برقراری ارتباط مؤثر با مشتریان خود ناتوان‌اند. فراهم ساختن این مهارت مستلزم تغییری اساسی در آموزش آنان است. جف وو^۲ استاد کرسی مشهور آمار در دانشگاه صنعتی جورجیا (جورجیا تک) که یکی از آمارشناسان بنام است و سال‌ها در زمینه‌های نظری آمار کار کرده است در یک سخنرانی در جشنی که به مناسبت شصت و پنج سالگی‌اش برگزار شده بود به توضیح گرایش خود به کاربردها و الهام گرفتن از آن‌ها برای انجام دادن پژوهش‌های نظری می‌پردازد. وی به جد پیشنهاد می‌کند که حتی در دوره‌های تحصیلات تکمیلی ۳۰ تا ۵۰ درصد درس‌های رشته آمار از رشته‌های دیگر باشد. اگر بخواهیم دانش‌آموختگان آمار قادر باشند در فرایند همکاری با پژوهشگران رشته‌های دیگر علوم که برای مشاوره به آن‌ها رجوع می‌کنند موفق باشند باید زبان علمی آن‌ها را درک کنند. سرفصل کلی تغییراتی که مدنظر من است به‌قرار زیرند.

درس‌های دوره کارشناسی متمرکز بر چند درس پایه‌ای آمار و چند درسی کاربردی مهم باشد. از گنجاندن انواع درس‌ها برای پر کردن برنامه و تکمیل واحدهای لازم برای فارغ‌التحصیلی پرهیز شود. به‌جای آن‌ها به دانشجو اجازه داده شود در یکی از رشته‌های دیگر در حد کهاد درس‌های مورد علاقه‌اش را که در شغل آینده‌اش سودمند خواهند بود انتخاب کند. اگر با ارائه درس‌های پربار تفکر آماری لازم در دانشجو پروراند شود و مهارت مسئله حل کردن در وی ایجاد شود نیاز به کثرت و تنوع درس‌ها نخواهد بود. بنا بر ضرب‌المثل چینی بهتر است به‌جای ماهی دادن به دانشجویان به آن‌ها ماهی‌گیری یاد داده شود.

تورم تعداد دانشگاه‌ها و رشته‌هایی که در سطح جامعه کارایی ندارند معضلی است که مسئولان امور باید به آن توجه کنند. متولیان رشته آمار نیز باید در این زمینه صدای خود را به گوش مسئولان برسانند. هنگام نوشتن این مطلب مقاله‌ای در روزنامه عصر ایران مورخ ۱۶ آذر ۹۷ دیدم که در آن دکتر مسعود پزشکیان نایب‌رئیس مجلس و وزیر اسبق بهداشت از این تورم انتقاد کرده بیان می‌کند در

مصوبات هیئت مدیره انجمن

اهم مصوبات جلسه تاریخ ۹۷/۷/۵

- ۱- دکتر علیرضا نعمت‌اللهی ضمن تشکر از هیئت مدیره دوره سیزدهم و قدردانی از برگزارکنندگان چهاردهمین کنفرانس آمار ایران به اعضای هیئت مدیره دوره چهاردهم خوش آمد گفتند.
- ۲- نامه انجمن فیزیک برای برگزاری نشست مشورتی با انجمن‌های مرتبط با علوم پایه مطرح شد و ضمن موافقت با آن دکتر محمدزاده برای حضور در آن جلسه معرفی شدند.
- ۳- مقرر گردید طبق توافق قبلی با انجمن ریاضی، هماهنگی لازم برای برگزاری جلسه مشترک انجمن آمار ایران و انجمن ریاضی صورت پذیرد و با توجه به اینکه یکی از دستور جلسات در جلسه مشترک با انجمن ریاضی مسائل و مشکلات مرتبط با علوم پایه بود، مقرر شد انجمن نگاه ویژه به مسائل و مشکلات مرتبط با علوم پایه داشته باشد و با تشکیل جلساتی در انجمن به این موضوع پرداخته شود و موضع و دیدگاه انجمن در این جلسات تعیین گردد.
- ۴- مقرر گردید نامه‌ای به پایگاه استنادی جهان علوم اسلام برای نمایه کردن کنفرانس دانشجویی آمار از طریق انجمن آمار ارسال شود.
- ۵- نامه گروه آمار دانشگاه فردوسی مشهد برای حمایت از برگزاری نخستین دوره سمینار آموزشی آمار و تقدیر از دکتر حسن صادقی مطرح شد و هیئت مدیره با برگزاری سمینار موافقت کردند و مقرر گردید دکتر غلامرضا محتشمی به عنوان نماینده انجمن آمار معرفی شوند. همچنین مقرر شد برگزاری سمیناری مرتبط با آموزش آمار در دستور کار انجمن آمار قرار گیرد.
- ۶- نامه دانشگاه خاتم الانبیای بهبهان مبنی بر اطلاع رسانی دومین کنفرانس منطقه‌ای علوم ریاضی و کاربردها در سایت انجمن مطرح و مورد موافقت قرار گرفت.
- ۷- مطابق آئین نامه نسبت به انتخاب رئیس و خزانه دار انجمن اقدام شد. پس از انجام رأی گیری دکتر محمدقاسم وحیدی اصل با کسب ۸ رأی از ۹ رأی داده شده (با یک رأی ممتنع) به عنوان رئیس انجمن و دکتر محمدرضا فریدروحانی به عنوان خزانه دار انجمن انتخاب شدند.
- ۸- جلسه با ریاست دکتر وحیدی اصل ادامه یافت. ایشان ضمن تشکر از زحمات هیئت مدیره دوره سیزدهم، بقیه دستورات جلسه را پی گیری کردند. با پیشنهاد رئیس انجمن و موافقت اعضای

کار و هم برای جلب دانشجویان مستعدتر اهمیت دارد.

در خصوص پیشنهاد تغییر نام علم آمار به علم داده‌ها توضیح زیر ضروری است. پیدایش رایانه‌های سریع و در دسترس قرار گرفتن نرم افزارهای کارآ باعث تحولی در علم آمار شده است که باید پاسخ مناسبی در قبال آن داشت. امروزه نرم افزارهای آماری و ریاضی اجرای پژوهش‌هایی را میسر ساخته‌اند که در حدود سه دهه پیش جزو رؤیاهای آمارشناسان بودند. این امکانات شاخه‌هایی از علم آمار را پدید آورده‌اند که برای برخی از خود علم آمار جذاب‌تر به نظر می‌رسند. تحلیل داده‌های نمادین^۳ و علم داده‌ها از این جمله‌اند. برای آگاهی از چند و چون این تحول شگرف و بحث و جدل درباره استقلال علم داده‌ها از آمار، خوانندگان را به مدخل علم داده‌ها در ویکی‌پدیا^۴ ارجاع می‌دهم. با غور در این مقاله جامع معلوم می‌شود وجهه همت علم داده‌ها پردازش داده‌های با ابعاد بزرگ و اغلب بسیار بزرگ است. در این رهگذر ناچار از علم رایانه کمک می‌گیرد. این گونه داده‌ها بیشتر در امور بازرگانی، بانکداری، بیمه‌ها و بررسی‌های همه‌گیرشناسی و غیره به چشم می‌خورند؛ اما هنوز و تا آینده‌ای قابل تصور پژوهش‌های با اندازه نمونه کوچک در رشته‌های پزشکی، مهندسی، علوم تجربی، کشاورزی و هر رشته‌ای که در آن امکان تولید داده محدود باشد در جریان خواهند بود. این بخش بزرگ و اساسی آمار به آن روش‌هایی که در علم داده‌ها با آن‌ها سروکار داریم نیاز ندارد. اگر هم کسی بخواهد روش‌های علم داده‌ها را در مورد نمونه‌های کوچک به کار بندد مثل آن است که برای بریدن نخ خیاطی از شمشیر استفاده کند. به نظر من تغییر نام علم آمار به علم داده‌ها استفاده از نام یک جزء برای یک کل است هرچند که آن جزء شامل اجزایی از بیرون علم آمار باشد. در این خصوص ضروری است به جای تغییر به غنی سازی برنامه پرداخت و در برنامه‌های آمار به کاربرد رایانه‌ها و تدریس نرم افزارهایی که ابزار اساسی این شاخه‌ها هستند توجه اساسی شود. البته مردم آزادی دارند که خود را به رشته‌ای که دوست دارند منتسب کنند. ما نیز حق داریم که از کیان علمی خود محافظت کنیم و از غلتیدن آن به دامان رشته‌های باب روز و بی‌دوام خودداری کنیم.

^۳ Billard, L. and Diday, E. (2006). Symbolic Data Analysis, Wiley Chichester

^۴ WWW.Wikipedia.org/Data Science

تقویت این بخش در درس گروهی و کنفرانس انجام شود.

- بر بهبود رابطه با مرکز آمار و بانک مرکزی ج.ا.ا تأکید شد و مقرر شد دکتر محمدزاده تماس‌های لازم را برای تعاملات بیشتر با مرکز آمار و دکتر وحیدی اصل با بانک مرکزی برای تقویت ارتباطات در راستای اهداف انجمن برقرار نمایند.

۲- در جهت سازمان‌دهی فعالیت‌های انجمن و تقسیم‌کارها، مسئولیت گروه‌ها و کمیته‌ها به صورت زیر تعیین شد:

- امور مربوط به مدیریت: دکتر وحیدی اصل، دکتر محمدزاده و دکتر فریدروحانی

- امور مربوط به دبیرخانه: دکتر زهرا رضایی

- امور مربوط به آئین‌نامه‌ها: دکتر ایران‌پناه

- امور مربوط به همایش‌ها: دکتر محمدزاده

- امور مربوط به جوایز و مسابقات انجمن: دکتر آرش

- امور مربوط به نشریات: دکتر اسکندری

- امور مربوط به انتشارات: دکتر وحیدی اصل

- امور مربوط به آموزش آمار: دکتر فریدروحانی

- امور مربوط به سواد آماری: دکتر افشین فلاح

در این رابطه مقرر شد که هریک از همکاران با تکمیل کردن جزئیات فهرست کارها که از طرف دکتر وحیدی اصل به هیئت‌مدیره پیشنهاد شده بود، موارد مربوط به حوزه مسئولیت خود در هیئت‌مدیره را با جزئیات به رئیس انجمن اعلام فرمایند.

۳- اساسنامه خانه آمار اصفهان مطرح شد و مقرر شد ابتدا دکتر ایران‌پناه آئین‌نامه‌ای برای شعب انجمن تهیه و تنظیم کنند و بررسی درخواست خانه آمار اصفهان بر اساس این آئین‌نامه انجام شود.

۴- نامه اعتراض بیست و سومین المپیاد دانشجویی آمار مطرح شد و توضیحاتی از سابقه برگزاری المپیاد ارائه شد و بر اساس مطالب گفته شده مقرر شد دکتر آرش با بررسی اسناد مربوط به مکاتبات انجمن با سازمان سنجش در حدود سال ۱۳۸۱ به هیئت‌مدیره اطلاع دهند که آیا انجمن متولی برگزاری این مسابقات بوده و هست و نحوه تعامل انجمن با سازمان سنجش را در ارتباط با این مسابقات تبیین کنند. در هر حال نامه اعتراض به نحو مناسب به سازمان سنجش منعکس شود.

۵- نامه دکتر امینی و سرپرستان در مورد مسابقه دانشجویی آمار مطرح شد و توضیحات تکمیلی را دکتر اسکندری و فرید روحانی بیان نمودند و در همین راستا مقرر شد دکتر آرش موضوع را بررسی نمایند و پیشنهادات خود را به هیئت‌مدیره ارائه نمایند.

هیئت‌مدیره دکتر محسن محمدزاده درودی به عنوان نایب رئیس انجمن و دکتر زهرا رضایی قهرودی به عنوان دبیر انجمن انتخاب شدند.

۹- تحویل و تحول اموال و اسناد و مدارک مالی انجمن به اعضای هیئت‌مدیره دوره چهاردهم انجمن صورت پذیرفت.

۱۰- نامه دانشگاه سمنان در خصوص پیشنهاد اعضای کمیته علمی و تاریخ برگزاری سمینار احتمال و فرایندهای تصادفی مطرح شد. هیئت رئیسه با اعضای پیشنهادی کمیته علمی و تاریخ برگزاری در صورت عدم مغایرت با تاریخ کنفرانس ریاضی موافقت کردند. انجمن برای کمیته علمی سمینار دکتر محمد امینی، دکتر علیرضا نعمت‌اللهی و به ترتیب تقدم یکی از آقایان دکتر کسری علیشاهی، دکتر حاج میرصادقی و دکتر محمدحسین علامت‌ساز را معرفی کردند. مقرر شد هماهنگی لازم با اعضای معرفی شده صورت گیرد و ۳ نفر به ترتیب اعضای معرفی شده در صورت موافقت به دبیر سمینار معرفی شود.

۱۱- نامه مرکز پژوهش‌های مجلس برای دعوت از انجمن آمار ایران در اولین جلسه کمیته تخصصی اصلاح قانون نظام آماری کشور مطرح شد و خانم دکتر رضایی برای حضور در آن جلسه معرفی شدند.

۱۲- مقرر شد کلیه امور انجمن احصا و تفکیک شود و هریک از اعضای هیئت‌مدیره مسئولیت بخشی از کار را برای سرعت عمل و دقت بیشتر به عهده بگیرند و جزئیات امر در جلسه بعدی تصویب خواهد شد.

اهم مصوبات جلسه تاریخ ۹۷/۸/۳

۱- دکتر وحیدی اصل رئیس انجمن، در مورد برگزاری نخستین سمینار آموزش آمار هم‌زمان با بزرگداشت دکتر صادقی گزارشی ارائه دادند و اعلام کردند که به علت نرسیدن به پرواز متأسفانه نتوانستند در این سمینار شخصاً حضور داشته باشند و بنابراین از دکتر پارسیان که در این همایش حضور داشتند درخواست کرده بودند که مطلبی را که در این خصوص تهیه کرده بودند، قرائت کنند. دکتر وحیدی اصل تأکید نمودند که باید بخش آموزش آمار در کشور جدی گرفته شود. در ادامه دکتر محمدزاده توضیحات تکمیلی در مورد بخش آموزش آمار در کنفرانس‌ها ارائه دادند و همچنین پیرو مطالب مذکور و فعالیت‌های انجمن مقرر شد:

- تلاش لازم برای آن‌که بخش آموزش آمار در کنفرانس‌های آمار و بخش آموزش احتمال در سمینارهای احتمال و فرایندهای تصادفی بسیار جدی و در صورت لزوم دعوت از سخنرانان برگزار شود، صورت گیرد و توصیه‌های لازم به کمیته‌های علمی همایش‌ها برای

فعالیت‌های فراسازمانی انجمن آمار

گزارش جلسه کمیسیون تخصصی شورای عالی آمار

دکتر محسن محمدزاده

نماینده انجمن آمار در کمیسیون تخصصی شورای عالی آمار

پیش‌نویس آیین‌نامه ایجاد شناسه ملی کسب و کارهای کشور، پیشنهاد شده از سوی مرکز آمار ایران، وزارت امور اقتصادی و دارایی و وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات در جلسه مورخ ۱۳۹۷/۷/۹ کمیسیون تخصصی شورای عالی آمار، با حضور نماینده انجمن آمار ایران، بررسی و پس از اصلاحاتی نهایی شد. این آیین‌نامه پس از تأیید شورای عالی آمار، برای تصویب به هیئت محترم دولت جمهوری اسلامی ارجاع داده خواهد شد.

یکی از اهداف اصلی نظام آماری کشور برنامه‌ریزی مبتنی بر نظام آمارهای ثبتی مبنا است. پیش‌نیاز این هدف ایجاد بسترهای قانونی و استقرار نظام ثبتی مبنا است. تکمیل و پیاده‌سازی نظام جامع ثبت‌های آماری ایران (ایران استارز) به‌عنوان مأموریت اصلی نظام آماری کشور و تأمین یکپارچه تمامی اطلاعات آماری مورد نیاز کشور برحسب تفکیک‌های جغرافیایی و موضوعی مطابق با طبقه‌بندی‌های ملی و بین‌المللی مستلزم تجمیع و اتصال تمام ریز داده‌های دستگاه‌های اجرایی است. فراهم آوردن امکان اتصال پایگاه‌های داده‌های دستگاه‌های اجرایی مبتنی برداشتن سه شناسه ملی کسب و کار (BIN)^۵، فرد (PIN)^۶ و مکان (LIN)^۷ است. وجود یک شناسه ملی با پوشش کل کسب و کارها ضروری است تا بتوان از طریق آن امکان پوشش کامل و روزآمد تمام کسب کارهای کشور، برقراری جریان اطلاعات کسب و کار بین دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط، تبادل داده‌ها بین پایگاه‌های اطلاعاتی کسب و کار در کشور، یکپارچه‌سازی داده‌های کسب و کار، ایجاد پنجره واحد برای ساماندهی فضای کسب و کار در کشور، پایه‌ریزی نظام جامع ثبت‌های آماری در حوزه کسب و کار و دستیابی به چارچوب‌های آماری پویا و به‌هنگام به‌منظور حفظ کیفیت نتایج آمارگیری‌ها را فراهم نمود تا بتوان از طریق آن در تمام دستگاه‌های اجرایی مرتبط با کسب و کار چرخه حیات یک کسب و کار را رصد کرد.

اهم مصوبات جلسه تاریخ ۹۷/۹/۱

- ۱- دکتر وحیدی اصل رئیس انجمن گزارشی از مسائل جاری و مرتبط با انجمن آمار به شرح زیر ارائه دادند:
 - با توجه به استعفای دکتر صفوی‌منش، دکتر شعاعی به‌عنوان مدیر اجرایی نشریه جیرس انتخاب شدند و حکم ایشان نیز صادر شد.
 - پرسشنامه فعالیت‌های ترویجی انجمن با همکاری دفتر انجمن، دکتر محمدزاده و دکتر رضایی تکمیل و به کمیسیون انجمن‌های علمی ارسال شد.
 - نامه حمایت از هفتمین کنگره مشترک سیستم‌های فازی و هوشمند ایران مطرح شد و ضمن موافقت، دکتر سید محمود طاهری به‌عنوان نماینده انجمن در این کنگره معرفی شدند.
 - با برگزاری سومین سمینار تخصصی آمار فضایی در دانشگاه زنجان موافقت شد و دکتر محمدزاده به‌عنوان نماینده انجمن در این سمینار معرفی شدند.
 - مقرر گردید دکتر افشین فلاح گزارشی از مسائل مربوط به نمایندگان انجمن آمار در جلسه بعدی هیئت‌رئیس انجمن ارائه دهند.
- ۲- پیشنهاد دکتر فقیهی برای برگزاری نشست مشترک انجمن آمار ایران با مدیران گروه‌های آمار در زمینه آموزش آمار، اشتغال و مهارت دانشجویان آمار، آیین‌نامه رتبه‌بندی مطرح شد و با کلیت آن موافقت شد.
- ۳- مقرر شد لیست دبیران انجمن‌های دانشجویی آمار از آقای بنیامین لقمان‌نیا دریافت شود و خبرنامه و نشریه ندای آماری نیز برای ایشان ارسال شود.
- ۴- نامه دکتر میثاق مورد بررسی قرار گرفت و مقرر گردید دکتر اسکندری در این زمینه پیگیری‌های لازم در خصوص نحوه برگزاری آزمون‌های مهارت‌های تخصصی در سازمان سنجش را انجام دهند.

^۵Business Identification Number

^۶Personal Identification Number

^۷Location Identification Number

گزارش اولین جلسه کمیته تخصصی اصلاح قانون نظام آماری کشور

دکتر زهرا رضایی قهرودی

نماینده انجمن آمار در کمیته تخصصی اصلاح قانون نظام آماری کشور

با توجه به چالش‌های موجود در نظام آماری کشور و گذار از مرحله سنتی گردآوری اطلاعات به روش مدرن ثبتی‌مبنا، بازنگری قانون آمار و تدوین قانون ملی آمار ضروری است. بیش از یک سال است که مرکز آمار ایران و پژوهشکده آمار مطالعات در خصوص بازنگری قانون آمار و تدوین قانون ملی آمار را در دستور کار خود قرار داده است. در این راستا نشست تخصصی «قانون آمار، آسیب‌های گذشته و رویکردهای آینده» در تاریخ ۱۳۹۶/۸/۳ توسط پژوهشکده آمار برگزار و همچنین پیش‌نویس قانون آمار در شهریورماه ۱۳۹۷ توسط مرکز آمار ایران تهیه و برای دریافت نظرات صاحب‌نظران و دستگاه‌های اجرایی در اختیار آنان قرار داده شده است. موضوعات قابل توجه در بازنگری قانون آمار و تدوین قانون ملی آمار توجه به اصول آماری نظیر استقلال حرفه‌ای، قابلیت اعتماد، بی‌طرفی و شفافیت، اصول حکمرانی آماری نظیر ساختار نظام آماری و سازمان‌های متولی آمار، جایگاه و نقش برنامه ملی آمار و نحوه انتصاب مسئولان نظام آماری و اصول انتشار نتایج و داده‌ها نظیر محرمانگی، انتشار ریز داده‌ها و انتشار فراداده‌ها است.

با عنایت به اینکه آسیب‌شناسی نظام آماری کشور و بررسی اصلاح قانون آمار کشور در دستور کار مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی نیز قرار گرفته است، اولین جلسه کمیته تخصصی اصلاح قانون نظام آماری کشور در جلسه مورخ ۱۳۹۷/۷/۱۰ با حضور نماینده انجمن آمار ایران و نمایندگان دستگاه‌های مختلف در مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی تشکیل شد که در آن به ضرورت بررسی و اصلاح قانون نظام آماری کشور پرداخته شد. در این جلسه نتایج مطالعات انجام شده در زمینه قانون نظام آماری ایران و کشورهای دیگر و ساختار و چارچوب کلی قانون نظام آماری پیشنهادی سازمان ملل ارائه شد و نظرات اعضا در خصوص چارچوب و مهم‌ترین مؤلفه‌های اصلاح قانون آمار ایران دریافت گردید.

گزارش جلسه شورای هماهنگی و تلفیق سومین برنامه ملی توسعه آمار کشور (۱۴۰۰-۱۳۹۶)

دکتر محسن محمدزاده

نماینده انجمن آمار در شورای هماهنگی و تلفیق برنامه ملی توسعه آمار کشور

پیش‌نویس سومین برنامه ملی توسعه آمار کشور با رویکرد نهاده‌سازی تحول بنیادین در نظام آماری که با همکاری مرکز آمار ایران و دستگاه‌های اجرایی تهیه شده است، در جلسه مورخ ۹۷/۷/۲۵ شورای هماهنگی و تلفیق برنامه ملی توسعه آمار کشور با حضور اعضای کمیسیون تخصصی شورای عالی آمار و نماینده انجمن آمار ایران بررسی و اصلاح شد، که پس از تکمیل و تأیید نهایی در جلسه آتی شورای هماهنگی و تلفیق، برای تصویب نهایی به شورای عالی آمار ارسال خواهد شد.

از سال ۱۳۸۳ و هم‌زمان با تنظیم لایحه برنامه چهارم توسعه اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، رویکرد جدیدی در نگرش به نظام آماری در میان برنامه‌ریزان و تصمیم‌گیران کشور ایجاد شد و برای اولین بار نظام آماری نیز به‌طور مستقیم به متن قانون برنامه‌های توسعه کشور راه یافت. در نتیجه این رویکرد، ماده ۵۶ قانون برنامه چهارم توسعه، مختص نظام آماری کشور مورد تصویب قرار گرفت که در راستای اجرای آن، تهیه و تدوین اولین برنامه ملی آمار (۱۳۸۸-۱۳۸۴) نیز در دستور کار دولت قرار گرفت. با تصویب برنامه ملی آمار در شورای عالی آمار و عملیاتی شدن احکام اجرایی برنامه مذکور، اقدامات مطلوبی در ساماندهی نظام آماری کشور صورت پذیرفت و نقش بی‌بدیل آمار و اطلاعات باکیفیت در تهیه و ارزیابی برنامه‌های توسعه کشور آشکارتر گردید تا جایی که جایگاه نظام آماری کشور در برنامه‌های توسعه کشور مورد تثبیت قرار گرفته و بیشتر از قبل تقویت شد و مرکز آمار ایران نیز مرجع رسمی تهیه، اعلام و انتشار آمارهای رسمی در نظام آماری کشور تعیین گردید.

دومین برنامه ملی آمار (۱۳۹۴-۱۳۹۰)، پس از ابلاغ سند چشم‌انداز بیست‌ساله کشور است و در اجرای بند ب ماده ۵۴ قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران تهیه شد تا بسترهای لازم برای ارتقای وضعیت نظام آماری کشور در سطوح ملی و بین‌المللی را فراهم آورد.

با اجرای کامل و دقیق این برنامه، انتظار می‌رفت ضمن رفع مشکلات و موانع گذشته، آمارهای مورد نیاز برنامه‌ریزان و تصمیم‌سازان کشور برای تهیه و ارزیابی برنامه‌های توسعه نیز باکیفیت مطلوب تولید شود، علی‌رغم دستیابی به برخی توفیقات

ازدواج و طلاق در سال‌های گذشته افت و خیزهای زیادی داشته است و سبب ایجاد سؤال‌ها و ابهام‌های متعددی در اذهان مسئولین و عموم مردم شده که آیا واقعاً ازدواج رو به کاهش و طلاق رو به افزایش است؟ مسلماً با توجه به فراوانی واقعه ازدواج و طلاق نمی‌توان به نتیجه و قضایای درست در این خصوص رسید و بهتر است از شاخص‌های مناسبی استفاده شود که ساختار جمعیت کشور و تغییرات آن را نیز لحاظ کند.

از طرفی در جلسه شورای عالی انقلاب فرهنگی در آبان ماه سال جاری در خصوص موضوع ازدواج و طلاق، موضوعاتی با حضور رئیس و معاونین مرکز آمار ایران و دستگاه‌های مرتبط مطرح شده است و تصمیم‌گیری در این خصوص که شاخص‌های کلیدی ازدواج و طلاق در جلسات کمیته بخشی آمارهای جمعیت با اساتید و صاحب‌نظران دستگاه‌های تولیدکننده آمار رسمی، به مشورت گذاشته شود و نتیجه کار تدوین بسته‌ای کامل از شاخص‌های کلیدی ازدواج و طلاق برای اعلام به برنامه‌ریزان و محققین باشد، صورت گرفته است.

با توجه به اهمیت موضوع ازدواج و طلاق و در ادامه بحث‌های مطرح شده در جلسه قبلی کمیته بخشی آمارهای جمعیت در خصوص شاخص‌های ازدواج و طلاق و همچنین مباحث مطرح شده در جلسه شورای عالی انقلاب فرهنگی، در این جلسه نتایج بررسی‌های سه جلسه کارشناسی بین کارشناسان مرکز آمار ایران و سازمان ثبت احوال و مصوبات آن ارائه شد. بر اساس مصوبات جلسات و همچنین نظرات اعضای حاضر در جلسه، شاخص‌های میزان عمومی ازدواج، میزان عمومی طلاق، میزان خالص ازدواج، میزان خالص طلاق، میزان ازدواج ویژه سنی، میزان طلاق ویژه سنی، میانگین سن در اولین ازدواج، طول مدت ازدواج در طلاق‌های رخ داده به‌عنوان شاخص‌های کلیدی ازدواج و طلاق تأیید شد. در این جلسه در خصوص زمان انتشار شاخص‌های ازدواج و طلاق نیز تصمیم‌گیری شد. همچنین مقرر شد در خصوص دو شاخص جدید مطرح شده توسط اعضای کمیته بخشی آمارهای جمعیت، بررسی‌های لازم صورت پذیرد و نتیجه در جلسه بعدی مطرح شود. دو دستور جلسه دیگر این جلسه در خصوص آمارهای ثبتی مبنای برنامه ملی آمار نیز به جلسه بعدی موکول شد.

و دستاوردها، بخش مهمی از هدف‌های اولین و دومین برنامه ملی آمار کشور به دلیل مواجهه با مشکلات ساختاری، کمبود اعتبارات و ضعف در ایجاد هماهنگی‌های لازم تحقق نیافتند. با این حال اقدامات برجسته‌ای در این خصوص صورت گرفته است که در مقایسه با گذشته قابل‌تقدیر ولی در مقایسه با کشورهای پیشرو و نیازهای کشور، تناسب چندانی ندارد. بعلاوه سرعت نوین‌سازی نظام آماری کشور، کند و آرام است و تعریف، تضمین و ظرفیت‌سازی قانونی و اداری و پیاده‌سازی برنامه و ایجاد امکانات و ابزارهای اجرایی برای نوین‌سازی نظام آماری کشور در همه ابعاد و در همه ارکان حاکمیت، دستگاه‌های اجرایی و نهادهای غیردولتی، ضروری و فوریت تام دارد.

در اجرای ماده ۱۰ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور، سومین برنامه ملی توسعه آمار کشور (۱۴۰۰-۱۳۹۶) با رویکرد نهادهای تحول‌بنیادین در نظام آماری کشور توسط مرکز آمار ایران و با همکاری دستگاه‌های اجرایی، تهیه و تدوین شده است. در تدوین این برنامه، ابتدا عملکرد نظام آماری کشور طی سال‌های اجرای دومین برنامه ملی توسعه آمار و همچنین نقاط قوت و ضعف، تهدیدها و فرصت‌های پیش روی آن مورد بررسی و ارزیابی دقیق قرار گرفت. سپس با تشکیل کارگروه‌های تخصصی و مشارکت دستگاه‌های اجرایی، چشم‌انداز و مأموریت نظام آماری و همچنین اهداف و راهبردهای کلان نظام آماری برای درج در برنامه سوم ملی توسعه آمار کشور تعیین شد و به‌منظور اجرایی شدن این راهبردها، برنامه‌های توسعه نظام آماری کشور در محورهای اصلاح قوانین، مقررات و تشکیلات نظام آماری، تولید آمار و استقرار نظام آمارهای ثبتی مبنای محاسبات ملی و شاخص‌های کلان، فناوری اطلاعات، پژوهش و آموزش آمار، نظارت و مدیریت کیفیت آمار و ترویج و اشاعه اعتماد عمومی آمار و گسترش آمارهای ملی و بین‌المللی با همکاری دستگاه‌های اجرایی تدوین شده است. این برنامه پس از بررسی و تأیید شورای هماهنگی و تلفیق برنامه ملی توسعه آمار کشور به تصویب شورای عالی آمار خواهد رسید.

گزارش بیست و سومین جلسه کمیته بخشی آمارهای جمعیت
دکتر زهرا رضایی قهرودی

نماینده انجمن آمار در کمیته بخشی آمارهای جمعیت
بیست و سومین کمیته بخشی آمارهای جمعیت در تاریخ ۱۳۹۷/۸/۱۵ در مرکز آمار ایران و با حضور اساتید دانشگاه، نمایندگان دستگاه‌ها و نماینده انجمن آمار ایران برگزار شد. موضوع

نفت اقدامی دور از دسترس نیست، خاطرنشان کرد: کشورهایی مشابه ما وجود دارند که این اقدام را در سال‌های گذشته آغاز کرده‌اند و در دوره‌ای حداکثر ۲۵ ساله توانستند رشد علمی بالایی کسب کنند و به اهداف خود دست یابند. معاون اول رئیس‌جمهوری با تأکید بر این‌که حمایت از پارک‌های فناوری یکی دیگر از اولویت‌های دولت دوازدهم است، افزود: در اقتصاد مقاومتی حتماً حمایت از مالکیت فیزیکی دیگری اصل نیست، بلکه حمایت از مالکیت فکری و ساماندهی و ثبت اختراعات از موضوعات مورد توجه است.

لازم به ذکر است هرساله دستورالعمل جشنواره تجلیل از پژوهشگران و فناوران برگزیده کشور تصویب و برای اجرا به دانشگاه‌ها، پژوهشگاه‌ها، پژوهشکده‌ها و سازمان‌ها و مؤسسات آموزش و پژوهشی برای اجرا ابلاغ می‌شود که آخرین دستورالعمل در تاریخ ۹۷/۷/۲۵ به تصویب معاون محترم پژوهش و فناوری رسیده و جهت اجرا ابلاغ شده است که بر اساس آن از پژوهشگران و فناوران برتر سال ۱۳۹۷ در این جشنواره تقدیر شد.

گزارشی از همایش پژوهش، فناوری و مسئولیت اجتماعی

دکتر محسن محمدزاده

نماینده انجمن آمار در همایش

کمیسیون انجمن‌های علمی ایران همایشی تحت عنوان همایش پژوهش، فناوری و مسئولیت اجتماعی از ساعت ۱۴ الی ۱۸ در مورخ ۹۷/۹/۲۸ در دانشگاه تربیت مدرس برگزار نمود. پس از تلاوت آیاتی از قرآن کریم و سرود جمهوری اسلامی ایران با سخنرانی دکتر محمد جلالی، دبیر کمیسیون انجمن‌های علمی ایران آغاز شد که در آن بر استفاده از ظرفیت انجمن‌های علمی برای مشارکت و حل مسائل کشور تأکید شد. سپس دکتر منصور غلامی وزیر محترم علوم، تحقیقات و فناوری سخنرانی نمودند و اعلام کردند که در این وزارتخانه امور انجمن‌های علمی و استفاده از ظرفیت آن‌ها برای همکاری با دستگاه‌ها به‌طور جدی پی‌گیری می‌شود. در پایان این بخش به تعدادی از انجمن‌های علمی برتر از جمله انجمن ریاضی ایران لوح تقدیر اهداء شد.

سخنران بعدی دکتر حسین سیمایی صراف، معاون محترم حقوقی و امور مجلس وزارت عتف بودند که ضمن بیان تاریخچه‌ای از تشکیل انجمن‌های علمی در ایران، تأکید داشتند که دولتی نبودن انجمن‌های علمی عامل رونق کار آن‌ها خواهد بود.

سپس میزگرد ترویج علم با حضور نمایندگان انجمن ترویج علم ایران، انجمن ایمنی زیستی ایران و انجمن روانشناسی ایران تشکیل شد که در آن به بیان فعالیت‌های این سه انجمن در حوزه ترویج

گزارشی نوزدهمین جشنواره تجلیل از پژوهشگران و فناوران

برگزیده کشور

دکتر زهرا رضایی قهرودی

نماینده انجمن آمار در جشنواره

نوزدهمین جشنواره تجلیل از پژوهشگران و فناوران برگزیده کشور، ۲۵ آذرماه سال ۱۳۹۷، با حضور اسحاق جهانگیری معاون اول رئیس‌جمهور، سورنا ستاری معاون علمی و فناوری رئیس‌جمهور، دکتر سید حسن قاضی‌زاده هاشمی وزیر بهداشت و منصور غلامی وزیر علوم در سالن اجلاس سران برگزار شد.

در این مراسم از ۲۴ پژوهشگر و فناور برتر قدردانی شد که این تعداد برگزیده از میان ۲۲۶ پژوهشگر و فناور انتخاب شده‌اند. هفته پژوهش امسال با شعار پژوهش هدفمند، فناوری ارزش‌آفرین در خدمت تولید ملی از ۲۴ آذر آغاز شد و تا ۲۸ آذر ادامه داشت. در این مراسم معاون اول رئیس‌جمهوری به توسعه علمی و توجه به فناوری‌های روز و پژوهش‌های کاربردی زمانی که با مسائل جدی و مشکلات مواجه می‌شویم، اشاره کرد که خاطرنشان کرد که توسعه علمی و فناوری‌های روز می‌تواند ما را در غلبه بر مشکلات کمک کند و شرایط کشور ایجاب می‌کند که به دنبال کشف فرصت‌ها و ظرفیت‌های جدید برای توسعه علم باشیم. جهانگیری ادامه داد: امروز که قرار است اقدام ضروری دانش‌بنیان کردن اقتصاد در کشور شکل بگیرد، باید زنجیره دانش، فناوری و پژوهش به‌طور کامل تشکیل شود و این سه‌گانه نیز از تعامل صنعت، دانش و جامعه شکل می‌گیرد. معاون اول رئیس‌جمهوری با اشاره به ارائه پیشنهادها و مختلف از سوی برخی دانشگاه‌ها و مراکز علمی برای برون‌رفت کشور از وضع موجود، تأکید کرد: امروز اقتصاد دانش‌بنیان و حرکت به سمت آن باید سرلوحه کارها قرار بگیرد. ایشان اشاره کردند حمایت از کارآفرینانی که فعالیتشان در راستای اقتصاد دانش‌بنیان باشد، حتماً در اولویت قرار می‌گیرد. ایشان اشاره داشتند که باید به ظرفیت دانشگاه‌های نسل چهارم یا همان دانشگاه‌های کارآفرین توجه شود و این موضوع باید در همه شرایط در دستور کار وزارتخانه‌های علوم و بهداشت و همچنین معاونت علمی ریاست جمهوری قرار بگیرد. جهانگیری بر لزوم توجه مراکز علمی و شرکت‌های دانش‌بنیان به بازارهای خارجی تأکید داشتند و اشاره داشتند در وزارت صنعت، معدن و تجارت و معاونت علمی از شرکت‌های دانش‌بنیانی که در بازارها و نمایشگاه‌های بین‌المللی محصولات خود را بازاریابی و معرفی می‌کنند حمایت می‌شود. وی با بیان این‌که جایگزینی صادرات محصولات دانش‌بنیان به جای

تهران، دکتر علی رجالی، دانشیار دانشکده علوم ریاضی دانشگاه صنعتی اصفهان، دکتر سلمان ساکت، رئیس مرکز آثار مفاخر و اسناد دانشگاه و جمعی از اعضای هیئت علمی شاغل و پیشکسوت، دبیران آموزش و پرورش و جمعی از دانشجویان حضور داشتند.

در برنامه گشایش این سمینار که با برگزاری آیین نکوداشت دکتر حسن صادقی، استاد پیشکسوت دانشکده علوم ریاضی آغاز شد، دکتر عبدالحمید رضایی رکن آبادی، عضو هیئت علمی دانشکده علوم ریاضی دانشگاه فردوسی مشهد و دبیر این سمینار اظهار داشت: همگان بر این باور هستیم که آموزش و پرورش مکمل یکدیگر بوده و بدون توجه به برنامه‌ریزی آموزشی مناسب، استفاده از روش‌های مناسب در تدریس، بهره‌گیری از مدرسان مجرب راه برای انجام تحقیقات و پرداختن به امور پژوهشی نیز هموار نخواهد بود. متأسفانه امروزه با توجه به وضع قوانین یک‌بعدی به نفع توسعه پژوهش تا حدی از اهمیت بعد آموزش غافل شده‌ایم. در آموزش آمار به‌عنوان یکی از علوم ریاضی که منشأ کاربردهای فراوانی در علوم مختلف است نیز این نابسامانی‌ها موجب شده آن‌طور که شایسته است محققان علوم مختلف در کشورمان از علوم اجتماعی و اقتصادی گرفته تا پژوهشگران حوزه‌های زیستی و فناوری نتوانند به‌جا و مناسب از روش‌ها و مفاهیم آماری در گسترش علوم گوناگون بهره‌مند شوند. در چنین شرایطی لزوم برگزاری سمینارهای ادواری آموزش آمار بیش‌ازپیش نمایان می‌شود.

وی افزود: قطعاً با ارتقا شیوه‌های آموزشی، روزآمدی متون درسی و تربیت معلمان زبردست آمار و احتمال در کشورگامی بلند در راستای توسعه علم برداشته و بهره‌گیری از توانمندی‌های آن را در سطح جامعه فراهم می‌آوریم و با توجه به برخورداری اغلب گروه‌های آموزشی آمار دانشگاه‌های کشور از استادان و محققان توانمند در امر آموزش، با اندکی توجه از سوی همه دست‌اندرکاران تعلیم و تربیت در کشور چشم‌انداز روشنی در این زمینه پیش رو خواهد بود.

دکتر رضایی اظهار داشت: هرگاه سخن از آموزش باشد بی‌گمان نقش معلمان و استادان توانمند غیرقابل چشم‌پوشی است. یکی از برجسته‌ترین استادان آمار که در همه مقاطع آموزشی با تدریس آمار و ریاضی نقش ارزنده‌ای در تربیت هزاران نفر از افراد مؤثر در جامعه امروز کشورمان ایفا کرده و در دو دوره متوالی به‌عنوان رئیس انجمن آمار ایران خدمات شایانی را نیز به جامعه آماری عرضه کرده است دکتر حسن صادقی هستند که از زوایا و شئون

علم پرداخته شد. نخست دکتر احمدی مطالبی در مورد تعاریف ترویج علم و ضرورت آن برای توسعه کشور بیان کردند و اشاره داشتند که هدف از ترویج علم، کاهش شکاف علمی بین اهل علم و جامعه مخاطبان است تا بتوان از حمایت شهروندان برای توسعه کاربردهای مختلف علوم در کشور برخوردار بود.

میزگرد تجربه‌های موفق در حوزه بین‌الملل با حضور انجمن‌های مدیریت ایران و انجمن حمل‌ونقل ایران برگزار شد که در آن به گزارش عملکرد انجمن‌ها پرداخته شد. اجرای جایزه مدیریت دانش با همکاری یک مؤسسه اتریشی توسط انجمن مدیریت ایران و همکاری انجمن حمل‌ونقل ایران با برخی نهادهای حوزه حمل‌ونقل و راه‌آهن در خارج از کشور، تنها تجربیات بیان شده در این میزگرد بودند.

میزگرد انجمن‌های علمی و مسئولیت اجتماعی با حضور نمایندگان انجمن موتور ایران، انجمن جامعه‌شناسی ایران و انجمن ایرانی مطالعات فرهنگی و مسئولیت ارتباطات برگزار شد. در این میزگرد موضوع چگونگی ایفای نقش انجمن‌ها مورد بحث قرار گرفت.

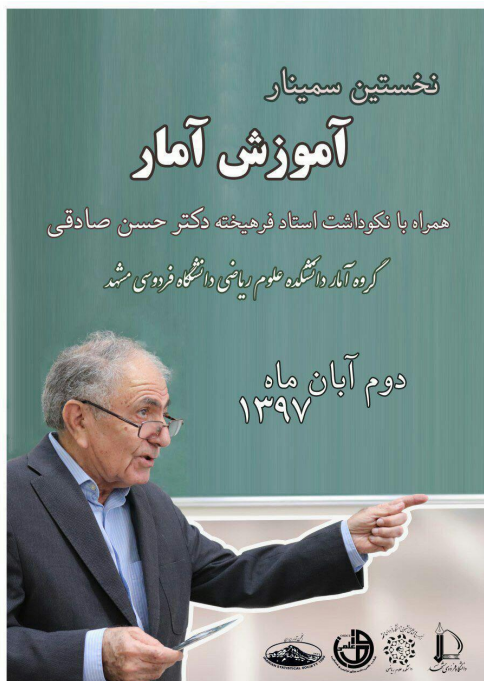
در پایان همایش دکتر مسعود برومند، معاون محترم پژوهش و فناوری وزارت عتف و رئیس کمیسیون انجمن‌های علمی در خصوص موضوع همایش سخنرانی کردند. در حاشیه همایش، نمایشگاهی از نتایج فعالیت‌ها و دستاوردهای تعدادی از انجمن‌های علمی نیز برپا شده بود.

گزارش نخستین سمینار آموزش آمار

هم‌زمان با هفته گرامیداشت روز ملی آمار و برنامه‌ریزی، نخستین سمینار آموزش آمار به همراه برنامه نکوداشت دکتر حسن صادقی، استاد پیشکسوت گروه آمار دانشگاه فردوسی مشهد به همت گروه آمار دانشگاه فردوسی مشهد و با حمایت قطب علمی داده‌های تربیتی و فضایی، انجمن آمار ایران و انجمن علمی دانشجویی دانشکده علوم ریاضی و با حمایت ویژه معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه از ساعت ۸:۳۰ تا ۱۳:۳۰ روز چهارشنبه ۹۷/۸/۲ در سالن استاد دکتر بزرگ نیای دانشکده علوم ریاضی برگزار شد.

در این سمینار رئیس دانشکده علوم ریاضی، معاونان دانشکده، دکتر ایمان الله بیگدلی، مدیر دفتر برنامه‌ریزی و توسعه آموزشی دانشگاه، دکتر احمد پارسیان، استاد دانشکده علوم ریاضی دانشگاه

رئیس دانشگاه فردوسی مشهد توسط رئیس مرکز آثار مفاخر و اسناد دانشگاه، مدیریت دانشکده علوم ریاضی، اعضای گروه آمار و آموزش و پرورش استان خراسان رضوی از ایشان تجلیل شد. ارسالی دکتر مصطفی رزمخواه نماینده انجمن

مختلف معلم و استادی بی‌نظیرند و با تمام وجود با منش عالی و تدریس هنرمندانه خود شاگردان را مجذوب و مدیون خود می‌کنند. وی در پایان سخنانش از همه‌کسانی که به‌نوعی در برگزاری این سمینار نقش داشته‌اند، تشکر کرد.

سخنران بعدی دکتر سهیلی، رئیس دانشکده علوم ریاضی بودند که ضمن خوشامدگویی به حاضران، به‌ویژه مهمانانی که از راه دور و نزدیک در این برنامه حضور یافته‌اند، از پشتیبانی معاونت آموزشی دانشگاه و همه دست‌اندرکاران برگزاری این سمینار تشکر کرد. رئیس دانشکده علوم ریاضی با اشاره به اینکه شاید این اولین سمیناری باشد که موضوع آموزش را به‌طور تخصصی مورد توجه قرار داده است، برای ادامه برگزاری این چنین برنامه‌هایی ابراز امیدواری کرد.

دکتر ایمان الله بیگدلی، مدیر برنامه‌ریزی و توسعه آموزشی دانشگاه فردوسی مشهد نیز به نمایندگی از دکتر رضا پیش‌قدم، معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه، برای برگزاری این سمینار تشکر کرد. وی ضمن اعلام حمایت معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه اظهار داشت: امیدواریم این سمینارها تداوم داشته باشد.

دکتر احمد پاریسیان، استاد دانشکده علوم ریاضی دانشگاه تهران، دکتر محمدقاسم وحیدی اصل، استاد دانشکده علوم ریاضی دانشگاه شهید بهشتی تهران و رئیس انجمن آمار ایران، دکتر علی رجالی، دانشیار دانشکده علوم ریاضی دانشگاه صنعتی اصفهان و دکتر غلامرضا محتشمی برزادران، استاد دانشکده علوم ریاضی دانشگاه فردوسی مشهد از سخنرانان این مراسم بودند که پیرامون آموزش آمار به ایراد سخن پرداختند.

بخش مهمی از این سمینار به نکوداشت دکتر حسن صادقی، استاد پیشکسوت دانشکده علوم ریاضی دانشگاه فردوسی مشهد اختصاص داشت که طی آن، تعدادی از پیش‌کسوتان آمار ایران، دانشجویان و دوستان استاد به بیان ویژگی‌های شخصیتی و آموزشی و ذکر خاطراتی از ایشان پرداختند.

دکتر صادقی در پایان برنامه نکوداشت، ضمن تشکر از برگزارکنندگان این برنامه اظهار داشت: من یک معلم ساده و عاشق معلمی هستم. وی با اشاره به این‌که همیشه تدریس را بانام خدا آغاز کرده است، به بیان خاطراتی از دوران تدریس خود پرداخت. دکتر صادقی از دکتر تقی فاطمی به‌عنوان استاد و راهنمای خود یادکرد و به همکاران خود برای داشتن طرح درس و مطالعه پیش از تدریس تأکید کرد.

در پایان این مراسم، با اهدای هدیه و لوح تقدیر از سوی

تکریم از رهروی از رهروان آموزش و کلیاتی در باب مسائل مبتلابه آموزش آمار کشور

دکتر محمد قاسم وحیدی اصل، دانشگاه شهید بهشتی^۸

دولت جان پرورست، صحبت آموزگار

خلوت بی مدعی، سفره بی انتظار

سخنم را به عنوان گرامیداشت یکی از عزیزترین استادان آمار کشور با سلام و درود شخص بنده و با نیابت از انجمن آمار ایران جناب دکتر حسن صادقی آغاز می‌کنم. این ادای احترام به ایشان در وهله اول از بابت این است که ایشان یکی از بهترین و دلسوزترین مدرسان آمار در کشور بوده و هستند. توصیفی از ایشان که شاگردانشان - که خود امروزه مدرسان صاحب‌نامی هستند - حاکی از کلام پرحرارت ایشان به هنگام انتقال مفاهیم، کوشش بی‌حد و حصر برای اطمینان از رسانده شدن مطلب به مخاطب و احساس رضایت‌مندی از دریافته شدن موضوع از سوی متعلم است؛ اما برای اینکه به وجه دیگری از خدمات دکتر صادقی اشاره کنم و برای آنکه بگویم این کار نیک گروه آمار دانشگاه فردوسی مشهد در برگزاری چنین آیین‌هایی موردی و اتفاقی نبوده و در زمره کارهایی است که از چنین گروهی انتظار می‌رود، با اغتنام از این فرصت می‌خواهم مروری بر فعالیت‌های یک گروه آموزشی آرمانی داشته باشم. ابتدا نقل‌قولی از پال هالموس، ریاضیدان و یکی از بهترین نویسندگان مطالب تخصصی و عمومی ریاضی می‌آورم. قضیه «کناره‌گزینی انتخابی»^۹ منسوب به هالموس است که درواقع پایه اثبات قضیه همگرایی زیرمارتینگلی دوب است. درواقع جوزف دوب استاد راهنمای هالموس بود. در حوزه آمار مقاله کاربرد قضیه رادون - نیکودیم در آمارهای بسنده از هالموس و سوچ، یکی از مقاله‌های رهگشا در دهه‌های چهل و پنجاه در آمار ریاضی است. البته از جمله کتاب‌های بسیار تأثیرگذار او نمی‌توان از کتاب نظریه اندازه او که از نخستین کتاب‌های درسی معیار در این حوزه است، یاد نکرد.

هالموس پژوهش‌های برجسته بسیاری در خیلی از شاخه‌های ریاضیات دارد، اما جالب است که وی این‌گونه آثارش را در ردیف چهارم از علائق خود، پس از نویسندگی، ویراستاری علمی و آموزشگری می‌شمارد. او کتابی با عنوان «دوست دارم ریاضیدان

باشم» را به رشته تحریر درآورده که در آن سرگذشت روزگار و احوال و تحولات زندگی خود و ریاضیات دوران خود را به‌عنوان یک ریاضیدان حرفه‌ای بازگو می‌کند. بسیاری از مطالب کتاب در خصوص ویژگی‌های یک دانشگاه خوب، یک گروه آموزشی کارا، سلوک اعضای هیئت‌علمی، وظایف موسع و غیر محدود به وظایف روزمره و ... و البته خاطرات فراوان از برجسته‌ترین ریاضیدانان قرن بیستم را شامل می‌شود. درجایی در توصیف یک دانشگاه خوب می‌نویسد: دانشگاه عالی به معنی هیئت‌علمی عالی است. همین و بس. درجایی دیگر او نظر آندره ویل (از بنیان‌گذاران مکتب بورباکی) را نقل می‌کند که یک قانون لگاریتمی در کار (استخدام اعضای هیئت‌علمی) وجود دارد: افراد درجه اول افراد درجه اول دیگر را جذب می‌کنند، اما افراد درجه دوم تمایل به استخدام افراد درجه سوم دارند و افراد درجه سه دوست دارند افراد درجه پنجم را استخدام کنند.

حال باید دید که اجتماع تعدادی از اعضای هیئت‌علمی خوب» منجر به وجود آمدن چه نوع گروه آموزشی می‌شود و مشخصات و کارکردها و رسالت‌های یک گروه آموزشی ایده‌آل به‌طور کلی و به‌طور خاص در کشور ما چیست. من بنابر تجربه شخصی حضور نسبتاً طولانی در پنج دپارتمان آمار (و ریاضی) داخل و خارج کشور، اهم رسالت‌ها و فعالیت‌های مطلوب یک گروه آموزشی را در موارد زیر می‌دانم:

- تعادل منطقی بین فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی
- برخورداری مناسب دانشجویان کارشناسی از آموزش توسط استادان مجرب
- توجه دقیق به ظرفیت‌های اعضای هیئت‌علمی در تخصیص دروس و پایان‌نامه‌های دانشجویان تحصیلات تکمیلی
- ایجاد هسته‌ها و حلقه‌های کاری برای همکاری‌های منظم پژوهشی
- انتخاب یک گرایش تخصصی برای تمرکز بخش قابل‌توجهی از اعضای هیئت‌علمی بدون کاستن توجه به تدریس مطلوب درس‌های خارج از این گرایش
- برنامه‌ریزی درسی منظم و چرخشی بودن دروس در حد مقدمات
- برگزاری سمینارهای تخصصی و کنفرانسها
- شرکت در همایش‌های تخصصی برگزار شده معتبر در داخل و خارج
- عضویت اعضا در انجمن‌های علمی، هیئت‌های تحریریه

^۸ این نوشته به نیابت از نویسنده در نخستین سمینار آموزش آمار قرائت شده است.

^۹ Optional Skipping Theorem

ارقامی در شورای اجرایی موقت انجمن و در دوره‌های اول و سوم، ریاست دوره سوم و بازرس دوره‌های دوم و چهارم و هشتم؛ دکتر بزرگ‌نیا در دوره دوم، دکتر صادقی عضویت هیئت‌مدیره و ریاست دوره‌های پنجم و ششم).

شاید نیازی به ذکر موارد دیگر وجود نداشته باشد، چون بیشتر قصدم بر آن بود که علاوه بر مروری بر کارنامه یک گروه آموزشی خوب، فرصت ذکر خیر دیگری از دکتر صادقی به‌دست آید. من در دوره‌هایی که دکتر صادقی ریاست انجمن را به عهده داشتند، متأسفانه در هیئت‌مدیره انجمن حضور نداشتم، اما در مناسبت‌هایی که به جلسات انجمن در این دوره دعوت می‌شدم، شاهد مدیریت مدبرانه توأم با حلم و درعین حال قاطعیت و دلسوزی ایشان بودم و دوستانی که در این دوره افتخار همکاری با ایشان را داشتند، همواره از حسن خلق و دقت نظر ایشان به خوبی یاد می‌کنند. به‌عنوان مسئول حال حاضر انجمن، خدمات ارزشمند جناب دکتر صادقی را ارج می‌گذارم و اگر امروز انجمن آمار به درختی تناور (با وجود همه کمبودها، که مربوط به دوره ایشان نیست) تبدیل شده قطعاً حاصل فداکاری‌ها و خدمات ایشان و امثال ایشان است (کثراله امثالهم).

اما برشمردن این نیکی‌های دوره خدمت دکتر صادقی و همکاران نسل اول در گروه به معنای عیب دوره حاضر نیست که اگر به فرض محال چنین باشد، من از هنرهای این دوره نیز می‌گویم: گروه آمار دوره فعلی علاوه بر تداوم بخشیدن به بسیاری از فعالیت‌های درون و برون‌نگر دوره اول اقدام پسندیده‌ای را آغاز کرده که من به اهم آن‌ها (در حد اطلاع) اشاره می‌کنم. یکی از مهم‌ترین آن‌ها برگزاری همین مراسم بزرگداشت از همکاران نسل اول است که امروز شاهد سومین آن هستیم و دومی برگزاری سمینارهای تخصصی و به‌ویژه همین اولین سمینار آموزش آمار است. این کار، هم جای تحسین فراوان دارد هم جای اندکی گله: در وهله نخست، تحسین از این لحاظ که برای اولین بار در کشور ما همایشی با این عنوان یعنی آموزش آمار به‌طور اختصاصی برگزار می‌شود؛ اما گله از این بابت که، از آن‌جا که این گروه توانایی چنین کاری را دارد و به دلیل اهمیت بسیار بالای این موضوع، ای‌کاش این کار بسیار بزرگ با تمهیدات کافی در سطح ملی و بین‌المللی برگزار می‌شد که هم شایسته این همه زحمت در گروه آمار دانشگاه فردوسی می‌بود و هم تجلیل از دکتر صادقی در جمعی بزرگ‌تر صورت می‌گرفت.

اما با ورود به وجه دوم کار نیک همکاران‌مان در گروه آمار، یعنی انتخاب عنوان همایش آموزش آمار برای این گردهمایی،

مجلات، ... داوری مقالات مجلات علمی و همایش‌های مرتبط با فعالیت‌های گروه

- عضویت در هیئت‌های مدیره انجمن‌های علمی
- تلاش برای ارتباط با صنعت در سطح گروه آموزشی و سایر ارتباطات علمی
- انتشارات و به خصوص تألیف و ترجمه کتاب‌های معیار درسی و فرادرسی
- همکاری با متخصصان سایر رشته‌ها برای پاسخگویی به نیاز آن‌ها و آموختن راه‌های کاربرد حوزه تخصص در سایر رشته‌های علمی
- فعالیت‌های ترویجی برای شناساندن جنبه‌های عمومی حوزه‌های تخصصی گروه

می‌توان این فعالیت‌ها و رسالت‌ها را به دو گروه «درون‌نگر» و «برون‌نگر» یا وطنی و جهان‌وطنی تفکیک کرد که یکی فعالیت‌های ذاتی گروه و در همسویی با وظایف محوله در چارچوب مأموریت‌های تعریف شده در ذیل دانشگاه است و دیگری، یا همان فعالیت‌ها و وظایف برون‌نگرانه، شامل اقداماتی در سطح ملی و بین‌المللی است که از گروه‌های آموزشی در سطح جهان، فارغ از ملیت و مکان جغرافیایی انتظار می‌رود.

نگاهی سطحی و زودگذر به تاریخچه گروه آمار دانشگاه فردوسی و مقایسه آن با مواردی که در بالا فهرست شد آشکار می‌کند که این گروه از هر دو لحاظ، درون‌نگرانه و برون‌نگرانه، واجد امتیازات بسیار بالایی است و درواقع در زمره گروه‌های برتر آمار کشور محسوب می‌شود؛ اما اگر از جهت دیگری، از لحاظ زمانی، فعالیت‌های گروه را به دو بخش تفکیک کنیم و از همین منظر فعالیت‌های گروه را در دوره حضور دو نسل متوالی از اعضای هیئت علمی گروه، نسل اول و نسل دوم، یا نسل مؤسس و نسل پیرو امتیازبندی کنیم، به نظر می‌رسد که امتیازات نسل اول و دوم از جهت فعالیت‌های درون‌نگرانه شاید تفاوت معنی‌داری باهم نداشته باشند، اما از جهت فعالیت‌های برون‌نگرانه یا جهان‌وطنی، امتیازات نسل اول به‌طور قابل توجهی بر امتیازات نسل دوم چیرگی پیدا می‌کند. عمده موارد برتری امتیاز دوره نسل مؤسس بر نسل دوم:

- ۱- تربیت یا استخدام افراد درجه اول (گفته آندره ویل، در ابتدای بحث)
- ۲- برگزاری دومین کنفرانس آمار کشور به طرزی باشکوه و مثال‌زدنی
- ۳- حضور سه نفر از اعضای گروه در بین اعضای هیئت‌مدیره (دکتر

آماری در دانشگاه‌های استرالیا (۲۰۰۵)؛ فرهنگستان علوم استرالیا (۲۰۰۶)؛ اسمیت و استاتسکی (۲۰۰۷)	رویه‌زوال گذاشتن آمار به عنوان یک موضوع مورد تدریس، استخدام دانشجویان و اعضای هیئت علمی جوان به یک چالش عمده بدل می‌شود.
کنتینگ و همکاران (۲۰۰۳)؛ آماری در دانشگاه‌های استرالیا (۲۰۰۵)؛ آی. آر.آم. آس (۲۰۱۰)	به‌طور نسبی دانشجویان دکتری کمی جذب رشته آماری می‌شوند. در بعضی کشورها نیاز این حرفه از طریق داوطلبان بومی برآورده نمی‌شود و بخش بزرگی از دانشجویان دکتری از خارج گرفته می‌شوند.
گزارش رابرت (۲۰۰۲)؛ کنتینگ و همکاران (۲۰۰۳)؛ آماری در دانشگاه‌های استرالیا (۲۰۰۵)؛ فرهنگستان علوم استرالیا (۲۰۰۶)؛ فوربس (۲۰۰۸)	کمبود آماردانان در محیط‌های کاری و کاهش کادر کارآموزده به دلیل بازنشستگی.
کنتینگ و همکاران (۲۰۰۳)؛ آی. آر.آم. (۲۰۰۴)؛ فرهنگستان علوم استرالیا (۲۰۰۶)؛ فوربس (۲۰۰۸)؛ براون و کاس (۲۰۰۹)؛ آی. آر.آم. آس (۲۰۱۰)	کمبود کادر هیئت علمی در دانشگاه‌ها. مشکلات عمده در استخدام، پر کردن پست‌های خالی و حفظ کارکنان واجد شرایط (در علوم ریاضی و از جمله آماری) آشکار است (و احتمالاً در استرالیا و بریتانیا به شدت هم خواهد گذشت).
آی. آر.آم. (۲۰۰۴)؛ آی. آر.آم. آس (۲۰۱۰)	به‌طور خاص در بریتانیا، مشکلاتی در تأمین به‌قدر کفایت کادر پژوهشی رهبران پژوهش‌های آتی در بین است. ریسک بالقوه زیادی وجود دارد که بریتانیا جایگاه بین‌المللی برتر خود در آمار را از دست بدهد.

به‌طوری‌که هم‌نشین شایسته‌ای برای نام استاد دکتر صادقی باشد، تنها برای ذکر اهمیت آموزش آمار یادآور می‌شوم که امروزه، علاوه بر مجلات علوم تربیتی، بیش از ۵۵ عنوان مجله پژوهشی در آموزش ریاضی منتشر می‌شوند که به‌طور طبیعی مقاله‌هایی هم در آموزش آمار چاپ می‌کنند و نیز دستکم سه مجله پژوهشی معتبر

- Journal of Statistics Education
- Statistics Education Research Journal
- Technology Innovations in Statistics Education

مختص تحقیقات آموزش آمار انتشار می‌یابند. برای آن‌که به موضوعات عام مورد بحث در این‌گونه مجلات و به‌طور کلی پژوهش‌های اصلی در آموزش آمار اشاره مختصری داشته باشیم، آوردن اهداف و گستره یکی از این مجلات، خالی از فایده نیست: نشریه «سرج»^{۱۰} یک مجله الکترونیکی انجمن بین‌المللی آموزش آمار (IASE) و مؤسسه بین‌المللی آمار (ISI) است. هدف «سرج» ارتقای دانش مبتنی بر تحقیق است که می‌تواند به بهبود تدریس، یادگیری و درک آمار یا احتمال در همه سطوح تحصیلی و در هر دو بافتار رسمی (کلاس درسی) و غیررسمی (خارج از کلاس) کمک کند. چنان تحقیقاتی ممکن است به عنوان مثال، عوامل و فرایندهای شناختی، انگیزشی، نگرشی، برنامه درسی، مرتبط با تدریس، مرتبط با فناوری، سازمانی یا اجتماعی باشند که با تکوین و درک دانش تصادفمندی مرتبط‌اند. علاوه بر این، تحقیق ممکن است بر روی نحوه استفاده یا کاربرد اطلاعات و ایده‌های آماری و احتمالاتی، به معنای گسترده آن، تمرکز داشته باشد.

اما برای آنکه درکی از مسائل مبتلا به آمار در دنیا داشته باشیم، شاید آوردن جدول زیر که فهرستی از اهم چالش‌های پیش روی آموزش آمار است، خالی از فایده نباشد. این جدول مأخوذ از بررسی جامعی است که تیشکوکوسکایا و لانکاستر (۲۰۱۲) در زمینه مطالعات انجام شده در مورد چالش‌های آمار، نوآوری‌های آموزشی و راهبردهای اصلاحات صورت داده‌اند. به همه این‌ها می‌توان برخی مشکلات خاص کشور ما را اضافه کرد:

گارفیلد (۱۹۹۵)؛ لانکاستر و همکاران (۲۰۱۲)	تمرکز بر جنبه‌های ریاضیاتی و مکانیکی دانش آمار. این امر موجب آن می‌شود که دانشجویان صاحب توانایی به‌کارگیری محتوای دانش آماری در حل مسائل برخاسته از زمینه‌های مشخص نشوند.
کال و گینزبرگ (۱۹۹۴)؛ گارفیلد (۱۹۹۵)؛ ورهون (۲۰۰۶)	ریاضی ترس، «اضطراب آماری»، نگرش منفی به آمار، پیش‌زمینه‌های ضد آمار، فقدان علاقه کافی به آمار در دانشجویان دیگر رشته‌ها، دشواری یادگیری ایده‌های احتمال و آمار برای دانشجویان دیگر رشته‌ها.
گارفیلد و آلگرن (۱۹۸۸)؛ باتانزو و همکاران (۱۹۹۴)	نقص در دانش آماری پایه‌ای و زمینه‌های ریاضی. ناکافی بودن مهارت‌های پیش‌نیازی ریاضی و استدلال مجرد.
ورهون (۲۰۰۶)؛ سمیت و استاتسکی (۲۰۰۷)؛ منگ (۲۰۰۹)	تدریس «درس‌های سرویس» به‌وسیله کسانی که هیچ ارتباطی با موضوع موردبحث ندارند یا متخصصان رشته‌هایی خاص که آماردان نیستند.
گارفیلد (۱۹۹۴)؛ کال و گارفیلد (۱۹۹۷)؛ گارفیلد و کال (۱۹۹۹)	احساس نیاز به رویکردهای بدیل ارزشیابی. فنون ارزشیابی سنتی راه‌های اندازگیری معتبر و قابل‌اعتماد از نتایج کاری دانشجویان در خصوص استدلال آماری را فراهم نمی‌آورند.
زفیلر و همکاران (۲۰۰۸)	فقدان برنامه‌ها و دروس در سطح تحصیلات تکمیلی برای تربیت مدرسان آمار.
گال (۲۰۰۲)؛ شیلد (۲۰۰۴)؛ ورهون (۲۰۰۶)	فقدان سواد آماری و ناآشنایی دانشجویان در به‌کار بردن آمار در زندگی روزمره.
گارفیلد و کال (۱۹۹۹)	وجود نیاز به روش‌های ارزشیابی برای ارزیابی مهارت‌های تفسیری و سواد آماری در دانشجویان به‌عنوان مصرف‌کننده آتی داده‌ها
واتسون (۱۹۹۷)؛ کال (۲۰۰۲)	نقص در ابزارهای ارزشیابی تفکر آماری سواد آماری جامعه و توانایی سر درآوردن از نتایج منتشر شده از مطالعات و بررسی‌های گزارش شده در رسانه‌ها یا محیط‌های کاری.
اسپگل‌هالتر و ریش (۲۰۰۸)؛ اسپگل‌هالتر (۲۰۰۸)؛ گولداپر (۲۰۰۸)	انعکاس نادرست سیاحت ریسک در رسانه‌ها. بزرگ‌نمایی ریسک‌های اجتماعی در رسانه‌ها. بدفهمی روزنامه‌نگاران از مباحث آماری در بیانیه‌های مربوط به مسائل دانشگاهی.

- ساختار جزیره‌ای دانشگاه‌ها که امکان تعامل بین رشته‌ها و «از هم آموزی» را به حداقل می‌رساند
- نبود شأن اجتماعی رشته آمار
- آینده شغلی نامطمئن
- بلای کنکور
- غیرحرفه‌ای بودن مدرسان آمار در مدارس
- نبود هدفی مشخص در تدوین کتاب‌های درسی آمار در مدارس
- محتوی کتاب‌های درسی در مدارس: نبود شیوه‌ای منطقی، منسجم، کاربردی، جذاب و توانا در پرورش قدرت استدلال
- سطح دانش نظری (و کاربردی) در کارخانه‌ها و مؤسسات و شیوه‌های سنتی اداره بسیاری از آن‌ها
- نبود یا کمبود دوره‌های کارآموزی عملی کوتاه‌مدت در طول دوران

جستجوی نوآوری در علم داده‌ها

برگردان دکتر موسی گلعلی‌زاده، دانشگاه تربیت مدرس
علوم ریاضی و آمار دوران هیجان انگیزی را می‌گذرانند. یکی از دلایل این ادعا، افزایش بی‌حد و وصف اندازه داده‌ها در حوزه‌های متنوع و به خاطر توانایی فوق‌العاده فنون و ابزارهای محاسباتی، آزمایشگاهی و تجربی است.

در گزارش موسسه جهانی مکینزی^{۱۱} [۱] با عنوان «مه داده‌ها: مرز آتی نوآوری، رقابت و بهره‌وری» آمده است: «درصد داده‌های ذخیره شده دیجیتالی از ۲۵ درصد در سال ۲۰۰۰ (زمانی که فرم‌های آنالوگ مانند کتاب‌ها، عکس‌ها و نوارهای ویدئویی/صوتی حجم ظرفیت ذخیره‌سازی را چند برابر کرده بودند) به مقدار عجیب ۹۴ درصد در سال ۲۰۰۷ افزایش یافت». این اندازه داده‌ها ناشی از جنبه‌های مختلف زندگی شامل صنعت سلامت، رسانه‌های عمومی و کاربرد اینترنت بوده است. موارد مشابهی در حوزه‌های گوناگون مهندسی و علوم نیز اتفاق افتاده است.

انفجار داده‌ها به وضعیتی رسیده است که محققان مجبورند اندازه سיעی از داده‌ها را تحلیل کنند. در کارکردهای دیگر نیز تحلیل حجم زیادی از مجموعه داده‌های کوچک ضروری است. امروزه، موضوعات دیگری شامل جنبه‌های ناهمگونی، غیر ساختاری و زمان واقعی مجموعه داده‌های زیاد در پیش روی محققان قرار داده است. سؤال قبل از دوره ما این بود: یک فرد چگونه همه این داده‌ها را مدیریت کرده و برای تولید دانش و حل مسائل امروزی از آن‌ها استفاده می‌کند؟

زمانی که به این موضوع فکر می‌کردم، فرصتی دست داد تا یکی از مقالات مورد علاقه‌ام با عنوان «آینده تحلیل داده‌ها» نوشته جان توکی^{۱۲} [۲] را بازخوانی کنم. جمله‌ای از این مقاله توجه مرا جلب کرد: «آمار در تحلیل داده‌ها مشارکت زیادی داشته است. اما در آینده آمار می‌تواند و به نظر من باید، نقش بیشتری را ایفا کند.» این نکته مشوق خوبی است چون من ایمان دارم که ریاضیات و آمار در موقعیتی عالی برای ایفای نقش خود در علم داده‌ها قرار دارند، در موقعیتی بهتر از سال ۱۹۶۲ که توکی مقاله‌اش را می‌نوشت.

در سال ۲۰۱۶، ده عنوان جدید با نام ۱۰ ایده بزرگ توسط بنیاد ملی علوم (NSF)^{۱۳} پیشنهاد شد. این ایده‌ها در راستای اهداف بنیاد یعنی «تحقیقات بلندمدت و پروراندن ایده‌هایی که برای نیل به

تحصیل

- نبود سیاست‌های جامع در انتخاب موضوع پایان‌نامه‌های مرتبط با صنعت در مقاطع تحصیلات تکمیلی
 - شناخت ناکافی کارفرمایان از تمایز دانش‌آموختگان گرایش‌های محض و کاربردی
 - نبود خودباوری در میان دانش‌آموختگان آمار در تسلط به مفاهیم و ابزارهای آماری مورد نیاز در بازار کار
 - پرهیز سنتی انجمن‌های علمی از ورود به مسائل اجتماعی
 - محدود بودن فعالیت‌های انجمن‌ها بر موارد «شسته‌رفته‌ای» از قبیل برگزاری همایش‌ها و انتشار مجلات علمی و وارد نشدن به تدوین اموری از قبیل تدوین برنامه‌های درسی دانشگاهی
 - نبود اظهارنظرهای علمی و مدون در خصوص چگونگی تدریس آمار در مقاطع مختلف تحصیلی
 - نبود اظهارنظرهای علمی و مدون در خصوص تدوین پایان‌نامه‌ها
 - کم‌حرکی آماردانان در نفوذ به برخی حوزه‌های تولید داده‌ها
- بنابراین، این همه مشکلات ملی و فراملی در آموزش آمار اقتضا می‌کند که جامعه آماری ایران موضوع پرداختن جدی به مسائل این حوزه را در دستور کار قرار دهد. همایش «چالش‌های علوم ریاضی» که به همت دکتر علی رجالی و با همکاری انجمن‌های ریاضی و آمار، فرهنگستان علوم و دانشگاه تربیت مدرس در روزهای ۲۹ و ۳۰ مهرماه سال ۱۳۹۴ برگزار شد، اقدامی به جا بود که متأسفانه تداوم پیدا نکرد و به علاوه مسائل تخصصی آموزش آمار، آن‌گونه که شاید و باید، در آن مورد بررسی قرار نگرفت. همتی دیگر می‌باید که پژوهش‌هایی جدی در این بخش مورد تشویق قرار گیرند و همایشی منظم در این زمینه با شرکت همه کسانی که به آموزش و تحقیق در آمار اشتغال دارند، برگزار شود. می‌توان در شروع کار و تا فراهم شدن امکانات برگزاری همایش‌هایی مستقل، بخشی ویژه اما جدی را در کنفرانس‌های انجمن به این موضوع اختصاص داد.
- بار دیگر سپاس خود و انجمن آمار را از همکاران دانشگاه فردوسی که جامعه را برای اندیشیدن در جوانب آموزش آمار به صرافت انداخته‌اند و نیز فرصتی را برای اعلام مراتب حق‌شناسی جامعه آماری از خدمات یک استاد ارجمند و یکی از ارزشمندترین خدمت‌گزاران جامعه علمی کشور فراهم کرده‌اند، اعلام می‌دارم.

^{۱۱} Institute Global McKinsey

^{۱۲} John Tukey

^{۱۳} National Science Foundation

(DMS)^{۱۹} همراه با بخش محاسبات و علوم ارتباطات، ۱۲ جایزه به مبلغ کل ۷/۱۷ میلیون دلار به ۱۴ انستیتوی متفاوت اهدا کردند. هدف اصلی این اقدام گردهم آوردن محققان آمار، ریاضی و علوم کامپیوتر برای توسعه پایه‌های علم داده‌ها است. اهداء این ۱۲ جایزه، نخستین تلاش در جهت گرد هم آوردن محققان برای تشکیل تیم‌های بین‌رشته‌ای به منظور مطالعه این مسائل است. با هدف کاربرد پژوهش‌ها در موضوعات خاص، امسال این جوایز از طریق درخواست جدیدی، برنامه‌ریزی شد. بعد از آن، در مرحله دوم برنامه پیش‌بینی شده TRIPODS تعداد کمی از موسسه‌های بزرگ انتخاب خواهند شد.

ایده دیگر، طرح مشترک جدید بین DMS و کتابخانه ملی پزشکی NIH برای روش‌های علم داده‌های تعمیم‌یافته در تحقیقات زیست پزشکی است. مجدداً در اینجا، هدف توسعه و تقویت حلقه اتصال بین حوزه‌های متفاوت برای حل سؤالات علم داده‌هاست. به‌طور خاص، هدف این طرح حمایت تقاضاهای مربوط به توسعه روش‌های آماری و ریاضی خلاقانه برای بررسی چالش‌های سلامت و پزشکی برآمده از داده‌ها است.

مؤلفه‌های آموزشی علم داده‌ها نیز مهم است. در ماه می سال جاری، فرهنگستان‌های ملی گزارشی راجع به مواد درسی علم داده‌ها برای دوره کارشناسی منتشر کرد که توسط NSF [۶] حمایت شده بود. هدف این تحقیق کشف مهارت‌های اساسی برای دانشجویان حال حاضر و آتی کارشناسی بود و این‌که چگونه موسسات آموزشی می‌توانند برنامه‌های درسی آموزش علم داده‌ها را برای رفع بهتر نیازهایشان تدوین کنند. دو دستاورد کلیدی این طرح عبارت‌اند از این‌که علم داده‌ها در مرحله رشد خود قرار دارد و حوزه بی‌نظیری است که از رشته‌های دیگر بهره می‌برد. با تأکید بر عنصر آموزش، آن‌ها دریافتند همان‌طور که رشته‌ها در حال تغییر هستند، آموزش نیز در تمامی سطوح نیاز به تغییر دارد و باید روش‌های گوناگونی برای آموزش دانشجویان دوره کارشناسی وجود داشته باشد. آن‌ها همچنین دو جنبه مهم را ذکر کردند که ارزش تأکید دارند. نخست این‌که همه دانشجویان به سطح قابل قبولی از درک داده‌ها نیاز دارند، دوم جنبه این‌که اخلاق در علم داده‌ها بایستی در سرفصل دروس گنجانده شود.

سرمایه‌گذاری آتی در مرزهای علوم و مهندسی مفید هستند» طراحی شده بود. ایده‌های بزرگ حامل پیام «فرصت‌هایی استثنایی برای قرار دادن کشور در مرز دانش جهانی (در واقع تعریف آن مرز دانش) و رهبری دانش مهندسی» نیز بود.

یک ایده از بین آن ایده‌های بزرگ، با عنوان «هدایت تحولات داده‌ها» در بین متخصصین آمار از اهمیت خاصی برخوردار است. با نیم‌نگاهی به‌سوی نحوه هدایت انقلاب کلان داده‌ها، دو هدف اصلی این برنامه درگیر نمودن جامعه محققان NSF در پیگیری تحقیقات بنیادین در علم داده‌ها و مهندسی و به‌علاوه توسعه نیروی کار با توانمندی تحلیل داده‌ها برای قرن بیست و یکم است.

اما منظور ما از علم داده‌ها چیست؟ بحث‌های مفصلی راجع به این‌که چه چیزهایی شامل علم داده‌هاست؟ چه کسانی با این علم جدید سروکار دارند؟ و چگونه باید آن را آموزش داد؟ در جریان بوده است. ده‌ها [۳] پاسخی به شرح زیر داده است. «علم داده‌ها، مطالعه اخذ نتایج قابل تعمیم از دانش کسب شده از مشاهدات است» و «یک تحلیل‌گر داده‌ها به مجموعه کاملی از مهارت‌ها شامل ریاضی، یادگیری ماشین، هوش مصنوعی، آمار، پایگاه داده‌ها، بهینه‌سازی و فهم عمیقی از هنر فرمول‌بندی مسئله به راه‌حل‌های کارای مهندسی نیاز دارد». همان‌طور که توکی اشاره کرده است، روش‌های متنوعی برای اخذ اطلاعات از داده‌ها وجود دارد و آماردان‌ها طی سالیان متمادی مشغول مطالعه این حوزه و توسعه مدل‌های آماری مرتبط بوده‌اند. شمولی^{۱۵} [۴] به سهم خود بینش جالبی در مورد مدل‌های آماری و برخی از تفاوت‌های موجود بین دو نوع مدل‌بندی اکتشافی و پیش‌گویی فراهم کرده است و درباره این‌که ما باید هر دوی آن‌ها را باهم انجام دهیم بحث کرده است. دابوچیز^{۱۶} [۵] درباره یادگیری ماشین، حوزه‌ای که توجه زیادی را به خود جلب کرده است، می‌گوید: «در خوش‌بینانه‌ترین حالت، درک ریاضی حال حاضر ما از ابزارهای متنوع که برای انقلاب مه داده‌ها حیاتی هستند، مناسب نیست.»

در مبحث ایده «هدایت انقلاب داده‌ها» (HDR)^{۱۷}، ما در پی حمایت از تحقیقات خلاقانه در علم داده‌ها هستیم. یکی از اولین ایده‌ها در برنامه HDR برنامه تحقیقات فرا رشته‌ای در اصول علم داده‌ها (TRIPODS)^{۱۸} بود. در سال ۲۰۱۷، بخش علوم ریاضی

Dhar^{۱۴}Shmueli^{۱۵}Daubechies^{۱۶}Harnessing the Data Revolution^{۱۷}Transdisciplinary Research in Principles of Data Science^{۱۸}Division of Mathematical Sciences^{۱۹}

مراجع

[1] James Manyika, Michael Chui, Brad Brown, Jacques Bughin, Richard Dobbs, Charles Roxburgh, Angela Hung Byers, Big data: The next frontier for innovation, competition, and productivity, McKinsey Global Institute, 2011.

[2] Tukey, John W. The Future of Data Analysis. Ann. Math. Statist. 33 (1962), no. 1, 1-67.

[3] Dhar, Vasant, Data Science and Prediction, ACM. Communications of the ACM, 2013, Vol. 56, no. 12, 2013.

[4] Shmueli, Galit, To Explain or Predict, Statistical Science, 2010, Vol. 25, No. 3, 289-310.

[5] Daubechies, Ingrid, Machine Learning Works Great—Mathematicians Just Don't Know Why, Wired Magazine, Dec. 12, 2015.

[6] National Academies of Sciences, Engineering, and Medicine. 2018. Envisioning the Data Science Discipline: The Undergraduate Perspective: Interim Report. Washington, DC: The National Academies Press.

این نوشته برگردان یادداشتی از «یوان مزا» رئیس بخش علوم ریاضی بنیاد ملی علوم آمریکا است که در صفحات ۸-۹ شماره ۸ سری ۴۷ (دسامبر ۲۰۱۸) خبرنامه IMS چاپ شده است.

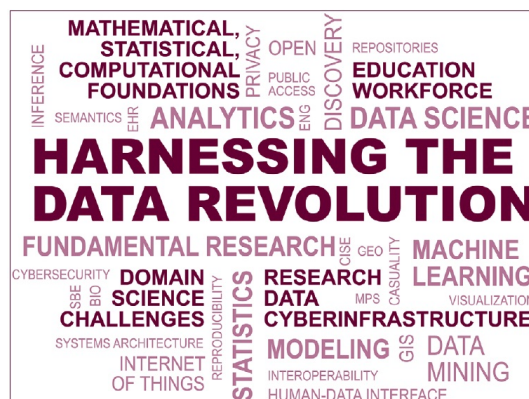
«جان توکی ۱۹۱۵-۲۰۰۰»

درنهایت، آینده برای ما چه چیزی به ارمغان خواهد آورد؟ ما در NSF همواره دنبال این هستیم که ببینیم روند نهایی چیست؟ و این که محققان به کدام حوزه تحقیقاتی آینده گرایش پیدا می کنند؟ برای نیل به این هدف DMS کارگاهی را در ۱۵-۱۶ اکتبر سال ۲۰۱۸ برگزار کرد تا درباره روند آینده آمار بحث شود. در این کارگاه بیش از پانصد محقق از همه گرایش های آمار و علم داده ها دور هم جمع شدند تا درباره شش زمینه برجسته شامل مبانی آمار و علم داده ها، آمار و محاسبات، کاربردهای نوظهور، چالش های داده ها، استنباط در عصر کلان داده ها و آموزش آمار در دوره جدید بحث کنند. من مشتاقانه منتظر خواندن گزارش این کارگاه هستم.

بحث خود را با بیان این که اکنون زمان هیجان انگیزی برای جمع ما متخصصین آمار است، شروع کردم. چالش های بزرگ و درعین حال فرصت های خوبی پیش روی ماست. واضح است که راه های زیادی برای پشت سر گذاشتن مشکلات و چالش ها هست و این موضوع تا زمان زیادی ادامه خواهد داشت.

هر چیزی که حاصل این مباحث باشد، روشن است که داده ها در شکل های متنوع خود، بخش اصلی از آن چیزی است که در حال حاضر علم انجام می دهد؛ و وقتی که این حوزه بالغ تر می شود برای پاسخ به همه موضوعات پیچیده داده ها، نیاز به راهبردها، روش ها و نظریه های جدیدی خواهد بود.

ما در توسعه روش های جدید چگونه عمل خواهیم کرد؟ احتمالاً یک بار دیگر توکی می تواند سرنخ هایی برای این موضوع ارائه کند. اگر من بخواهم مطلبی از او نقل کنم این جمله اش را ذکر می کنم که «آیا وقت آن نرسیده که در پی نوآوری در علم داده ها باشیم؟» اما چه کسانی بهتر از آن هایی که قبلاً سهم زیادی در علم داده ها داشته اند، می توانند این کار را انجام دهند؟

آمار رسمی

گزارشی از سمینار هفته آمارهای اقتصادی آسیا و اقیانوسیه

دکتر زهرا رضایی قهرودی، دانشیار پژوهشکده آمار

معرفی کلی هفته آمارهای اقتصادی آسیا و اقیانوسیه

برگزاری هفته آمارهای اقتصادی آسیا و اقیانوسیه (APES) اولین بار در سال ۲۰۱۶ در برنامه منطقه‌ای آمارهای اقتصادی باهدف تعامل مؤثر و سازگار کشورها در زمینه تولید و انتشار آمارهای پایه اقتصادی و به اشتراک گذاشتن نتایج مطالعات و پژوهش‌های ملی در سراسر منطقه تصویب شد.

هفته آمارهای اقتصادی آسیا و اقیانوسیه سال ۲۰۱۸، سومین هفته آمارهای اقتصادی آسیا و اقیانوسیه است که از تاریخ ۷ تا ۹ می سال ۲۰۱۸ در مقرر اسکاپ با حضور بیش از ۵۰ نفر از متخصصان منطقه آسیا و اقیانوسیه و سایر کشورها برگزار شد که در آن مقالاتی در زمینه مه داده‌ها، فناوری‌های مدرن برای تولید و انتشار آمارهای اقتصادی، داده‌های اداری، سیستم حساب‌های ملی (SNA) و ارتباطات ارائه شد. هفته آمار اقتصادی آسیا و اقیانوسیه ۲۰۱۸ در بانکوک با تمرکز شدید بر توانایی کشورهای عضو برای تولید آمارهای اقتصادی و بهبود نظارت بر اهداف توسعه پایدار (SDGs) برگزار شد. موضوعات اصلی مورد بحث در جلسات را می‌توان در ۳ محور زیر طبقه‌بندی کرد:

موضوع ۱: آمارهای اقتصادی جامع برای تصمیم‌گیری آگاهانه؛

موضوع ۲: استفاده از فناوری‌های مدرن و منابع داده جدید برای تولید و انتشار آمارهای اقتصادی؛

موضوع ۳: ارتباطات و استفاده از آمارهای اقتصادی در تصمیم‌گیری

در این سمینار که آمارشناسان ارشد از ادارات آمار و بانک‌های مرکزی کشورهای منطقه و کارشناسان توسعه بین‌الملل کمیسیون اجتماعی و اقتصادی سازمان ملل در آسیا و اقیانوسیه حضور داشتند به تبادل اولویت‌های پژوهشی و ارائه بهترین تحقیقات و فعالیت‌های صورت گرفته در کشورها و کمک به بستن شکاف داده برای توسعه پایدار پرداختند.

سازمان‌دهی این سمینار توسط یک گروه کاری زیر نظر کمیته راهبری از کشورهای هند، اندونزی، مالزی، نیوزیلند، ترکیه، بخش آمار سازمان ملل (UNSD) و اسکاپ تشکیل شده است. در این نشست نمایندگان آژانس‌های مختلف بین‌المللی از جمله سازمان بین‌المللی کار (ILO)، بخش آمار سازمان ملل (UNSD)، صندوق بین‌المللی پول (IMF)، دبیرخانه جامعه اقیانوسیه (SPC)، بخش توسعه بین‌الملل (DFID)، بانک توسعه آسیا (ADB)، برنامه زیست‌محیطی سازمان ملل (UNEP) حضور داشتند.

در این سمینار بیش از ۳۰ مقاله از کشورهای اندونزی، مالزی، استرالیا، ترکیه، نپال، ایران، تایلند، هند، بوتان، فیلیپین و چند کشور دیگر ارائه شد. استفاده از مه‌داده‌ها از طریق اطلاعات تلفن همراه، داده‌های ماهواره‌ای (اطلاعات نقشه‌ها و موقعیت‌های مکانی)، اطلاعات سایت‌هایی مانند گوگل و ترکیب و مقایسه آن‌ها با آمارهای رسمی، جهت بررسی کیفیت داده‌ها و استفاده از آن‌ها در افزایش پوشش اطلاعات موجود و همچنین توسعه حساب‌های جدیدی از جمله حساب گردشگری، حساب ICT، حساب کار، حساب بخش‌های نهادی از جمله پیشرفت‌های اساسی در اکثر کشورها بوده است.

سخنرانی پژوهشکده آمار

در این سمینار، مقاله‌ای با عنوان

Developing Labour Accounts in Iran

به نمایندگی از پژوهشکده آمار توسط این جانب در روز دوم ارائه شد. در این سخنرانی به توسعه حساب‌های کار در ایران با تمرکز بر حساب اشتغال در بخش کشاورزی که نتیجه طرح مطالعاتی در پژوهشکده آمار است، پرداخته شد که در زیر به‌طور مختصر به معرفی این حساب پرداخته شده است.

دلیل توسعه سیستم حسابداری کار، به‌دست آوردن تصویر کامل و سازگار از وضعیت بازار کار بوده است. از دیگر اهداف توسعه حساب‌های کار، نظم دادن و مرتب کردن آمارهای اشتغال در هر کشور است. اگرچه اغلب کشورهای توسعه‌یافته از آغاز قرن بیستم داده‌های بازار کار را گردآوری می‌کنند، اما هنوز برخی مشکلات اصلی در استفاده از این داده‌ها مانند وجود منابع آماری مختلف

آوردن آمارهای حوزه گردشگری

- استفاده از اطلاعات موقعیت‌های مکانی تلفن همراه به‌عنوان یکی از منابع مهم ICT و همچنین برآورد تحرک و جابجایی افراد

- استفاده از نرم‌افزارهای کاربردی (اپ) تحت وب مانند Google Places API در ارتقای فهرست نهادهای غیرانتفاعی در خدمت خانوارها (NPISH)

- توسعه حساب‌های جدید ازجمله حساب گردشگری در اندونزی و نیوزلند با استفاده از ابزارهای جستجوی آنلاین مانند Google Trends و روش‌های Web Scarping در اندونزی و همچنین استفاده از تراکنش‌های مالی کارت‌های هوشمند، آمارگیری گردشگری و آمارهای ثبتی در نیوزلند برای کاهش شکاف داده در آمار رسمی

۲- موضوعات مطرح در خصوص سیستم حساب‌های ملی (SNA)

- اندازه‌گیری اقتصاد خلاق در اندونزی. اقتصاد خلاق، اقتصادی است که ارزش افزوده آن ناشی از فعالیت‌های خلاق ذهن و پردازش فکر است و شامل ۱۵ صنعت، از هنر تا علم و فناوری است.

- تجربه کشور مالزی و تایلند در خصوص توسعه آمارهای مالی اسلامی

- تجربه کشور نیوزلند در خصوص ارزش‌گذاری اقتصاد دیجیتال (Digital Economy) با استفاده از جداول عرضه و مصرف. اقتصاد دیجیتال در واقع شامل تمام فعالیت‌های اجتماعی و اقتصادی است که بر روی شبکه‌های مخابراتی توسط نرم‌افزارهای مختلف و با استفاده از مه داده‌ها انجام می‌شوند.

- اندازه‌گیری فعالیت‌های اقتصادی بخش غیررسمی در نپال

- توسعه حساب‌های بخش‌های نهادی در ترکیه و تمایل برای بازدید از ترکیه برای ارائه تجربیات در این حوزه

- محاسبه ماتریس حسابداری اجتماعی در مالزی

- استفاده از شاخص‌های جایگزین به‌جای شاخص‌های اصلی SDG غیرقابل‌دسترس، برای کاهش شکاف داده‌ها توسط اداره آمار ترکیه

- توسعه ICT از طریق حساب‌های اقماری در کشور مالزی (ICTSA)

- توسعه سیستم ارائه الکترونیکی جدید (EVDS) بانک مرکزی جمهوری ترکیه به‌صورت داشبوردهای مدیریتی و نرم‌افزار موبایل، به‌منظور افزایش آگاهی عمومی و انتشار داده‌ها به‌صورت دیداری‌سازی داده‌ها

پیشنهادها

با توجه به مقالات ارائه شده و موضوعات مطرح شده در این کنفرانس، سرعت و حرکت به استفاده از فناوری‌های نوین و

و ناهماهنگ، عدم پوشش کامل همه جنبه‌های بازار کار در یک منبع داده، عدم وجود ارتباط و پیوند مستقیم بین داده‌های بازار کار و نظام‌های آماری دیگر نظیر حساب‌های ملی، برای ترسیم یک تصویر سازگار از وضعیت بازار کار وجود دارد. هدف سیستم حسابداری کار رفع این مشکلات از طریق ترکیب منابع و داده‌های آماری متعدد در چارچوب حسابداری است به‌گونه‌ای که دوام و قدرت آن را افزایش دهد و ضعف‌های آن را بپوشاند. از آن‌جا که در سال ۱۳۹۰، منابع آماری متعدد ازجمله آمارگیری نیروی کار، سرشماری نفوس و مسکن و جداول داده-ستانده تهیه و اجرا شده است، بنابراین سال ۱۳۹۰ به‌عنوان سال مبنا برای به‌دست آوردن حساب‌های کار در ایران در نظر گرفته شده است. فرایند انجام محاسبه حساب‌های کار در ۴ مرحله زیر انجام می‌شود:

- گردآوری اطلاعات از منابع مختلف،

- مقایسه نتایج منابع مختلف برای تعیین دلیل وجود اختلافات به‌صورت کیفی،

- ارائه جداول تلفیقی برای کمی کردن دلایل اختلاف نتایج از منابع مختلف و

- تراز کردن اطلاعات به‌منظور صفر کردن اختلافات باقی‌مانده مشخص نشده،

در این سخنرانی با تمرکز بر حساب‌های اشتغال در بخش کشاورزی به معرفی ۴ مرحله از فرایند محاسبه حساب‌های کار (حساب اشتغال) در بخش کشاورزی پرداخته شد.

اهم مطالب مطرح شده در این سمینار

۱- کاربردهای متنوعی در استفاده از مه داده‌ها در کشورهای مختلف ارائه شد که اهم آن‌ها به‌شرح زیر است:

- تجربه کشور اندونزی در استفاده از مه داده در اندازه‌گیری تورم و محاسبه شاخص قیمت مصرف‌کننده CPI و امکان‌سنجی استفاده از آن در تولید CPI. در این گزارش از داده‌های قیمت آنلاین برای اندازه‌گیری CPI برای برخی اقلام مانند پوشاک و بهداشت و سلامت و همچنین از داده‌های قیمت گردآوری شده از طریق عملیات میدانی استفاده شده است و با مقایسه نتایج از دو روش و همچنین ترکیب اطلاعات از دو منبع آماری، امکان‌سنجی استفاده از داده‌های آنلاین برای محاسبه CPI بررسی شد.

- پیش‌بینی نیاز گردشگری در اندونزی با استفاده از داده‌های به‌دست آمده از ابزارهای جستجوی آنلاین مانند Google Trends و رابطه زیاد این اطلاعات با آمارهای رسمی.

- ترکیب مه داده‌های حاصل از اطلاعات موقعیت‌های مکانی تلفن همراه (MPD) و ترکیب آن با داده‌های آمارگیری‌ها برای به‌دست

پیشینه مرکز آمار و اطلاعات راهبردی

با توجه به نقش و اهمیت آمار در برنامه‌ریزی‌های اصولی و در راستای دستیابی به اهداف برنامه‌های توسعه، وزارت کار و امور اجتماعی سابق از بدو تأسیس، بنا بر وظایف محوله در خصوص مسائل نیروی انسانی و کار، اقدام به تأسیس اداره آمار نمود. در سال ۱۳۲۵ واحدی به نام اداره آمار و بررسی‌ها در نخستین سازمان وزارت کار و تبلیغات ایجاد شد. در سال ۱۳۲۹ این اداره به اداره آمار و اطلاعات تغییر عنوان داد که تحت نظارت مدیرکل اداری انجام وظیفه می‌نمود. در سال ۱۳۴۱ به پیشنهاد سازمان برنامه در وزارت کار و امور اجتماعی، اداره کل مطالعات نیروی انسانی و آمار تشکیل شد. واحد مزبور در سال ۱۳۴۵ به اداره کل آمار تغییر نام داد و تحت نظارت معاونت طرح‌ها و بررسی‌ها قرار گرفت و در سال ۱۳۴۸ با عنوان اداره کل آمار نیروی انسانی به معاونت نیروی انسانی منتقل و تا سال ۱۳۵۶ در همین حوزه معاونت انجام وظیفه می‌کرد. در سال ۱۳۵۶ از ادغام دو اداره کل آمار نیروی انسانی و اشتغال، واحدی با عنوان اداره کل مطالعات نیروی انسانی و اشتغال ایجاد گردید و عهده‌دار وظایف جدیدی شد. در سال ۱۳۵۹ اداره کل مطالعات نیروی انسانی و اشتغال، اداره کل آموزش فنی و حرفه‌ای، صندوق کارآموزی، اداره کل استخدام اتباع بیگانه و کانون‌های کارآموزی ادغام شدند و سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای تشکیل گردید. در سال ۱۳۶۰ بار دیگر اداره کل مطالعات نیروی انسانی از سازمان آموزش فنی و نیروی انسانی جدا گردید و تحت نظارت مطالعات نیروی انسانی تغییر عنوان داد و تا سال ۱۳۶۹ نیز با همین عنوان باقی ماند. از سال ۱۳۷۴ با ادغام اداره کل آمار و مطالعات نیروی انسانی و دفتر خدمات ماشینی واحدی تحت عنوان اداره کل آمار و خدمات ماشینی تشکیل شد که تحت نظارت معاونت برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری اشتغال قرار داشت. در سال ۱۳۸۵ این اداره کل، به مرکز آمار و اطلاعات بازار کار تغییر نام پیدا کرد. پس از ادغام وزارتخانه‌های «تعاون»، «کار و امور اجتماعی» و «رفاه و تامین اجتماعی»، چارت سازمانی مصوب سال ۱۳۹۱ علاوه بر تغییر نام به «مرکز آمار و اطلاعات راهبردی»، جایگاه آن نیز در ساختار سازمانی تغییر یافت و زیرمجموعه حوزه وزارتی قرار گرفته است. اهمیت و نقش آمار و اطلاعات در حوزه‌های کار، تعاون و رفاه در تصمیم‌گیری و تصمیم‌سازی در راستای اهداف و مأموریت‌های وزارت متبوع بر کسی پوشیده نیست به‌گونه‌ای که نیاز به آن به شکل روزافزون ملموس و محسوس هست. در این راستا و به‌منظور دسترسی آسان و سریع مخاطبان به آمار و

استفاده از مه‌داده‌ها در مراکز آماری بخصوص اندونزی و نیوزلند بسیار زیاد است. همچنین حرکت به سمت محاسبه حساب‌های اقماری جدید مانند حساب گردشگری، حساب بخش‌های نهادی و حساب‌های ICT رشد سریعی داشته است هرچند که اهمیت محاسبه این حساب‌ها به ساختار گردشگری، پیشرفت ICT در کشورها بستگی دارد. همچنین اندازه‌گیری مفاهیم جدید اقتصاد از جمله اقتصاد خلاق و اقتصاد دیجیتال با توجه به پیشرفت ICT و فعالیت‌های خلاقانه در کشورهای اندونزی و نیوزلند توسعه یافته است. با توجه به موارد اشاره شده، موارد زیر پیشنهاد می‌شود:

- حرکت به سمت استفاده از مه‌داده‌ها، فناوری متن‌باز (open source) و ابزارهای جستجوی آنلاین برای توسعه شاخص قیمت، حساب گردشگری، برآورد محصولات کشاورزی در ایران و غیره
- محاسبه حساب اقماری ICT در ایران با استفاده از نتایج آمارگیری‌ها و داده‌های ماهواره‌ای
- تشکیل هفته آمار در ایران مصادف با هفته پژوهش و دریافت مقالات حوزه آمار رسمی و داوری و حمایت از مقالات برتر و ارائه سخنرانی مقالات برتر در هفته پژوهش
- محاسبه حساب‌های بخش‌های نهادی در ایران و بازدید از اداره آمار ترکیه برای تبادل اطلاعات
- اضافه کردن بندی با عنوان «افزایش پوشش شاخص‌های SDG» در برنامه ملی آمار و استفاده از شاخص‌های جایگزین در مواردی که داده وجود ندارد.

معرفی مراکز آماری کشور

مرکز آمار و اطلاعات راهبردی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

خانم کیانا ملک پور، نماینده انجمن آمار

مرکز آمار و اطلاعات راهبردی، یکی از باسابقه‌ترین واحدهای آماری و متولی اصلی در امر اطلاع‌رسانی، ساماندهی، انسجام‌بخشی و تکمیل آمار و اطلاعات در حوزه‌های کار، تعاون و رفاه اجتماعی هست. این خدمات از طریق نیازسنجی، شناسایی، تولید یا گردآوری، آمایش و به‌هنگام‌سازی اطلاعات و آمار و با تعامل و مشارکت سازمان‌های ذیربط مطابق با استانداردهای ملی و بین‌المللی، پاسخگوی نیازهای ذی‌نفعان بوده و منجر به تولید دانش در راستای مأموریت‌های وزارت متبوع خواهد بود.

- تعامل با مراکز آماری داخلی و بین‌المللی و مبادله دستاوردهای علمی، فنی و آماری.
- همکاری و تعامل با مرکز آمار ایران جهت تهیه حساب‌های اقتصادی بخش تعاون.
- نیازسنجی، شناسایی و به‌روزرسانی اقسام اطلاعاتی و شاخص‌های آماری مورد نیاز وزارت متبوع.
- همکاری موضوعی در طراحی زیرساخت‌ها و بهره‌برداری از پایگاه‌های اطلاعاتی وزارت متبوع.
- بهره‌برداری و به‌روزرسانی پایگاه اطلاعات یک‌پارچه و جامع رفاه و تأمین اجتماعی (بانک اطلاعات ایرانیان).
- تهیه، تدوین و انتشار آمارنامه‌های تخصصی از مجموعه فعالیت‌های وزارت متبوع و سازمان‌های وابسته به‌صورت ادواری.

چشم‌انداز

مرکز آمار و اطلاعات راهبردی به‌عنوان تنها مرجع رسمی ارائه آمار و اطلاعات باکیفیت، به‌موقع و بی‌طرف در وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، پیشگام در ارائه تصویری شفاف از وضعیت و تحولات حوزه‌های تعاون، کار و رفاه به‌منظور تصمیم‌سازی، برنامه‌ریزی و پژوهش و پیشرو در بهبود مستمر خدمات آماری است.

بیانیه مأموریت

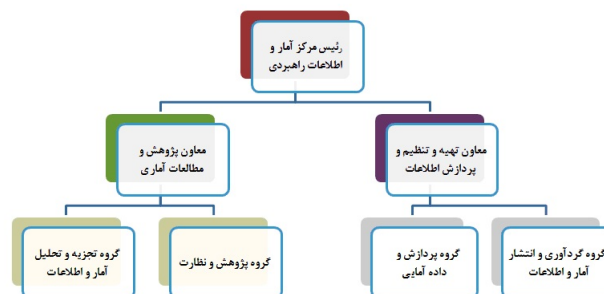
مرکز آمار و اطلاعات راهبردی با بهره‌گیری از نیروی انسانی متخصص و کارآمد و فناوری‌های نوین، ضمن توجه و تأکید بر فرهنگ‌سازی و ارتقای دانش آماری، وظیفه ساماندهی و انسجام‌بخشی آمارهای حوزه تعاون، کار و رفاه و همچنین تأمین نیازهای آماری در راستای برنامه‌ها و سیاست‌های کلان وزارت متبوع از طریق نیازسنجی، تولید، گردآوری، پردازش و به‌هنگام‌سازی آمار و اطلاعات و همچنین اجرا و ارزیابی طرح‌ها و سامانه‌های آماری و نیز استانداردسازی تعاریف و مفاهیم و طبقه‌بندی‌های مرتبط و اطلاع‌رسانی و انتشار آمارهای مرتبط را بر عهده دارد. در این راستا تعامل مستمر با نظام آماری کشور در سطح ملی و مجامع بین‌المللی باهدف توسعه و تولید آمارهای مرتبط و نیز گسترش آمارهای ثبتی مطابق با استانداردهای ملی و بین‌المللی انجام می‌شود که علاوه بر ارائه خدمات آماری و پاسخ به نیاز ذی‌نفعان و سهولت دسترسی کاربران به آمار و اطلاعات، منجر به ارتقاء فرهنگ آماری، توسعه و تولید دانش و آمارهای مرتبط در راستای مأموریت‌های وزارت متبوع خواهد شد.

ارزش‌های محوری

بر این باوریم که در مقابل تمامی افراد و سازمان‌هایی که برای برخورداری از خدمات آماری ما با این مرکز ارتباط برقرار می‌کنند،

اطلاعات مورد نیاز، این مرکز از سال ۱۳۸۷ اقدام به طراحی و پیاده‌سازی سامانه آمار کار نمود.

ساختار سازمانی مرکز آمار و اطلاعات راهبردی

وظایف مصوب مرکز آمار و اطلاعات راهبردی

- سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی و سازمان‌دهی نظام آماری وزارت متبوع جهت تولید، پردازش و ارائه اطلاعات.
- مطالعه، تدوین و اجرای طرح‌های آماری (سرشماری و نمونه‌گیری) و انتشار نتایج آن (در صورت لزوم با همکاری مرکز آمار ایران).
- تحقیق، مطالعه و بررسی روش‌های پیشرفته علمی به‌منظور بهره‌برداری در تهیه و اجرای طرح‌های آماری.
- تعامل مستمر با مرکز آمار ایران و سایر نهادها و دستگاه‌های متولی آمار در کشور باهدف توسعه و تولید آمارهای مرتبط با حوزه تعاون، کار و رفاه و به‌روزرسانی و استانداردسازی تعاریف، مفاهیم و طبقه‌بندی‌های مرتبط.
- ارائه تعاریف و مفاهیم استاندارد و راهنمایی‌های فنی آماری به واحدهای وزارت متبوع و نظارت بر سیستم‌های اطلاعاتی عملیاتی به‌منظور به‌کارگیری استانداردهای مربوطه.
- تحلیل آمار و اطلاعات و تهیه گزارش‌های تحلیلی، تطبیقی از آمارها و اطلاعات موجود و انتشار آن.
- ساماندهی، استقرار و نظارت بر نظام آمارهای ثبتی وزارتخانه با هماهنگی واحدهای ذیربط.
- ارائه آمار و اطلاعات مورد نیاز واحدهای وزارت متبوع و پاسخگویی به استعلام‌های خارج از وزارتخانه.
- بهره‌برداری از شیوه‌های نوین اطلاع‌رسانی و انتشار آمار و استقرار سامانه خدمات آماری.
- آموزش، نظارت و ارزیابی طرح‌های آماری باهدف کاهش خطا در داده‌های آماری و رفع مشکلات اجرایی آن‌ها.

این مرکز از بدو تأسیس خود مجری طرح‌های حوزه بازار کار بوده است. عناوین برخی از این طرح‌ها در جدول شماره ۱ آمده است.

جدول ۱- طرح‌های آماری اجرا شده توسط مرکز آمار و اطلاعات راهبردی طی سال‌های ۱۳۹۴-۱۳۴۱

عنوان طرح	سال اجرا
طرح آماریگری از کارگاه‌ها و کارگران کشور- جامعه شهری	۱۳۴۱-۴۲
طرح آماریگری نیروی انسانی از خانوارها در دو جامعه شهری و روستایی کشور	۱۳۴۳
طرح آماریگری نیروی انسانی از خانوارهای شهری کشور	۱۳۴۴-۴۶
طرح آماریگری از خانوارها	۱۳۴۷-۴۸
طرح آماریگری نیروی انسانی	۱۳۴۹-۵۱
سرشماری از کارگاه‌های جامعه شهری کشور	۱۳۵۲
طرح مشخصات پایهای کارگاه‌های با ۱۰ نفر کارگر و بیشتر	۱۳۵۳-۵۴
طرح بررسی مسائل مربوط به نیروی انسانی مناطق جنگی	۱۳۵۹
طرح بررسی مسائل کلی نیروی انسانی و اشتغال ۱۳۶۰	۱۳۶۱
گزارش طرح تحلیل نتایج نمونه‌گیری از پرسشنامه‌های آماری (بررسی مسائل کلی نیروی انسانی و اشتغال)	۱۳۶۱
طرح اطلاعات پایهای درباره اصفاف استان تهران	۱۳۶۲
طرح استاندارد بین المللی طبقه‌بندی حرفه‌ها (فرهنگ بین المللی مشاغل)	۱۳۶۴
طرح تهیه مشخصات پایهای کارگاه‌های شهری کشور	۱۳۶۴
طرح توزیع کارگاه‌ها و شاغلین در مناطق ۲۰ گانه شهر تهران	۱۳۶۵
گزارش تحقیقی در زمینه بررسی مهاجرت	۱۳۶۵
طرح بررسی تطبیقی کارگاه‌ها و کارکنان بخش صنعت	۱۳۶۵
طرح تهیه مشخصات پایهای شاغلین مشمول قانون کار	۱۳۶۵
طرح صدور شناسنامه کار شاغلین جامعه شهری کشور	۱۳۶۵-۸۱
طرح صدور کارنامه شغلی شاغلین ایرانی مقیم امارت متحده عربی (دبی) و قطر	۱۳۶۶
طرح سبد حداقل هزینه خانوار کارگری مشمول قانون کار	۱۳۶۶-۸۵
طرح هزینه و درآمد خانوار کارگری	۱۳۶۶-۷۲
طرح بررسی مسکن کارگری، خانوار ۵ نفره	۱۳۶۸
طرح بررسی تغییرات کمی و کیفی شاغلین کارگاه‌های بزرگ بخش صنعت	۱۳۶۵-۶۸
طرح پدیده دستفروشی در شهر تهران	۱۳۶۸
طرح بررسی تغییرات کمی و کیفی شاغلین کارگاه‌های بزرگ بخش صنعت سال ۱۳۶۵-۶۸ استان خوزستان	۱۳۶۹
طرح مشخصات پایهای کارگاه‌های کشور (جامعه شهری)	۱۳۷۰-۷۵
طرح بررسی مقدماتی وضعیت شغلی و اجتماعی کارگران مقیم امارت متحده عربی و قطر	۱۳۷۰
طرح بررسی وضعیت زنان روستایی و نقش آنان در توسعه اقتصادی کشور	۱۳۷۱
طرح گزارش بررسی بیمه بیکاری	۱۳۷۱
طرح بررسی درآمد و هزینه خانوار کارگری	۱۳۷۲
طرح بررسی و تحلیلی بر آمار ریخته‌گری‌های تهران بزرگ	۱۳۷۲
طرح وضعیت تولید و اشتغال واحدهای صنعتی در جریان اجرا سیاست‌های جدید اقتصادی (استان تهران)	۱۳۷۲

طرح بررسی وضعیت آموزش عالی	۱۳۷۳
طرح تهیه و انتشار نشریه پایگاه اطلاعات کار	۱۳۷۵-۷۷
طرح تکمیل مشخصات پایهای کارگاه‌های کشور - جامعه شهری	۱۳۷۸
نظرسنجی راجع به طرح ۳۰۰ هزار فرصت شغلی	۱۳۸۰
طرح بررسی میزان اشتغال‌زایی طرح ۳۰۰ هزار فرصت شغلی	۱۳۸۱
طرح تهیه مشخصات چارچوبی کارگاه‌های کشور	۱۳۸۲
طرح ویژگی‌های محیط کار و کارکنان آن‌ها	۱۳۸۴
طرح آئین‌نامه گسترش بنگاه‌های متوسط و کوچک اقتصادی زودبازده و کارآفرین	۱۳۸۴-۹۲
طرح ارزیابی و تمام شماری بنگاه‌های اقتصادی زودبازده و کارآفرین	۱۳۸۸
طرح راستی‌آزمایی اشتغال ایجاد شده توسط استان‌ها طی ۸ ماه نخست سال ۱۳۸۹	۱۳۸۹
طرح تدوین حساب‌های اقتصادی بخش تعاون	۱۳۸۹-۹۰
طرح اعتبار سنجی تعهد اشتغال دستگاه‌های اجرایی	۱۳۹۰-۹۲
اعتبارسنجی طرح ساماندهی و حمایت از مشاغل خانگی	۱۳۹۴

د) گزارش‌ها و نشریات آماری منتخب

نشریات این مرکز در حوزه تعاون، کار و رفاه اجتماعی با استفاده از داده‌های ثبتی یا نتایج طرح‌های آماری تدوین و به ۳ گروه نشریات ادواری، کتاب‌های آماری و سایر نشریات تقسیم می‌شود. نشریات ادواری به‌صورت سالانه یا فصلی منتشر می‌شوند و دربرگیرنده آمار و اطلاعات جامعی در سه حوزه تعاون، کار و رفاه اجتماعی هستند. نشریات دیگری نیز در قالب نشریات تحلیلی - اطلاعاتی جهت استفاده مدیران و سیاست‌گذاران در قالب ویژه‌نامه‌ها و گزارش‌های سالانه تنظیم و منتشر می‌شود. در جداول ۲ و ۳ و ۴ عناوین

مسئول هستیم. ما ضمن رعایت مقررات سازمانی و نیز اصول دهگانه بنیادین آمارهای رسمی به‌ویژه رعایت موازین و اخلاق حرفه‌ای، حفظ محرمانگی و اصل بی‌طرفی، برای رضایت کاربران خود اهمیت به‌سزایی قائلیم. رفتار ما با کاربران بر پایه صداقت و وجدان کاری و ارائه خدمات توأم با دقت و سرعت عمل و از طریق کارگروهی و مشارکت کارکنان است. مرکز ما یادگیرنده، خلاق و متخصص است و تصمیم‌گیری در آن بر مبنای دانش، تحقیق و پژوهش صورت می‌گیرد. ما متعهد به ارتقاء سطح دانش و فرهنگ آماری خود و جامعه همسو با آخرین پیشرفت‌های علمی و فناوری بین‌المللی هستیم.

فعالیت‌های مرکز

مرکز آمار و اطلاعات راهبردی به‌عنوان دبیرخانه کمیته آمار بخشی تعاون، کار و رفاه اجتماعی در سه زمینه همکاری‌های ملی و بین‌المللی، اجرای طرح‌های آماری و تدوین گزارش‌ها و نشریات آماری فعالیت می‌نماید:

الف) همکاری‌های ملی

همان‌طور که بیان گردید این مرکز به‌عنوان دبیرخانه کمیته آمار بخشی تعاون، کار و رفاه اجتماعی همکاری‌هایی را با مرکز آمار ایران، بانک مرکزی، پژوهشکده آمار و سایر سازمان‌های مرتبط در قالب این کمیته دارد که شامل موارد زیر است:

- عضویت در شورای عالی آمار و کمیسیون تخصصی شورا
- اجرای استاندادهای آماری ملی و بین‌المللی و به‌روزرسانی استاندادهای آماری جدید
- استانداردسازی تعاریف و مفاهیم تخصصی و مرتبط با این وزارتخانه (بیش از ۸۰۰ مفهوم)

- تدوین دستورالعمل‌های گردآوری و ثبت آمار و اطلاعات موضوعی (مانند دستورالعمل جامع گردآوری و ثبت آمار حوادث شغلی)

ب) همکاری‌های بین‌المللی

جمهوری اسلامی ایران به‌عنوان یکی از اعضای سازمان بین‌المللی کار همکاری‌های گسترده‌ای را با این سازمان دارد که در زمینه آمار این همکاری‌های تخصصی منجر به تقویت جایگاه جمهوری اسلامی ایران شده است:

- عضویت در کمیته کارگروه ارتقای آمار تعاونی‌ها
- مشارکت فعال در کنفرانس آمارشناسان کار (۳ دوره اخیر) جهت تنظیم استاندادهای آماری بین‌المللی
- گردآوری اطلاعات مرتبط با شرکت‌های تعاونی و نظام تدوین

حساب‌های تعاون

ج) طرح‌های آماری

نشریات و کتاب‌ها آمده است. گزارش‌ها و نشریات در سایت این مرکز به آدرس www.amarkar.ir نیز قابل دسترسی است.

جدول ۲- نشریات آماری

عنوان نشریه	دوره انتشار	سال اجرا
آمارنامه (سالنامه آماری) وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی	سالانه	از ۱۳۷۸ تاکنون
سیمای بازار کار	سالانه	۱۳۸۴-۹۱
گزیده‌های آماری (فصلنامه)	فصلی	۱۳۸۸-۹۷
استان در یک نگاه (نگاه اجمالی به وضعیت نواحی استانی)	سالانه	۱۳۹۱-۹۷

جدول ۳- کتاب‌های آماری منتشره

عنوان کتاب	سال اجرا
شاخص‌های کلیدی بازار کار	۱۳۸۴
معنی‌دار سازی داده‌ها	۱۳۹۵
تعاریف و مفاهیم استاندارد سازمان بهزیستی کشور	۱۳۹۶

جدول ۴- سایر نشریات

عنوان نشریه	حوزه	دوره انتشار	سال اجرا
گزارش ویژگی‌های تعاونی‌های ثبت شده	تعاون	سالانه	۱۳۹۶-۹۷
ویژه‌نامه هفته تعاون	تعاون	سالانه	۱۳۸۶-۹۶
نتایج طرح جمع‌آوری اطلاعات پروانه‌های ساختمانی صادر شده توسط شهرداری‌های کشور	تعاون	سالانه	۱۳۸۸-۹۵
تعاونی‌های معادن به بهره‌برداری رسیده کشور	تعاون	سالانه	۱۳۸۸-۹۵
نشریه کارگاه‌های صنعتی یا ده نفر کارگر و بیشتر در بخش تعاون	تعاون	سالانه	۱۳۸۹-۹۳
شاخص مقدار تولید در بخش‌های معدن، صنعت و کشاورزی	کار	سالانه	۱۳۹۳-۹۷
ویژه‌نامه روز جهانی کارگر	کار	سالانه	۱۳۹۴-۹۷
شکاف نرخ بیکاری میان استان‌های کشور ۹۶-۱۳۹۰	کار	---	۱۳۹۷
محاسبه نماگرهای کار شایسته در ایران (۳۷ نماگر)	کار	---	۱۳۹۶
نقش کار بر مهاجرت جمعیت	کار	سالانه	۱۳۹۶-۹۶
علت ترک شغل بیکاران قبلاً شاغل در کشور	کار	سالانه	۱۳۹۴-۹۶
شاخص‌های کلیدی بازار کار - روند ۱۰ ساله در ایران (۹۳-۱۳۸۴)	کار	---	۱۳۹۴
حوادث ناشی از کار در آیین آمار ۹۲-۱۳۸۹	کار	---	۱۳۹۳
ویژه‌نامه نماگرهای منتخب سالخوردگی در ایران	رفاه	---	۱۳۹۶-۹۷
هزینه‌های سلامت و بیمه‌های اجتماعی و درمانی در سید مصطفی خانوارهای کشور	رفاه	سالانه	۱۳۹۱-۹۵
ویژه‌نامه روز جهانی پیشگیری از خودکشی	رفاه	---	۱۳۹۳
ویژه‌نامه هفته تأمین اجتماعی	رفاه	---	۱۳۹۳
بررسی آماری مرگ‌های ناشی از آسیب‌های اجتماعی در کشور سال ۹۱-۱۳۸۰	رفاه	---	۱۳۹۳

اغلب سعی می‌شود که برای مقبول و مطلوب جلوه دادن کارها، به آمار و ارقام و روش‌های آماری استناد شود؛ اما از سوی دیگر به دلیل توسعه محدود ساختارهای اداری و اقتصادی کشور، این سخن به میان آوردن‌ها از آمار و روش‌های آماری، نه به اندازه انتظار و نه همیشه منطبق بر روش‌های صحیح و به‌روز علم آمار و اغلب نه به‌دست متخصصان واقعی علم آمار است.

واقعیت این است که امروزه شیوه‌های زندگی و دستگاه‌های اداری و صنعتی و بازرگانی، و توسعه روزافزون فناوری‌های ثبت و ضبط اطلاعات، روش‌های کلاسیک آمار را به چالش کشیده‌اند. این موضوع از یکسو عده‌ای را با این تصور که همه این روش‌ها کاملاً منسوخ شده‌اند و بنابراین باید هرچه زودتر این رشته را رها و دست‌کم عنوانی جدید برای آن دست و پا کرد، به تکاپو انداخته و از سوی دیگر اسارت در عادت و پایبندی بر برنامه‌های لایتغیر یا با تغییر محدود و وابستگی به قیودی از قبیل تبعیت از برنامه‌های موجود سایر مؤسسات ذی‌نفع و ذی‌نفوذ، موجب تقید به برنامه‌های بعضاً کهنه و کم تأثیر یافته از برنامه‌های موجود و پیشرفته در سطح دنیا شده است.

باید پذیرفت که راه میانه‌ای در بین این دو موجود است. اگر معتقدیم که آمار قدرت تحلیل هر نوع داده‌ای در انواع مقیاس‌های خرد، متوسط، و کلان را دارد، پس باید این را هم قبول کنیم که هم به روش‌های کلاسیک آماری نیاز داریم هم به شیوه‌های پردازش نوین داده‌ها در مقیاس عظیم. در این صورت نیاز به برنامه‌ریزی‌های درسی متنوعی هست که به هرگونه نیازی از هر قبیل پاسخگو باشد و هم سلیقه‌های دانشجویان و استادان با ویژگی‌های گوناگون را در نظر گیرد. فراموش نکنیم که اکثریت کارشناسان آمار سازمان‌های اداری مختلف، دانش‌آموختگان دانشگاه‌های داخل و کاربران همین برنامه‌ها در محیط‌های اجرایی هستند. پس اگر تحولی در برنامه‌های دانشگاه - مطابق خواست روز صورت نگیرد - نمی‌توان انتظار تحولی در سایر جاها داشت. ناگفته نماند که این سخنان به معنای نادیده گرفتن زحمات عده‌ای از همکاران که در کار تدوین و ترمیم برنامه‌ها در وزارت متبوع هستند، نیست. مراد این است که انجمن آمار به‌عنوان سازمانی مردم‌نهاد از بسیاری معذوریت‌ها و قیود آزاد است. پس اگر همتی و امکانی فراهم آورده شود، این انجمن می‌تواند به کمک جامعه آماری درصدد تدوین برنامه‌هایی برآید که محدودیت‌های برنامه‌های فعلی کمتر در آن رعایت شده باشد؛ اما در وضع حاضر نیز در مقام دانشجو به برنامه‌های جاری اکتفا نکنیم، در جایگاه استاد از فرصت‌ها و آزادی‌های موجود در برنامه‌های فعلی به نفع درس‌های نوین‌تر استفاده کنیم و در

اخبار مراسم روز ملی آمار و برنامه‌ریزی

پیام رئیس انجمن به اعضا

فرارسیدن «روز ملی آمار و برنامه‌ریزی» را از سوی انجمن آمار ایران به همه استادان، دانشجویان، کارشناسان اجرایی، مدیران حوزه‌های مرتبط با آمار، معلمان، پیش‌کسوتان و همه علاقه‌مندان به رشته آمار و همه آنان که در راه پیشبرد علم در کشور و به‌ویژه اعتلای فرهنگ آماری این مرز و بوم تلاش می‌کنند، تبریک عرض می‌کنم و یاد مرتبطین با علم آمار را که طی سال گذشته از میان ما رفته‌اند، به‌خصوص شادروانان دکتر علی‌اکبر رحیم‌زاده و دکتر عبدالرحیم بادامچی‌زاده را گرامی می‌دارم.

روز ملی آمار و برنامه‌ریزی برای ما یادآور دو مطلب مهم است. یکی این‌که بزرگداشت این روز در گستره عمومی جامعه به ما امید می‌دهد که خوشبختانه اهمیت نسبی آمار در کشور دریافته شده و

است.

۲- به‌طور مستمر در شورای گروه یا با تشکیل کارگروهی ویژه، مهم‌ترین مسائل و چالش‌های پیش روی آمار و جامعه آماری کشور را مورد بحث قرار داده، یکی از آن‌ها را که از نظر شما از همه مهم‌تر است، برگزیده و آمادگی خود را برای کار اصولی و نظام‌مند در خصوص آن به هیئت‌مدیره انجمن اعلام فرمایید. ضمن ارسال همه موارد مطرح شده و جمع‌بندی شده، آمادگی خود را برای تشکیل میزگردی در کنفرانس آمار سال ۱۳۹۹ در ارتباط با موضوع خاصی که در مورد آن در گروه یا در کارگروه کندوکاو لازم انجام شده، به انجمن منعکس فرمایید. هیئت‌مدیره انجمن خواهد کوشید مقدمات برگزاری چند میزگرد مرتبط را در کنفرانس فراهم کند. باقی امکان چاپ در نشریات انجمن دارند.

۳- انجمن آمار را از خود بدانید، نقدها و انتقادات خود از انجمن و راهکارهای حل آن‌ها را به انجمن ارسال فرمایید. اطمینان داشته باشید که این نظرات در جلسات هیئت‌مدیره مطرح و موجب انجام بهتر کارها و ارتقای سطح فعالیت‌های انجمن خواهد شد. محمداقاسم وحیدی اصل، رئیس انجمن آمار ایران

موقعیت‌های کارشناسان اجرایی روش‌های نوی برای انجام کارهای برنامه‌ریزی شده بر بیابیم. اطمینان داشته باشیم که هر قدمی در مسیر نوجویی و نوگرایی، سرمایه‌گذاری در راهی است که سود به‌موقع در راه پیشرفت کشور و به‌خصوص حوزه کاری ما خواهد داشت.

محمداقاسم وحیدی اصل، رئیس انجمن آمار ایران

پیام رئیس انجمن به مدیران گروه‌های آمار

مدیر محترم گروه آمار

با سلام و احترام

فرارسیدن بیست و یکمین سال بزرگداشت «روز ملی آمار و برنامه‌ریزی» را به حضرت‌عالی و همه همکاران ارجمند آن گروه تبریک و شادباش عرض می‌کنم.

این روز نه تنها برای ما، که بیشترین و سودمندترین اوقات زندگی خود را صرف آموختن و آموزاندن علمی کرده‌ایم که جامعه اهمیت آن را در زندگی مردم و اداره جامعه دریافته، بسیار گرامی و مسرت‌آمیز است، بلکه فرصت‌های فراوانی را هم در اختیار ما می‌گذارد که با بهره‌گیری از این مناسبت به بازاندیشی در اوضاع و احوال این علم در جهان، میزان انعکاس تحولات روزبه‌روز آن در برنامه‌های درسی ما در همه سطوح، نحوه عمل خود ما در قبال چنین دگرگونی‌های مهم، میزان تعاملات ما با صنعت و جامعه به‌طورکلی، و جایگاه علم آمار در کشور بپردازیم و مسئولانه سهم خود را برای پیشرفت بیشتر این علم در کشور ادا کنیم.

هیئت‌مدیره دوره جدید انجمن ضمن سپاسگزاری از اعتماد جامعه آماری کشور، که بخش اعظم آن را همین اعضای گروه‌های آماری تشکیل می‌دهند، بنابر وظیفه، تعهد خود را برای ارتقای وجهه این علم در کشور، احصای همه چالش‌های روبه‌روی آن و تلاش برای کاستن از مشکلات، البته در حد توان و مقدرات خود اعلام می‌دارد. بدیهی است که چنین کاری مستلزم همکاری شما استادان گرامی، چه در قالب تشکیلات گروه و چه فردی است. بنابراین در جهت نیل به این اهداف از شما تقاضا دارد که:

۱- مطابق معمول هرساله، روز آمار و برنامه‌ریزی را در دانشگاه محل خدمت خود، یا هر جای دیگری که دعوت می‌شوید، به بهترین وجه برگزار کنید. این کار نه تنها در اعتلا و نهادینه کردن علم و فرهنگ آماری سودمند است، بلکه در حد خود به مسئولان در هر سطحی یادآور می‌شود که انجام هر طرح و کار علمی و اجرایی مهم بدون یاری و یآوری علم آمار دشوار، پرهزینه، و یا حتی غیرممکن

روز آمار و برنامه‌ریزی در دانشگاه هرمزگان

بزرگداشت روز ملی آمار همراه با معارفه دانشجویان جدیدالورود، مسابقه، پخش مصاحبه از دانشجویان سه شنبه یکم آبان ماه سالن فرهنگ دانشگاه هرمزگان

ارسالی دکتر مجید هاشم‌پور نماینده انجمن

روز آمار و برنامه ریزی در دانشگاه اراک

اولین مراسم بزرگداشت روز ملی آمار و برنامه ریزی به بهانه راه اندازی دوره کارشناسی آمار در این دانشگاه در روز چهارشنبه ۲ آبان ماه سال جاری در دانشکده علوم پایه دانشگاه اراک برگزار شد. این مراسم با حضور دانشجویان جدیدالورود رشته آمار و همچنین دانشجویان کارشناسی ارشد آمار زیستی دانشگاه علوم پزشکی اراک و اعضای هیئت علمی آمار و ریاضی این دانشکده برگزار شد. در این مراسم دکتر پاکباز دانشیار گروه آمار دانشگاه اراک و همچنین دکتر مجتبی گنجعلی استاد گروه آمار دانشگاه شهید بهشتی به ایراد سخنرانی پرداختند.

ارسالی دکتر رضا پاکباز نماینده انجمن

دهمین همایش گرامیداشت روز ملی آمار و برنامه ریزی روز شنبه ۱۳۹۷/۷/۲۸ در مرکز همایش های دانشگاه دامغان برگزار شد. ابتدا دکتر عبدالعلی بصیری، رئیس دانشگاه دامغان، ضمن خیرمقدم به میهمانان مراسم، این روز را گفتند. در ادامه دکتر بصیری ریاست دانشگاه و آقای نادر مالکی، رئیس سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان سمنان اولین قرارداد پژوهشی در حوزه آمار و برنامه ریزی در سطح استان را امضا نمودند. موضوع این قرارداد محاسبه ارزش افزوده بخش های اقتصادی و تولید ناخالص داخلی (GDP) به تفکیک شهرستان های استان سمنان به قیمت جاری و ثابت هست. در ادامه مراسم مسعود شفیعی، معاون سازمان برنامه و بودجه و رئیس سازمان نقشه برداری کشور گفت: عکس برداری هوایی از جمله اقدامات مهم و کلیدی در کشور است که به ازای هر پرواز و عکس برداری آماری، ۲ ترابایت اطلاعات گردآوری می شود. وی اضافه کرد: امروز فرهنگ استفاده از آمار و اطلاعات باید در کشور نهادینه شود و این فرهنگ در همه سطوح جامعه در دستگاه های اجرایی، تخصصی و عمومی به کارگیری شود. در این همایش مدیران کل دستگاه های اجرایی استان سمنان عملکرد آماری حوزه خود را ارائه کردند و از پیشکسوتان، کارشناسان و مدیران برتر حوزه آمار و برنامه ریزی با اهدا لوح سپاس تقدیر به عمل آمد.

ارسالی دکتر الهه ظهوریان نماینده انجمن

روز آمار و برنامه ریزی در دانشگاه کاشان

مراسم بزرگداشت دهه ریاضیات و روز ملی آمار و برنامه ریزی، روز دوشنبه ۳۰ مهر ماه ۱۳۹۷ با حضور جمعی از اساتید و دانشجویان در تالار آزادی دانشگاه کاشان برگزار شد. نخست دکتر علیرضا اشرفی استاد گروه ریاضی به نمایندگی از اعضای هیئت علمی دانشکده ریاضی، این ایام را به میهمانان مراسم تبریک

روز آمار و برنامه ریزی در دانشگاه دامغان

روز آمار و برنامه‌ریزی در دانشگاه کردستان

همایش گرامیداشت روز ملی آمار و برنامه‌ریزی، دوشنبه ۱۴ آبان ماه ۹۷ با همکاری دانشگاه کردستان، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان و انجمن علمی دانشجویی آمار و با حضور جمعی از مسئولین ادارات استان، اساتید و دانشجویان برگزار شد. نخستین سخنران این مراسم دکتر اخلاقیان ریاست دانشگاه بودند. ایشان با اشاره به این که به خاطر عدم هماهنگی دستگاه‌های اجرایی استان در بهره‌برداری و به‌کارگیری اطلاعات و آمار، در اجرائی کردن اهداف برنامه‌ریزی شده استان موفقیتی چندانی به‌دست نیاورده‌ایم و برای رسیدن به نتیجه بهتر لازم است آمار و اطلاعات مورد نیاز به‌صورت شفاف و موثق گردآوری و مورد استفاده قرار گیرد. دومین سخنران مراسم آقای سالمی معاون آمار و اطلاعات سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان بودند که گزارشی از فعالیت‌های سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان ارائه نمودند. در ادامه دکتر دادخواه مدیر گروه رشته آمار در خصوص جایگاه علم آمار در زندگی روزمره و اهمیت آن در علم و کسب و کار و جایگاه افرادی که در حوزه علم داده‌ها کار می‌کنند مطالبی بیان نمودند. آخرین سخنران مراسم آقای جمال مقدم، رئیس مرکز فناوری و اطلاعات مرکز آمار ایران بودند که ضمن اشاره‌ای به تاریخچه سرشماری و روش‌های آماری در کشور، به تشریح لزوم استفاده از روش‌های ثبتي‌مبنا برای دریافت اطلاعات پرداختند. مراسم با تجلیل از مدیران موفق استانی، فعالان عرصه آماری، اساتید گروه آمار دانشگاه کردستان، اعضای انجمن علمی و دانشجویان برتر خاتمه یافت.

ارسالی دکتر کوروش دادخواه نماینده انجمن

گفتند. مدعو این مراسم دکتر حمید پزشک استاد آمار دانشگاه تهران بود که سخنرانی خود را در دو بخش ارائه نمودند. بخش نخست به تاریخچه مختصری از آمار و تحقیق در موضوعات بین‌رشته‌ای اختصاص داشت. بخش دوم، به مطالبی در زمینه کارهای پژوهشی گروهی پرداختند.

ارسالی دکتر فرانک گودرزی، هیئت علمی دانشکده ریاضی

روز آمار و برنامه‌ریزی در دانشگاه شهیدباهنر کرمان

مراسم روز آمار و برنامه‌ریزی همانند سال‌های گذشته در تاریخ ۲ آبان ۹۷ در تالار وحدت دانشگاه با حضور اساتید و دانشجویان برگزار شد. در این مراسم دکتر شیخی (ریاست بخش آمار)، دکتر محبی (ریاست دانشکده ریاضی و علوم رایانه) و دکتر یعقوبی (معاون آموزشی و پژوهشی دانشکده) سخنرانی‌های کوتاهی در مورد رشته آمار ارائه نمودند. در ادامه خانم دکتر تاتا در مورد استفاده درست و به‌جا از واژه‌ها در رشته آمار و گزارش‌دهی مسئولان در مورد نرخ تورم و ... سخنرانی نمودند. در پایان نیز از دانشجویان برتر هر سه مقطع تقدیر به عمل آمد.

ارسالی دکتر علیرضا عرب‌پور نماینده انجمن

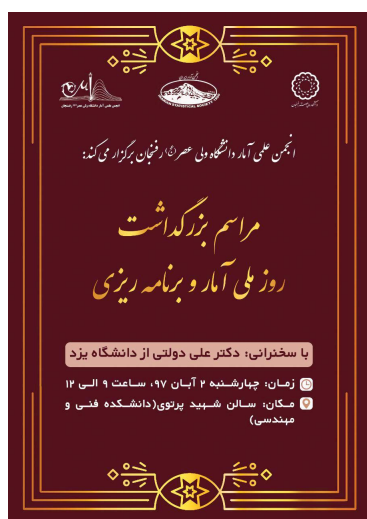
روز آمار و برنامه‌ریزی در دانشگاه فردوسی مشهد

غلامی‌راد رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان مازندران، دکتر محسن محمدزاده، استاد آمار دانشگاه تربیت مدرس و مهندس مقدم، رئیس مرکز فناوری اطلاعات و ارتباطات مرکز آمار ایران، بودند. در پایان این مراسم، از دانشجویان برتر رشته آمار دانشگاه مازندران و دانشگاه علوم پزشکی مازندران، واحدهای برتر سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی در حوزه آمار تقدیر به عمل آمد. همچنین از فعالیت‌های علمی و پژوهشی دکتر محسن محمدزاده و دکتر احمد پوردریش عضو هیئت علمی گروه آمار دانشگاه مازندران تجلیل شد.

ارسالی دکتر سید محمدتقی کامل میرمصطفائی نماینده انجمن

روز آمار و برنامه‌ریزی در دانشگاه ولی عصر رفسنجان

گرامیداشت روز ملی آمار و برنامه‌ریزی همزمان با «نخستین سمینار آموزش آمار» و نکوداشت دکتر حسن صادقی، استاد پیش‌کسوت گروه آمار دانشگاه فردوسی مشهد، به همت گروه آمار و با حمایت قطب علمی داده‌های ترتیبی و فضایی، انجمن آمار ایران، انجمن علمی دانشجویی و با حمایت معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه روز چهارشنبه ۹۷/۸/۲ در سالن استاد دکتر بزرگ‌نیای دانشکده علوم ریاضی برگزار شد. سخنران این مراسم دکتر هادی جباری از اعضای هیئت علمی گروه آمار بودند.

ارسالی دکتر مصطفی رزمخواه نماینده انجمن

روز آمار و برنامه‌ریزی در دانشگاه مازندران

به همت گروه آمار و با همکاری انجمن علمی دانشجویی آمار، مراسم گرامیداشت روز ملی آمار و برنامه‌ریزی، در روز چهارشنبه، دوم آبان در سالن آمفی‌تئاتر شهید پرتوی برگزار شد. سخنرانان این مراسم، «دکتر کشاورزی»، ریاست محترم دانشکده علوم ریاضی، «دکتر زرگر»، مدیر گروه آمار و «دکتر علی دولتی» عضو هیئت علمی گروه آمار دانشگاه یزد بودند که با عنوان «نگاهی به وضعیت گذشته، حال و آینده رشته آمار» سخنرانی نمودند. مراسم با تقدیر از دانشجویان برتر گروه آمار و برگزاری مسابقه دانشجویی به پایان رسید.

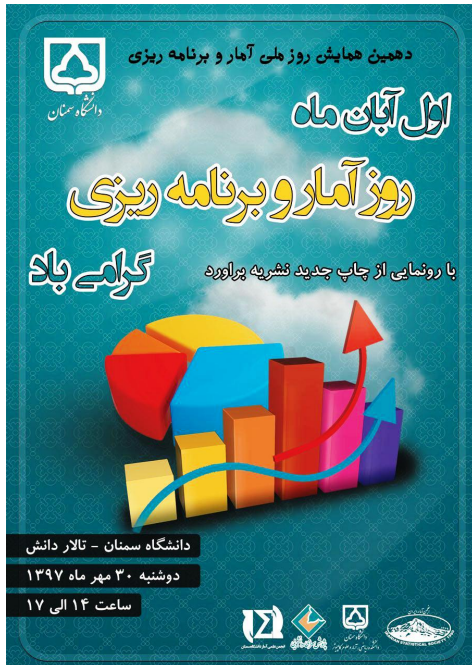
ارسالی خانم لیلا جباری نماینده انجمن

همایش روز ملی آمار و برنامه‌ریزی همانند سال‌های گذشته، به همت گروه آمار و با همکاری سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان و گروه آمار زیستی دانشکده بهداشت دانشگاه علوم پزشکی مازندران، در سالن اجتماعات دانشکده علوم ریاضی برگزار شد. سخنرانان این مراسم دکتر اله‌بخش یزدانی رئیس دانشکده علوم ریاضی و دکتر

روز آمار و برنامه‌ریزی در دانشگاه رازی کرمانشاه

روز آمار و برنامه‌ریزی در دانشگاه سمنان

مراسم بزرگداشت روز ملی آمار و برنامه‌ریزی با حضور اساتید، دانشجویان و مسئولین استانی برگزار شد. در ابتدای مراسم خانم دکتر شرفی مدیر گروه آمار ضمن تبریک این روز، پیام رئیس انجمن آمار ایران را قرائت نمودند. سپس خانم مهندس نمکیان معاون آمار و اطلاعات سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان در بیان اهمیت آمار و هدفمندسازی پایان‌نامه‌ها در جهت رفع مشکلات استان مطالبی را ایراد نمودند. در ادامه دکتر منصور رضایی استاد دانشگاه علوم پزشکی، در مورد نقش مشاور آماری در پژوهش سخنرانی نمودند.

ارسالی خانم دکتر شرفی مدیر گروه

روز آمار و برنامه‌ریزی در دانشگاه آزاد واحد شهریار

بزرگداشت روز ملی آمار و برنامه‌ریزی به همت معاونت علمی دانشگاه دکتر محمد جواد شکوری برگزار گردید. اساتید آمار در این مراسم به سخنرانی پرداختند در انتهای مراسم از یکی از پیشکسوتان علم آمار تقدیر شد.

دکتر کیانوش فتحی و اجارگاه، عضو هیئت علمی گروه آمار

به همت گروه آمار و با همکاری انجمن علمی دانشجویی، مراسم گرامیداشت «روز ملی آمار و برنامه‌ریزی» در تاریخ ۳۰ مهر در تالار دانش دانشگاه برگزار شد. ابتدا دکتر سعید زال‌زاده معاون دانشکده ریاضی آمار و علوم کامپیوتر ضمن خوشامدگویی به میهمانان و دانشجویان این روز را به تمام جامعه آماری کشور، آماردوستان، آماردانان، اساتید و دانشجویان تبریک گفتند. در ادامه دکتر فاطمه حسینی مدیر گروه آمار ضمن خوشامدگویی به دانشجویان جدیدالورود، به معرفی گروه آمار دانشگاه سمنان و اساتید گروه، معرفی انجمن آمار ایران و سایت‌های مرتبط با انجمن، نحوه عضویت در انجمن آمار پرداختند. در ادامه دکتر پروینی عضو هیئت علمی و مدیر مرکز کارآفرینی و نوآوری دانشگاه به سخنرانی با موضوع «کارآفرینی، مهارت‌آموزی و اطلاعاتی در خصوص رویداد مسیر آینده من» پرداختند که مورد توجه حاضرین در جلسه قرار گرفت. مراسم با اجرای برنامه صندلی داغ، پخش کلیپ، برگزاری مسابقه و معرفی دانشجویان کارشناسی و کارشناسی ارشد برتر و تقدیر از آنان به اتمام رسید.

ارسالی دکتر فاطمه حسینی نماینده انجمن

روز آمار و برنامه‌ریزی در سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان گیلان

مراسم بزرگداشت روز ملی آمار و برنامه‌ریزی در تاریخ سوم آبان‌ماه در تالار حکمت دانشگاه گیلان برگزار شد.

در ابتدای این مراسم کیوان محمدی رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان، ضمن خیرمقدم به مدعوین گفت: برگزاری همایش آمار و برنامه‌ریزی از این جهت است تا اهمیت آمار و نقش آن در برنامه‌ریزی را برای جامعه تبیین کنیم. برنامه‌ریزی بدون آمار موجب خسران‌های عظیم جامعه هم در نیروی انسانی و هم در منابع مالی، تجهیزات و ابزارها می‌شود و اگر نتوانیم یک نظام دقیق آماری را در جامعه طراحی کنیم، تاوان آن را باید چندین برابر پرداخت کنیم. وی خاطرنشان کرد: امیدواریم برگزاری چنین نشست‌هایی آن‌قدر عمومیت پیدا کند که در تمام مراکز آموزشی اهمیت علم آمار برای جامعه تبیین شود و مردم برای آمار و برنامه‌ریزی ارزش بیشتری قائل شوند.

در ادامه این همایش امید علی پارسا رئیس مرکز آمار ایران سخنرانی نمودند. ایشان با بیان این‌که صنعت آمار در دنیا چاره‌ای جز تولید آمارهای استاندارد، باکیفیت و قابل‌مقایسه جهانی ندارد، ادامه داد: کمیسیون آمار سازمان ملل مجموعه کاربری‌ها و راهنمایی‌ها درباره استانداردهای تولید آمار را به کشورها ابلاغ کرده است و هر کشوری متناسب با شرایط خودش از آن بهره‌مند می‌شود. وی آمار و اطلاعات را یک کالای عمومی دانست و یادآور شد: آمارها در کشور ما جامع نیست و حدود ۵۵ درصد آمارهای مورد نیاز برنامه‌ریزان ملی، ۳۵ درصد آمارهای مورد نیاز مقامات و مدیران استانی و حدود ۱۵ درصد آمارهای مورد

نیاز مقامات شهرستانی را تولید می‌کنیم. پارسا، اختلاف مرکز آمار ایران با بانک مرکزی را در آمارهای رشد اقتصادی و تورم دانست و خاطرنشان کرد: به دنبال تداوم وضع نابسامان موجود نیستیم و لذا باید ان.اس.او در کشور شکل بگیرد و تبدیل به قانون شود و دستگاه‌های اجرایی از جمله بانک مرکزی موظف هستند در چارچوب نظام ملی آماری ایران اقدام کنند. وی با اشاره به روند کند حرکت نظام آماری کشور به سمت ثبتي‌مبنا، خاطرنشان کرد: ابلاغیه‌ها در چرخ‌دنده‌های دستگاه‌های اجرایی و مدیران میانی گیر می‌کند. ریز داده‌های دستگاه‌های اجرایی باید به مرکز آمار به‌عنوان امین‌ترین و محرم‌ترین مرکز ارائه شود.

سخنران بعدی این مراسم بهرام صادقی‌پور عضو هیئت علمی گروه آمار دانشگاه فردوسی مشهد بودند. ایشان با بیان این‌که سال‌هاست به دنبال سازمان نظام آمارشناسی هستیم، افزود: باید نظام آمارشناسی را تصویب کنیم تا هرکسی خود را تحلیل‌گر آمار نداند. ایشان با اشاره به این‌که سیستم آموزش آمار در کشور ما خیلی قدیمی است، تاکید نمودند که سرفصل‌های دروه‌های کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری آمار نیاز به بازنگری دارد. ایشان همچنین با اشاره به وجود عدم اطمینان به آمارها در جامعه، یادآور شد: اگر آمار و اطلاعاتی که مرکز آمار ایران و بانک مرکزی ارائه می‌کنند با هم تفاوت معنادار نداشته باشد، ابهام در جامعه کم می‌شود. در ادامه مراسم وحید طیفوری معاون آمار و اطلاعات سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان گیلان بودند که به فعالیت‌های انجام شده این معاونت در سال ۹۷ پرداختند.

سخنران دیگر این همایش، شراره کاوسی مشاور رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان گیلان بودند. ایشان در سخنانی با اشاره به نقش سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی، بیان داشتند که در راستای گفتمان‌سازی و نهادینه کردن فرهنگ توسعه سلسله نشست‌های تخصصی این حوزه به‌صورت ماهانه در سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان برگزار می‌شود که تاکنون ۳۹ نشست برگزار شده است.

در پایان این همایش از برخی نمایندگان دستگاه‌های اجرایی استان که در زمینه تهیه آمار و اطلاعات، همکاری مناسبی با معاونت آمار و اطلاعات سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان گیلان داشته‌اند و همچنین دانشجویان برتر رشته آمار و ریاضی دانشگاه گیلان از سوی دکتر پارسا تقدیر بعمل آمد.

ارسالی دفتر آمار و اطلاعات سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان گیلان

روز آمار و برنامه‌ریزی در وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

تصمیم‌گیری بر اساس چنین آمار و اطلاعاتی است. این امر مبین اهمیت نقش راهبردی و سهم علم آمار در توسعه جوامع محسوب می‌شود؛ از آن‌جا که عصر کنونی، عصر اطلاعات تلقی می‌شود، لاجرم داشتن یک نظام آماری جامع و همه‌جانبه نگر برای ارزیابی و توسعه پایدار نیز، انکارناپذیر است. وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، به‌عنوان اجتماعی‌ترین نهاد حاکمیتی کشور، با توجه به مأموریت‌ها و تکالیف خود در عرصه‌های مختلف اقتصادی و اجتماعی به‌ویژه در حوزه تعاون، اشتغال، مهارت‌آموزی و ده‌ها عرصه دیگر، یکی از مراجع معظم در نقشه نظام آماری کشور است که به پشتوانه کارشناسان مجرب خود در واحدهای مختلف ستادی و اجرایی و همچنین در سازمان‌های وابسته، تولید و انتشار این مهم در عرصه‌های مزبور، روزبه‌روز از نظر پوشش، کیفیت و سرعت در حال ارتقاء است؛ هرچند اذعان دارم برای نیل به نقطه مطلوب همواره باید کوشش نمود و با بهره‌گیری از سازوکارهای مناسب جهت رفع کاستی‌ها، مجاهدت دائمی لازم است. فرصت را غنیمت شمرده و به همین مناسبت، ضمن تبریک فرارسیدن روز جهانی و ملی آمار به تمام دست‌اندرکاران این حوزه، از زحمات و مساعی ارزشمند تمامی فعالان عرصه آمار در کشور، به‌ویژه همکاران گرامی در بخش‌های مختلف وزارتخانه که در جهت تقویت آگاهی و دانش جامعه و فراهم‌سازی زمینه تصمیم‌سازی‌های مطلوب بر مبنای شواهد متقن، گام برمی‌دارند، تشکر و قدردانی می‌نمایم. امیدوارم با التزام به یافته‌های آماری دقیق در همه عرصه‌ها، علی‌الخصوص در فرایندهای تصمیم‌سازی و سیاست‌گذاری‌های وزارتخانه و برخورداری جامعه هدف از اثربخشی و کارایی این تصمیمات احسن و برنامه‌ریزی‌های کارشناسانه، ضمن نیل به یک نظام آماری کارا، یکپارچه و روزآمد بتوانیم خدمات ارزنده و واقعی به مجموعه جامعه ارائه نماییم.

در ادامه نشست، آقای میر فلاح نصیری، رئیس محترم مرکز آمار و اطلاعات راهبردی ضمن خیرمقدم به حضار و تبریک به مناسبت روز آمار، ابراز امیدواری کردند که با همفکری و هم‌اندیشی تمامی واحدها بتوان بخشی از مشکلات نظام آماری کشور و نظام آماری مجموعه تعاون، کار و رفاه اجتماعی را مرتفع نمود. ایشان با اشاره به تأسیس اداره کل احصائیه و ثبت احوال کشور در سال ۱۳۰۳، سابقه تولید آمار به روش علمی در کشور را قریب به یک قرن ارزیابی نمودند. همچنین پاسخگویان (واحدهای آماری)، تولیدکنندگان آمار و کاربران آمار (استفاده‌کنندگان از آمار) را سه وجه لازم برای تهیه آمار دانسته و به لزوم هماهنگی این سه وجه در جهت ارتقاء و توسعه آمارها تأکید نمودند. در ادامه ایشان با

همایش گرامیداشت روز ملی آمار و برنامه‌ریزی با عنوان «منابع آماری، گذر از روش سنتی به مدرن» روز اول آبان ماه، مطابق روال سال‌های گذشته و در راستای ارتقای مرجعیت وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در تولید و انتشار آمارهای تخصصی حوزه بازار کار (اعم از تعاون، اشتغال و رفاه)، نشست تخصصی با حضور سرپرست (وقت) محترم وزارت، مدیران ارشد وزارت متبوع و سازمان‌های تابعه به‌صورت حضوری و مدیران اجرایی و فعالان آماری استان‌ها از طریق ویدئو کنفرانس، در روز چهارشنبه مورخ ۹۷/۸/۲ برگزار شد. در این مراسم دکتر محسنی بندپی، سرپرست محترم وزارت (وقت)، به مناسبت روز آمار و برنامه‌ریزی پیام زیر را ایراد نمودند:

«با توجه به نقش حیاتی آمار در استنادهای بین‌المللی و فراهم شدن قابلیت مقایسه جایگاه و رتبه کشورها از جهات مختلف، روز ۲۰ اکتبر برابر با ۲۸ مهر توسط کمیسیون آمار سازمان ملل متحد، روز جهانی آمار نام‌گذاری شده است اما همان‌گونه که می‌دانیم مطابق تقویم رسمی کشور، همه‌ساله اول آبان ماه به مناسبت انجام نخستین سرشماری‌های عمومی نفوس و مسکن، به‌عنوان روز آمار و برنامه‌ریزی خوانده می‌شود. این‌جانب معتقدم لازمه حکمرانی خوب و ابزار دستیابی به توسعه همه‌جانبه و پایدار، از یک‌سو داشتن آمار و اطلاعات صحیح و از سوی دیگر برنامه‌ریزی و

شناسه ملی برای آحاد جامعه، (PIN) تمام مکان‌ها (LIN) و تمام کسب‌وکارها (BIN) در دستگاه‌های اطلاعاتی- عملیاتی برای آسان‌سازی پیوند بین افراد، محل استقرار آنان و نوع کسب و کار مرتبط و زمینه‌سازی ایجاد ارتباط میان تمام پایگاه‌های اطلاعاتی باهدف تولید آمار پرداختند. سپس مشکلات و چالش‌های پیش روی منابع داده‌ها و یا همان سیستم‌های اطلاعاتی- عملیاتی مستقر در واحدهای تخصصی و استان‌ها به‌عنوان مهم‌ترین منشأ تولید اغلب داده‌های آماری وزارت متبوع بیان کردند. در ادامه راهکارها و پیشنهادهایی در قالب مصوبات این نشست برای رفع چالش‌های مطروحه توصیه گردید.

هم‌زمان با مرکز آمار و اطلاعات راهبردی، در هفته ملی آمار، تمام ادارات کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان‌ها نیز به نحوی هفته ملی آمار را گرامی داشتند.

ارسالی خانم کیانا ملک پور نماینده انجمن

روز آمار و برنامه‌ریزی در دانشگاه اصفهان

مراسم روز ملی آمار و برنامه‌ریزی در روز چهارشنبه ۹۷/۸/۲ برگزار شد. در این مراسم ۳ نفر از دانش‌آموختگان سال‌های گذشته گروه آمار، شاغل در صنایع و سازمان‌ها، سخنرانی داشتند. در ابتدا آقای سجاد قدیرزاده دانش‌آموخته کارشناسی آمار، دانشجوی دکترای علوم اقتصادی دانشگاه یزد و کارشناس ارشد مالی اداره کل اقتصادی و دارایی استان اصفهان و بورس اوراق بهادار، با موضوع «علم آمار در فرایند توسعه اقتصادی ایران» سخنرانی نمودند. سپس خانم فاطمه نوری دانشجوی دکتری آمار زیستی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان و کارشناس ارشد مرکز تحقیقات قلب و عروق با موضوع «آشنایی با مرکز تحقیقات قلب و عروق دانشگاه علوم پزشکی اصفهان و فعالیت‌های آن» سخنرانی نمودند. در ادامه آقای مسعود عیسی‌پره دانش‌آموخته کارشناسی ارشد آمار ریاضی و کارشناس ارشد آمار و تحلیل داده مجتمع صنعتی سپاهان باتری با موضوع «گراف درمانی سازمان‌ها و کاربردهای هوش تجاری» سخنرانی نمودند. در انتهای مراسم بعد از جلسه پرسش و پاسخ

ذکر این نکته که چون امروزه در دنیا آمار به‌عنوان را یک کالای لوکس قلمداد شده و هزینه تولید آن بسیار گزاف است، به‌منظور کاهش هزینه و افزایش سرعت و دقت در تولید آن، روش آمارهای ثبتي جایگزین شده است. وی در ادامه به بحث اعتماد به آمارهای رسمی منتشره، اظهار داشتند که ممکن است این آمارها برای اذهان عمومی نگران‌کننده باشد. به اعتقاد ایشان داده‌هایی که در کشور تولید و منتشر می‌شوند، یک سرمایه اجتماعی بوده و ما به‌عنوان متولیان و تولیدکنندگان آمار می‌بایست با انتشار آمارهای مردم‌پسند و نه دولت‌پسند اعتماد عمومی را جلب نمودند. همچنین به اخذ رتبه عالی در ارزیابی شاخص عمومی برنامه ملی آمار در سال ۱۳۹۶ و انتخاب وزارت متبوع به‌عنوان دستگاه برتر از سوی مرکز آمار ایران و دریافت نشان برتر این مرکز در روز آمار و برنامه‌ریزی سال ۱۳۹۷ اشاره داشتند و از تلاش تمامی همکاران واحدهای اجرایی و ستادی که در این موفقیت همکاری داشتند، تشکر نمودند. ایشان با اشاره به آمارنامه استانی که با همکاری اداره کل استان‌ها تهیه و تدوین می‌شود، اظهار نمودند که ما جزء معدود دستگاه‌های اجرایی هستیم که آمار و اطلاعات شهرستانی ارائه می‌دهیم. وی در بحث مدرن‌سازی نظام آماری و استقرار نظام جامع ثبت‌های آماری ایران موضوع سه جنبه‌گرایی را مطرح کرده و بر این باور بودند که واحدهای فناوری اطلاعات، آمار و دفاتر تخصصی باید در تعامل با یکدیگر در جهت ارتقای کیفیت آماری و انتشار داده‌ها باشند.

در ادامه مدیران محترم اجرایی و کارشناسان و فعالان آماری استان‌ها از طریق ویدئو کنفرانس به بیان مشکلات، چالش‌ها و نظرات و پیشنهادها در حوزه آمار پرداختند که اعم مشکلات ایشان دریافت آمارهای دستی از دستگاه‌های اجرایی استان، مغایرت گزارش‌های آماری در بازه‌های زمانی متفاوت، پایین بودن سطح سواد آماری مسئولین و مدیران در سطح کشور، تعدد سامانه‌های تخصصی به‌منظور جمع‌آوری و تولید آمارهای ثبتي، جایگاه واحد آمار در ساختار سازمانی استان‌ها و... مطرح گردید.

سپس مدیران و مسئولین واحدهای ستادی وزارت متبوع و سازمان‌های تابعه ضمن تبریک روز آمار و تشکر از برگزاری این مراسم به بیان نظرات و دیدگاه‌های خود در حوزه آمار پرداختند.

در ادامه آقای نصیری با ارائه پنل تخصصی با موضوع ارزیابی منابع آماری، گذر از روش سنتی به مدرن» ویژگی‌های نظام آماری کشور و راهبردهای موردنیاز برای توسعه آن را مطرح و به معرفی مدل عمومی کسب و کار آماری و ضرورت نوین‌سازی آماری (گذر از روش سنتی به مدرن) با رویکرد ثبتي‌مبنا و استفاده از

و کاربرد آن را در سایر علوم و حوزه‌های مرتبط مورد بحث و تبادل نظر قرار دهند.

از مجموع ۵۲ مقاله ارائه شده به دبیرخانه کنفرانس، ۴۵ مقاله مورد پذیرش کمیته داوری قرار گرفت که از این تعداد، ۳۳ مقاله به صورت سخنرانی و ۱۲ مقاله به صورت پوستر ارائه شد. محتوای مقالات ارائه شده در کنفرانس با دقت نظر کمیته علمی، داوران و نظارت دقیق سرداوران از کیفیت مناسبی برخوردار بود. اعضای کمیته علمی این کنفرانس دکتر نصراله ایرانپناه (هیئت علمی دانشگاه اصفهان)، دکتر حسین باغیشتی (هیئت علمی دانشگاه صنعتی شاهرود)، دکتر فاطمه حسینی (هیئت علمی دانشگاه سمنان)، دکتر افشین فلاح (هیئت علمی دانشگاه بین‌المللی امام خمینی قزوین)، دکتر مهدی امیدی (هیئت علمی دانشگاه ایلام)، دکتر اسحاق الماسی (هیئت علمی دانشگاه ایلام)، دکتر موسی گلعلیزاده (هیئت علمی دانشگاه تربیت مدرس)، خانم آناهیتا نودهی (دانشجوی دکتری آمار دانشگاه تربیت مدرس) و آقای علیرضا دانشور (دانشجوی دکتری آمار دانشگاه تربیت مدرس) بودند.

کنفرانس با سخنرانی آقای بنیامین لقمانیا دبیر اتحادیه انجمن‌های علمی دانشجویی آمار ایران پیرامون چگونگی تأسیس و فعالیتهای اتحادیه آغاز شد. در ادامه دکتر محسن محمدزاده به معرفی گروه آمار دانشگاه تربیت مدرس و نقش انجمنهای علمی دانشجویی در دانشگاه پرداخت و دکتر عینالله پاشا نیز در خصوص تاریخچه آمار و احتمال سخنرانی نمودند. سپس مقالات تخصصی در سه نشست موازی و هرکدام در سه جلسه صبح و بعدازظهر ارائه شد. در بخش ارائه پوسترها نیز نویسندگان و شرکت‌کنندگان در خصوص محتوای پوسترها بحث و تبادل نظر نمودند. در مراسم اختتامیه، پس از ارائه گزارش دبیر کنفرانس، به یک سخنرانی و یک پوستر برتر جوایزی اهدا گردید. در انتها از تلاش و زحمات تمام دست‌اندرکاران و کادر اجرایی کنفرانس قدردانی به عمل آمد.

دانشجویان و سخنرانان از نفرات برتر اول تا سوم دانشجویان مقطع کارشناسی ورودی‌های مختلف تقدیر به عمل آمد. ارسالی نصراله ایرانپناه نماینده انجمن

دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ره) قزوین

مراسم گرامیداشت روز ملی آمار و برنامه‌ریزی در سالن اجتماعات خوارزمی دانشکده علوم پایه، دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ره) با حضور رئیس محترم دانشکده علوم پایه دکتر مجید سلیمانی، معاون محترم آموزشی دانشکده علوم پایه دکتر افشین فلاح، معاون محترم پژوهشی دانشکده دکتر میرمحمد علوی‌نیکجه، مدیر محترم برنامه‌ریزی آموزش دانشگاه دکتر رامین کاظمی، اعضای محترم هیئت علمی گروه آمار، دانشجویان رشته آمار و علاقه‌مندان برگزار شد. مدیر گروه آمار دکتر اسماعیل امیری ضمن خوش‌آمدگویی به حضار، مطالبی پیرامون گروه آمار، روز ملی آمار و برنامه‌ریزی بیان نمودند. سخنران مدعو این مراسم دکتر حمید پزشک استاد آمار دانشگاه تهران بودند که سخنرانی با عنوان «تعداد بهینه پژوهشگران یک گروه پژوهشی چند نفر است؟» ارائه فرمودند. دکتر افشین فلاح عضو هیئت‌مدیره انجمن آمار ایران با عنوان «آشنایی با انجمن آمار ایران و اهداف آن» مطالبی بیان نمودند. در پایان مراسم از دانشجویان ممتاز اول تا سوم مقطع کارشناسی و ارشد تقدیر شد. ارسالی دکتر اسماعیل امیری نماینده انجمن

گزارش نخستین کنفرانس ملی دانشجویی آمار ایران

دکتر محسن محمدزاده، نماینده انجمن آمار در کنفرانس

نخستین کنفرانس ملی دانشجویی آمار ایران توسط انجمن دانشجویی آمار دانشگاه تربیت مدرس با همکاری اتحادیه انجمن‌های علمی دانشجویی آمار ایران و انجمن آمار ایران در روز ۲۱ آذر ۱۳۹۷ در سالن همایش‌های علوم پایه دانشگاه تربیت مدرس با مساعدت اعضای هیئت علمی و تلاش دانشجویان گروه آمار و حمایت معاونت فرهنگی دانشگاه تربیت مدرس برگزار شد. در این سمینار سعی شد فرصتی فراهم آید تا دانشجویان پژوهشگر حوزه‌های مختلف آمار، به ارائه آخرین دستاوردهای خود پرداخته

روند تدریس آمار در دانشگاه مک کواری استرالیا

دکتر حسن دوستی، عضو هیئت علمی گروه آمار و ریاضی دانشگاه مک کواری^{۲۰} سیدنی استرالیا

مقدمه

آشنایی با فرایند تدریس در سایر دانشگاه‌های دنیا می‌تواند تجربه‌های خوبی در اختیار برنامه‌ریزان درسی و گروه‌های آموزشی دانشگاه‌های کشور قرار دهد.

نویسنده این گزارش با تجربه بیش از یک دهه تدریس آمار در دانشگاه‌های ایران، بر این باور است که علی‌رغم نقاط قوت سیستم آموزش آمار در کشور، راه برای ارتقاء سطح آموزش همچنان باز است. بسیاری از اساتید جوان رشته آمار در کشور، اطلاعات کاملی از فرایند تدریس آمار در سایر دانشگاه‌های جهان ندارند. شاید در نگاه اول یکی از جاذبه‌های تدریس در دانشگاه‌های خارج از کشور تعداد و ساعات کم موظفی تدریس اساتید باشد. اما این تنها بخشی از حقیقت است و نه تمام آن! این نوشته که بر اساس تجربه شخصی نگارنده در دانشگاه مک کواری سیدنی استرالیا است، سعی دارد تا وظایف یک استاد آمار را در یکی از دانشگاه‌های خارج کشور به همراه روند تدریس معرفی نماید. به‌طور کلی، فعالیت‌های یک استاد برای تدریس را می‌توان به سه مرحله قبل از شروع تدریس، زمان تدریس و بعد از تدریس تقسیم کرد.

مرحله اول (قبل از شروع تدریس)

۱. تعیین تعداد دروس و ساعات موظفی استاد

تعیین تعداد دروس برای تدریس و ساعات موظفی یک استاد توسط مجموعه‌ای از اساتید ارشد گروه انجام می‌پذیرد. تعداد دروس موظفی یک استاد در هر ترم تحصیلی معمولاً یک و یا دو درس تعیین می‌شود و برنامه تدریس هر استاد برای یک سال تحصیلی به او اعلام می‌شود. هر سال تحصیلی از دو نیم‌سال تحصیلی ۱۲-۱۳ هفته‌ای تشکیل می‌شود. معمولاً در هر نیم‌سال تحصیلی، در تقویم آموزشی ۲ هفته استراحت بین هفته‌های هفتم و هشتم تدریس دیده شده است. اساتیدی که درگیر طرح‌های پژوهشی ملی هستند، در بعضی شرایط از تدریس معاف می‌شوند. بعضی از دروس آماری به‌صورت مشترک، توسط یک گروه از استادان ارائه می‌شود. در این حالت اگر درسی توسط چند استاد ارائه شود، هر استاد موظف به ارائه محتوای آموزشی بخش مربوط

به خود است.

۲. تعداد دانشجویان در هر کلاس

تعداد دانشجویان در یک کلاس از حدود ۱۰ نفر تا ۵۰ نفر متغیر است. سیاست اصلی دانشگاه حداکثر یک‌بار تدریس یک درس آمار در طول یک سال است. دروس سرویسی آمار شامل آمار مقدماتی و احتمال مقدماتی است که در هر ترم ارائه می‌شوند و همه دانشجویان رشته‌های مختلف دانشگاه اعم از پزشکی، مهندسی، اقتصاد، علوم پایه، هنر و ادبیات می‌توانند این دروس را انتخاب کنند. به‌طور متوسط تعداد دانشجویان تحصیلات تکمیلی، کمتر از تعداد دانشجویان کارشناسی است.

۳. مکان برگزاری کلاس‌ها

کلاس‌های با تعداد دانشجویان بیشتر از صد نفر در سالن‌های کنفرانس و کلاس‌های با تعداد دانشجوی کمتر، در آزمایشگاه‌های کامپیوتر و یا اتاق‌هایی با حداکثر ظرفیت ۵۰ نفر برگزار می‌گردد.

۴. زمان کلاس‌ها

زمان برگزاری کلاس‌های دوره‌های کارشناسی معمولاً بین ۸ صبح تا ۵ عصر است. کلاس‌های دوره‌های کارشناسی ارشد به دلیل شاغل بودن بیشتر دانشجویان، بین ساعات ۶ عصر تا ۹ شب برگزار می‌شود.

۵. تجهیزات آموزشی

معمولاً همه کلاس‌ها مجهز به وسایل کمک آموزشی مانند ویدئو پروژکتور، کامپیوتر، میکروفن و وسایل ضبط صوت هستند. در طول زمان تدریس، صدای استاد ضبط و روی تصویر اسلایدهای آموزشی او قرار می‌گیرد. فایل اسلایدها و صدای استاد بلافاصله بعد از اتمام کلاس به‌عنوان بخشی از محتوای آموزشی آن جلسه تدریس، در صفحه خانگی درس مربوطه بارگذاری می‌شود. دانشجویان از طریق سایت تحصیلی خود به این محتوای آموزشی دسترسی دارند. در مواردی که دانشجویان به‌صورت اینترنتی در کلاس حضور دارند تجهیزات فیلم‌برداری و ارسال هم‌زمان صدا و تصویر نیز فراهم می‌شود.

۶. دانشجویان بومی غیر بومی

در بعضی از کلاس‌های کارشناسی و کارشناسی ارشد، تعدادی از دانشجویان ثبت‌نامی، دانشجویان غیر بومی هستند. دانشجویان غیربومی معمولاً در شهرهایی غیر از شهر دانشگاه محل تحصیل خود سکونت دارند. با توجه به اختلاف زمانی در نقاط مختلف استرالیا،

^{۲۰} Macquarie University

^{۲۱} این گزارش در زمان بازدید علمی نگارنده از گروه آمار زیستی و اپیدمیولوژی دانشگاه علوم پزشکی مشهد تهیه شده است. از مدیرگروه و استادان بزرگوار این گروه به خاطر دعوت و میهمان‌نوازی بسیار سپاسگزار هستم.

لیست پشتیبانی علمی که دانشگاه از دانشجویان دارد، لینک مرکز پشتیبانی دانشجویان خاص، لینک مرکز فناوری دانشگاه جهت پشتیبانی.

مرحله دوم (زمان تدریس)

۱. تهیه محتوای آموزشی

اساتید موظف هستند محتوای آموزشی درس را آماده و در سایت درس بارگذاری کنند. محتوای آموزشی درس شامل اسلایدهای آموزشی هفته‌ای، تهیه سؤالات و پاسخ‌نامه کلاس‌های حل تمرین است. معمولاً تدریس درس‌های آماری به همراه به‌کارگیری نرم‌افزارهای MATLAB، Excel، R و SAS انجام می‌پذیرد. تمرکز اساتید در دروس سرویسی آمار بر مفاهیم و استفاده از نرم‌افزارهای آماری است. در ارزیابی محتوای آموزشی دروس آمار، مثال‌های فراوان به همراه کدهای برنامه‌نویسی مربوطه از نقاط قوت به حساب می‌آید. در اکثر دروس سرویسی آمار با توجه به عدم آشنایی دانشجویان به ابزارهای ریاضی، اساتید از ذکر روابط و فرمول‌های ریاضی اجتناب می‌کنند. به‌طور مثال در آموزش رگرسیون مقدماتی فرمول محاسبه برآوردگر ضریب رگرسیون و عرض از مبدأ مطرح نمی‌شود و با مثال نحوه کار با داده‌ها و تفسیر خروجی تبیین می‌گردد. بخشی از محتوای آموزشی (شامل اسلایدهای آموزشی به همراه صدای استاد) بعد از اتمام هر جلسه توسط دانشگاه روی سایت درس بارگذاری می‌شود.

۲. کلاس‌های حل تمرین

دانشجویان در گروه‌های ۲۰-۳۰ نفر تقسیم می‌شوند هر هفته کلاس‌های حل تمرین توسط اساتید و یا دانشجویان تحصیلات تکمیلی برگزار می‌گردد. محتوای آموزشی جلسات حل تمرین شامل سؤالات و پاسخ‌نامه توسط استاد درس تهیه و در اختیار مدرس حل تمرین قرار می‌گیرد. وظیفه مدرس کلاس حل تمرین ارائه محتوای تهیه شده است.

۳. ساعات مشاوره

اساتید دو ساعت در هفته موظف به حضور در اتاق کار به‌منظور پاسخگویی به سؤالات دانشجویان هستند. این ساعات مشاوره قبلاً در بولتن طرح درس به دانشجویان اطلاع‌رسانی شده است. گروه آموزشی نیز ساعات مشاوره اساتید را به‌طور مستقل اطلاع‌رسانی می‌کند. تمامی دانشجویانی که درسی آماری دارند می‌توانند در ساعات مشاوره اساتید درس خود و یا دیگر اساتید گروه جهت رفع اشکال مراجعه کنند.

۴. ارزیابی روش تدریس استاد درس

ارزیابی تدریس اساتید توسط دانشجویان و دو تن از استادان گروه

انعطاف بیشتری برای دانشجویان غیربومی در زمان امتحان درس وجود دارد. محتوای آموزشی هم‌زمان و یا بعد از تدریس تولید شده و در اختیار این قبیل دانشجویان قرار می‌گیرد. اساتید در کلاس‌هایی که دانشجویان خارجی حضور دارند، محدودیت‌هایی در تدریس دارند. به‌عنوان مثال این اساتید نمی‌توانند از تخته سیاه (سفید) استفاده کنند. این محدودیت به این دلیل است که فقط صدا و اسلایدهای استاد در طول کلاس ذخیره می‌شود! گزینه جایگزین استفاده از پرژکتور آورده است. همچنین زمان امتحان دانشجویان بومی و غیربومی لزوماً یکسان نیست؛ بنابراین شاید لازم شود که برگه‌های سؤالات امتحانی مختلفی برای این منظور تهیه شود. برگه سوال‌های امتحانی دانشجویان غیربومی باید در سایت دانشگاه بارگذاری شده و یک محدودیت زمانی دسترسی به آن‌ها داده شود. این دانشجویان در زمان تعیین شده سؤال‌های امتحانی را دانلود کرده و بعد از پاسخگویی، پاسخ‌نامه را اسکن و در سایت درس بارگذاری می‌کنند یا به ایمیلی که مشخص شده، ارسال می‌کنند. این فرایند به این معناست که زمان بیشتری باید به این دانشجویان تخصیص داد.

۷. امکانات ویژه دانشجویان خاص

دانشجویان با محدودیت‌های جسمانی مانند دانشجویان نابینا و معلول از امکانات ویژه‌ای برخوردار هستند. به‌طور مثال کلاس درس باید قابل دسترس این دانشجویان باشد. معمولاً امتحانات این افراد در مکانی غیر از کلاس درس برگزار می‌شود. اساتید موظف هستند برگه سؤالات امتحانی این دانشجویان را چند روز قبل از امتحان به مسئولین مربوطه تحویل دهند.

۸. بولتن طرح درس

اساتید قبل از شروع نیم‌سال تحصیلی موظف به تهیه و بارگذاری بولتن طرح درس خود هستند. این بولتن ۲۰-۱۰ صفحه‌ای شامل موارد زیر است: اطلاعات تماس اساتید درس، اهداف درس، زمان‌های مهم شامل زمان ثبت‌نام، زمان امتحانات، زمان حذف درس، سرفصل‌هایی که در طول نیم‌سال آموزش داده می‌شود، جزئیات ارزیابی فعالیت‌های دانشجویان در طول نیم‌سال، تکالیف درسی، آزمون‌های کلاسی، زمان برگزاری کلاس، ملزومات آموزشی مورد نیاز به همراه لیست کتاب‌های مرجع درس، اطلاعات و لینک فناوری مورد استفاده، زمان‌بندی و سرفصل‌های آموزشی به تفکیک هفته، زمان شروع کلاس، اطلاعات مربوط به کلاس حل تمرین و آزمایشگاه‌ها، ساعت و مکان مشاوره اساتید و مرکز مشاوره آماری دانشگاه، لیست نرم‌افزارهای مورد نیاز در درس، لینک قوانین آموزشی دانشگاه، زمان اعلام نتایج امتحانات،

جهت دسترسی عموم دانشجویان در اختیار کتابخانه قرار می‌گیرد.

۲. گزارش نمرات نهایی دانشجویان بر اساس ارزیابی‌های مختلفی که در طول نیم‌سال تحصیلی انجام پذیرفته است استاد درس گزارش نمرات نهایی را به گروه تحویل می‌دهد. این ارزیابی‌ها بر اساس تکالیف درسی، امتحانات کلاس، امتحانات میان‌ترم و پایان‌ترم است.

۳. تهیه گزارش آماری نمرات دانشجویان یک تیم از کارشناسان گروه آموزشی، گزارشی یک‌صفحه‌ای از وضعیت نمرات دانشجویان در هر درس تهیه می‌کنند. این گزارش شامل: نموداری برای مقایسه نمرات دانشجویان به همراه جدول توزیع نمرات (تعداد و درصد) دانشجویان، برای نیم‌سال جاری و دو نیم‌سال قبل است. لیست دانشجویان برتر کلاس به همراه نمرات آن‌ها از بخش‌های دیگر این گزارش است.

۴. برگزاری جلسه بررسی آزمون جلسه‌ای با حضور اساتید گروه برگزار می‌شود و هر استاد با توجه به گزارش یک‌صفحه‌ای تهیه شده، چند دقیقه در مورد درس و دانشجویان صحبت می‌کند. استاد با اشاره به توزیع نمرات دانشجویان در نیم‌سال جاری و دو نیم‌سال گذشته، دلایل احتمال تفاوت‌ها را بیان می‌کند. در انتها در صورت نیاز، به سؤالات دیگر اساتید پاسخ می‌دهد. در صورت نبود ابهام، گزارش استاد مورد تأیید و به آموزش دانشگاه ارسال می‌شود.

۵. اطلاع‌رسانی نمرات دانشجویان نمرات پس از تأیید آموزش به اطلاع دانشجویان می‌رسد. دانشجویان فرصت دارند تا درخواست‌ها و اعتراضات احتمالی خود را به همراه مستندات به آموزش ارسال کنند. در بعضی از موارد آموزش دانشگاه، اجازه برگزاری امتحان جبرانی را به دانشجو می‌دهد و از استاد درس درخواست می‌کند که برگه سؤالات جدید را بعد از طراحی به آموزش تحویل دهد.

انجام می‌شود. ارزیابی دانشجویان معمولاً در اواخر ترم تحصیلی انجام می‌شود و نتایج ارزیابی بعد از اعلام نهایی نمرات دانشجویان به اطلاع استاد درس می‌رسد. ارزیابی روش تدریس استاد، توسط همکاران گروه و بر مبنای حضور اساتید به‌طور مجزا در کلاس درس و بررسی محتوای آموزشی است. گزارش ارزیابی با هدف ارتقا کیفیت تدریس به‌طور مستقیم در اختیار استاد درس قرار می‌گیرد. این گزارش به گروه و یا دانشگاه ارسال نمی‌شود البته گزارش اول در اختیار دانشگاه است و در ارزیابی تدریس استاد و ارتقا ایشان مورد توجه قرار می‌گیرد.

۵. رصد منظم سایت درس توسط اساتید و دانشجویان استادان درس موظف به رصد منظم صفحه خانگی درس هستند تا در صورت نیاز به سؤالات ارسالی دانشجویان از طریق همین صفحه پاسخ دهند. اطلاعیه‌های آموزشی، تکالیف دانشجویی، نمونه سؤالات درسی و مباحث تکمیلی درس از طریق همین صفحه در اختیار دانشجویان قرار می‌گیرد. دانشجویان هم‌جهت کسب اطلاع از آخرین اخبار مربوط به درس، موظف به بازدید منظم سایت درسی هستند.

۶. سؤالات پایان نیم‌سال سؤالات امتحان پایانی درس، در اواسط نیم‌سال تحصیلی باید توسط اساتید درس طراحی شده باشد. تعدادی از اساتید گروه آموزشی به‌عنوان ارزیاب انتخاب شده و سؤالات را مورد بررسی قرار می‌دهند. این گروه ارزیاب، جلسات مشترکی با استاد(ان) درس برگزار می‌کنند تا سؤالات کاملاً شفاف و قابل فهم و همچنین زمان در نظر گرفته شده برای پاسخگویی به سؤالات امتحان، منطقی باشد. معمولاً دانشجویان مجاز هستند در جلسه امتحان چهار صفحه اطلاعات درسی را همراه خود داشته باشند! این اطلاعات جدا از جداول آماری است که توسط دانشگاه در اختیار دانشجو قرار می‌گیرد.

مرحله سوم (بعد از اتمام تدریس)

۱. تقسیم برگه‌های امتحانی

با توجه به تعداد دانشجویان و تعداد برگه‌های امتحانی، فرایند تقسیم برگه‌ها برای تصحیح، بین اساتید درس و مدرسین حل تمرین انجام می‌شود. به‌طور مثال در نیم‌سال تحصیلی گذشته، موظفی تصحیح برگه‌های امتحانی برای هر استاد حدود ۲۲ ساعت و برای هر مدرس حل تمرین ۷۰ ساعت تعیین شد. مدرسین حل تمرین برای حضور در کلاس و تقسیم برگه‌ها بر اساس ساعت کارکرد حقوق دریافت می‌کنند. اساتید دروس موظف به تهیه راهنمای تقسیم برگه‌های امتحانی، بارم‌بندی و پاسخ‌نامه هستند. سؤالات امتحانی

گزارش یک فرصت تحقیقاتی کوتاه مدت

دکتر رسول روزگار، دانشگاه یزد

دوره تحقیقاتی کوتاه مدت برنامه‌ای است که دانشگاه یزد به منظور ارتقای سطح آموزش و پژوهش و همچنین گسترش فعالیت‌های بین‌المللی برای کلیه اعضای هیئت علمی متقاضی در نظر گرفته است. مدت این دوره حداکثر ۲ ماه و به صورت سالیانه است. مخارج شرکت در این دوره به عهده متقاضی است که پرداخت بخشی از هزینه‌های آن تا سقف مصوب هیئت امنای دانشگاه، از محل پژوهانه عضو هیئت علمی قابل پرداخت است.

بنده پس از مکاتبه با پروفسور توماس میکوش^{۲۲} از استادان سرشناس آمار دانشگاه کپنهاگ و ارسال دعوت نامه از طرف ایشان، از شهریورماه ماه سال ۱۳۹۶ به مدت ۱ ماه جهت گذراندن دوره تحقیقاتی و همچنین انجام یک کار پژوهشی مشترک، عازم کشور دانمارک شدم. قبل از سفر، اطلاعات خوبی از برخی همکاران کسب کرده بودم.

روز بعد از ورود، به دانشگاه رفتم. منشی دانشکده و مسئول امور مربوط به مدعوین را ملاقات کردم. ایشان به گرمی از من استقبال کردند و یک اتاق مستقل به همراه یک لپ‌تاپ، کلید یک دوچرخه، کارت شناسایی (جهت استفاده از امکانات دانشگاه) و یک کتابچه راهنما در اختیار من قرار دادند. نکته قابل توجه این بود که به طور متوسط همراه بیش از ۱۰ نفر از استادان یا دانشجویان دکتری دانشگاه‌های مختلف جهان (که بخش عمده‌ای از آن‌ها از کشور آمریکا هستند) جهت گذراندن دوره تحقیقاتی یا ایراد سخنرانی به این دانشکده می‌آمدند. به همین خاطر یک کارمند ویژه، پیگیری امور مربوط به مدعوین را برعهده داشت.

ساختمان دانشکده علوم ریاضی ۴ طبقه بود که در طبقات اول و سوم دفتر کار استادان و مدعوین و در طبقات دوم و چهارم اتاق دانشجویان تحصیلات تکمیلی (دکتری و پس‌دکتری) قرار داشت. نکته جالب این که کلید تمامی اتاق‌های دانشکده یکسان بود! که نشان از وجود اعتماد بالا بین کارکنان، دانشجویان و اعضای هیئت علمی دانشکده بود. در طبقه دوم ساختمان اتاقی قرار داشت که در آن انواع لوازم التحریر مورد نیاز، نامه‌های خام اداری و مانند موجود بود و تمامی کارکنان این دانشکده در هر زمانی می‌توانستند از آن استفاده کنند.

روز اول حوالی ظهر آقای میکوش به همراه یکی از دانشجویان دکتری خود به اتاق من آمدند و بنده را به دانشجوی خود معرفی کردند که در صورت داشتن هرگونه مشکلی از راهنمایی‌های ایشان استفاده کنم. پس از صرف ناهار در رستوران دانشگاه، به دعوت آقای میکوش در کلاس درس ایشان شرکت کردم و پس از اتمام کلاس در دفتر ایشان به بحث و تبادل نظر در مورد زمینه‌های تحقیقاتی و کار علمی مشترک پرداختیم. با گشت و گذاری در دانشکده، بنده را به سایر همکاران و همچنین مسئولین دانشکده معرفی کردند. پس از آن به اتاق قهوه (یا همان آبدارخانه خودمان) رفتیم. اتاق قهوه بیشتر محلی برای بحث‌های علمی بین دانشجویان تحصیلات تکمیلی و سایر اعضای هیئت علمی بود. قفسه کتاب‌ها و صندلی‌های اتاق پروفسور فکید نایلز بور^{۲۳} فیزیکدان-ریاضیدان برنده جایزه نوبل زینت بخش اتاق قهوه بود.

در ادامه نکاتی را در مورد کلاس‌های درس بیان می‌کنم. شرکت در کلاس درس آقای میکوش برایم بسیار جذاب بود. در طول ۴ هفته اقامت در کپنهاگ، در اغلب کلاس‌های درس ایشان شرکت کردم. سرفصل درس سری‌های زمانی که برای دانشجویان کارشناسی ارشد ارائه می‌شد، بسیار به روز بود. حضور دانشجویان رشته‌های مختلف از جمله مهندسی برق، مهندسی صنایع، زیست‌شناسی، ریاضی مالی، ریاضی اقتصادی و ... از نکات دیگر مربوط به این کلاس بود. موضوعاتی همراه با ارائه مثال‌های کاربردی و تحلیل داده‌های واقعی، در این درس به دانشجویان کارشناسی ارشد (آن هم از رشته‌های مختلف) تدریس می‌شد که در ایران حتی در دروس دکتری آمار هم کمتر به آن‌ها پرداخته می‌شود. البته این نکته را عرض کنم که آقای میکوش هم از پایین آمدن سطح علمی دانشجویان در سال‌های اخیر گلایه‌مند بودند به طوری که در گردهمایی‌های دوستانه نیز با سایر همکاران این بحث در بین آن‌ها رواج داشت.

در ادامه مطالبی در مورد دانشکده علوم ریاضی بیان می‌کنم. به طور کلی دانشکده علوم ریاضی دانشگاه کپنهاگ متشکل از ۴ بخش «آمار و نظریه احتمال»، «جبر، تحلیل تابعی و توپولوژی»، «فیزیک ریاضی و تحلیل هندسی» و بخش «ریاضی اقتصادی و بیمه» بود. در دوره کارشناسی و کارشناسی ارشد رشته ریاضی، ریاضیات بیمه، ریاضیات اقتصادی و آمار فعال بود. تعداد ۱۰ مرکز یا گروه پژوهشی قوی در این دانشکده فعال بودند به طوری که هرکدام از اعضای هیئت علمی در یک یا چند تا از این گروه‌های

^{۲۲} Thomas Mikosch

^{۲۳} Niels Bohr

سمینارهای هفتگی توسط استادان صاحب‌نظر از سایر دانشگاه‌ها از دیگر نکات قابل توجه در دانشکده بود. دانشجویان دکتری علاقه‌مند می‌توانستند بسته به زمینه تحقیقاتی خود در این سمینارها شرکت کنند و شرکت آن‌ها در چند جلسه از این سمینارها منجر به گذراندن واحد درس مربوط به سمینار می‌شد.

هزینه زندگی و رفت و آمد، در دانمارک بسیار گران بود با این حال با وجود فروشگاه‌های بزرگ با قیمت‌های مناسب و همچنین با داشتن دوچرخه‌ای که رایگان در اختیار من قرار گرفته بود، بخش زیادی از هزینه‌ها کاسته شد. در طول این مدت کوتاه در آخر هفته‌ها توانستم به همراه آقای میکوش از برخی از آثار تاریخی و موزه‌های این کشور بازدید کنم.

به‌عنوان نکته پایانی، این سفر کوتاه برای من از لحاظ علمی و پژوهشی و حتی فرهنگی- اجتماعی مزایای زیادی داشت. به نظر من برقراری ارتباطات علمی بین‌المللی به‌صورت حضوری به‌شرط وجود شرایط مناسب و حتی ارتباطات علمی الکترونیکی علاوه بر کسب تجربیات مختلف، منجر به ایجاد انگیزه‌های تحقیقاتی می‌شود که کمک شایان توجهی به بالا بردن سطح علمی محققین و پیشرفت علمی کشورمان می‌کند.

پژوهشی و دانشجویان دکتری و پس‌دکتری در یکی از این گروه‌ها فعالیت داشتند. در مجموع بیش از ۲۵ عضو هیئت‌علمی و بیش از ۴۰ دانشجوی دکتری و پس‌دکتری در این گروه‌های پژوهشی مشغول انجام فعالیت‌های علمی بودند. فعالیت‌های تمامی اعضا در هرکدام از این گروه‌های تحقیقاتی به‌صورت مشترک و با تشکیل منظم جلسات هفتگی رونق داشت. بخشی که آقای میکوش در آن مشغول فعالیت بودند، بخش اقتصاد و بیمه^{۲۴} بود که خود دو زیر بخش علوم بیمه و ریاضیات اقتصادی داشت.

وجود یک آزمایشگاه مجهز برای علم داده‌ها، از دیگر نکات قابل توجه بخش آمار و نظریه احتمال بود. هدف از برپایی این آزمایشگاه، ارتقای کیفیت تحلیل داده‌های در تحقیقات انجام شده در سایر علوم بود و دو بخش دانشجویی و محققین داشت. از طریق این آزمایشگاه، برگزاری دوره‌ها، کارگاه‌ها، همکاری‌های بین رشته‌ای، مشاوره دانشجویان و محققان تسهیل می‌شد. در بخش دانشجویی این آزمایشگاه مراجعه‌کنندگان، مشکلات آماری خود را با متخصصین آمار یا علم داده‌ها و علوم کامپیوتر به بحث می‌گذاشتند. این جلسات ۲۰ دقیقه‌ای به‌عنوان مکملی برای تلاش‌های دانشجو بود تا از طریق راهنمایی‌های دریافتی در اینجا، آمادگی لازم را برای انجام پروژه خود پیدا کند.

همکاری‌های قوی تجاری نیز با مراکز صنعتی (دولتی و غیردولتی) از طریق جذب پروژه‌ها، جذب دانشجویان دکتری صنعتی، همکاری‌های بین‌رشته‌ای و مشاوره در این دانشکده انجام می‌گرفت. به‌عنوان مثال آقای میکوش همکاری بسیار نزدیکی با اداره هواشناسی و شرکت‌های مختلف بیمه داشتند. نکته دیگری که برای من جالب بود این بود که ایشان اذعان می‌کردند تمامی دانش‌آموختگان کارشناسی ارشد رشته ریاضیات اقتصادی یا بیمه جذب سازمان‌های خصوصی و دولتی کشور می‌شوند و کمتر دانش‌آموخته‌ای بیکار می‌ماند.

در ۳ جلسه دفاعیه کارشناسی ارشد نیز شرکت نمودم که برخی نکات آن‌ها برای من جالب بود. به‌عنوان مثال داوری پایان‌نامه‌های با موضوعات کاربردی، توسط یک متخصص مرتبط با موضوع از بخش صنعت که در جلسه دفاع حضور داشت انجام می‌گرفت. به‌جز استاد راهنما، داور متخصص و سایر دانشجویان، داور دیگری در این جلسات حضور نداشت. معمولاً به دلیل این‌که بخش عمده‌ای از دانشجویان کارشناسی ارشد بومی بودند، ارائه دانشجویان معمولاً به زبان دانمارکی انجام می‌شد و بنده از طریق دنبال کردن اسلایدها می‌توانستم متوجه برخی از صحبت‌های دانشجو‌ها بشوم. ارائه

برآوردگر وایازشی، برآوردگر رگرسیونی . . . regression estimator
 برآورد استوار robust estimation
 استواری robustness
 آماره استوار robust statistic
 ناریب unbiased
 برآورد ناریب unbiased estimate
 برآوردگر ناریب unbiased estimator
 برآوردگر موجکی wavelet estimator

نظرسنجی در مورد نیاز به تغییر در اساسنامه انجمن

عضو محترم انجمن آمار ایران
 با سلام و احترام

از آنجا که یکی از موضوعات مطرح شده در آخرین مجمع عمومی تشکیل شده انجمن (هم زمان با چهاردهمین کنفرانس آمار ایران در دانشگاه صنعتی شاهرود) پیشنهاد «تغییر موارد ضروری در اساسنامه انجمن» بوده است، لذا از جنابعالی خواهشمند است چنانچه پیشنهاد یا نظری برای اصلاح اساسنامه انجمن دارید، با مراجعه به لینک زیر در وبگاه انجمن، نظرات خود را از طریق بخش «تسهیلات مطلب» ارسال نمایید.

موارد پیشنهادی پس از بحث و تبادل نظر در هیئت مدیره انجمن برای تصویب، به مجمع عمومی پانزدهمین کنفرانس آمار ارائه خواهد شد.

www.irstat.ir/content/407/

اساسنامه در وبگاه انجمن در دسترس است.

دکتر محمدقاسم وحیدی اصل
 رئیس انجمن آمار ایران

واژه‌های آماری مصوب فرهنگستان زبان و ادب فارسی

فرشید خان‌زاده^{۲۵} (پژوهشکده آمار)

عادل محمدپور^{۲۶} (دانشگاه صنعتی امیرکبیر)

برآورد

برآوردگر پذیرفتنی admissible estimator
 برآوردگر مجانبی ناریب . asymptotically unbiased estimator
 برآوردگر کارای مجانبی asymptotic efficient estimator
 اریبی bias
 اریب biased
 برآوردگر اریب biased estimator
 آماره اریب biased statistic
 برآوردگر نقطه تغییر change point estimator
 ضریب اطمینان . . confidence coefficient, confidence level
 بازه اطمینان confidence interval, interval estimate
 حدهای اطمینان confidence limits
 برآوردگر سازگار consistent estimator
 برآوردگر کارا efficient estimator
 آماره کارا efficient statistic
 برآوردنی estimand
 برآورد (۱) estimate
 معادله برآورد estimating equation
 برآورد (۲) estimation
 برآوردگر estimator
 برآوردگر به‌ساخته improved estimator
 برآوردگر ناکارا inefficient estimator
 برآورد بازه‌ای interval estimation
 برآوردگر خطی linear estimator
 برآوردگر چندبارگی multiplicity estimator
 برآورد نقطه‌ای point estimation
 برآورد ادغامی pooled estimate
 برآوردگر شبه‌درست‌نمایی بیشینه pseudo maximum likelihood
 estimator
 برآوردگر نسبتی ratio estimator

^{۲۵} f.khanzadeh@srtc.ac.ir

^{۲۶} adel@aut.ac.ir

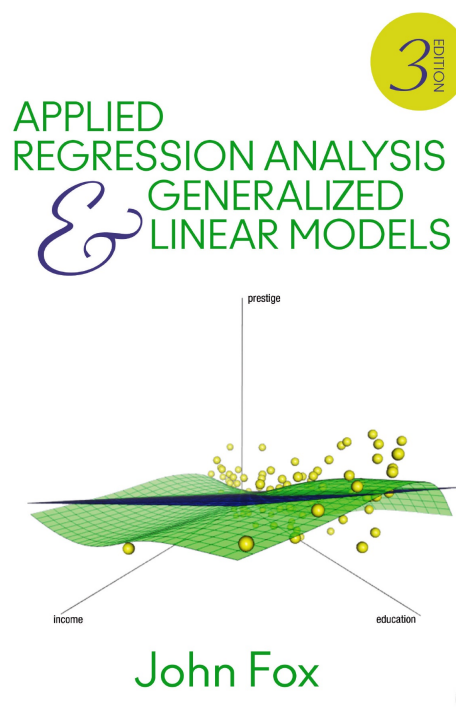
معرفی کتاب

زیر نظر سردبیر

در این شماره از خبرنامه کتابی در زمینه «رگرسیون» معرفی می‌کنیم. عنوان این کتاب

Applied Regression Analysis and Generalized Linear Models

است که ویرایش سوم آن توسط انتشارات سیج^{۲۷} در سال ۲۰۱۶ چاپ شده است. ویرایش نخست کتاب در سال ۱۹۹۷ با عنوان Applied Regression, Linear Models, and Related Methods چاپ شده بود. نویسنده کتاب «جان فاکس»^{۲۸} استاد دانشگاه مک‌مستر کانادا است. جان فاکس، گرچه یک متخصص جامعه‌شناسی است، اما دانش عمیقی از آمار و به‌ویژه رگرسیون دارد^{۲۹}.

نرمال‌ساز و تبدیل‌های ثابت‌کننده واریانس که در بخش‌های دیگر کتاب مورد نیاز هستند، می‌پردازد. فصل پنجم تا هفتم به رگرسیون خطی ساده و چندگانه اختصاص دارد. در فصل هشتم کتاب به مدل‌های آنالیز واریانس یک طرفه و دو طرفه و آنالیز کواریانس پرداخته شده است. در فصل‌های ۹ و ۱۰ (که با علامت ستاره مشخص شده‌اند) در قالب نظریه مدل‌های خطی، بحث‌های نظری مربوط به مدل‌های رگرسیونی، مدل‌های آنالیز واریانس و مدل آنالیز کواریانس بیان شده است. در بخش سوم کتاب، در فصل‌های ۱۱ و ۱۲ و ۱۳ به موضوعاتی مانند تحلیل‌های تشخیصی برای شناسایی مشاهدات نافذ و مشاهدات پرت، مسئله هم‌خطی، نرمال نبودن و ثابت نبودن واریانس خطاها بحث می‌شود. بخش چهارم کتاب به مدل‌های خطی عمومی اختصاص دارد. در این بخش نخست در فصل چهاردهم به مدل‌های رگرسیون لجستیک برای داده‌های با متغیر پاسخ دو مقداری و چند مقداری پرداخته می‌شود. در فصل پانزدهم مباحث نظری مربوط به این مدل‌ها بیان شده است. در بخش پنجم کتاب، در فصل‌های ۱۶ تا ۲۱ به مباحث جدی‌تری از رگرسیون مانند مدل‌های سری زمانی رگرسیونی، مدل‌های غیرخطی، رگرسیون ناپارامتری و رگرسیون خودگردان (بوت‌استرپ) پرداخته شده است. بخش آخر کتاب، فصل‌های ۲۳ و ۲۴ به مدل‌های خطی و غیرخطی با اثرات آمیخته، برای تحلیل داده‌های طولی و داده‌های با ساختار پیچیده سلسله‌مراتبی (خوشه‌ای) اختصاص دارد.

برای راحتی خوانندگانی که زمینه آمار و ریاضی قوی ندارند، در انتهای کتاب ۴ ضمیمه آورده شده است که کتاب را از هر جهت خودکفا می‌سازد. فهرست نمادهای مورد استفاده در کتاب در ضمیمه A آورده شده است. در ضمیمه B مطالبی از جبرخطی و ماتریس‌ها، در ضمیمه C مطالبی از حسابان و در ضمیمه D مطالبی از احتمال و آمارریاضی و مباحثی از استنباط آماری که برای درک مطالب کتاب مورد نیاز هستند، آورده شده است. در پایان هر فصل، فهرستی از مراجع کمکی (شامل کتاب و مقاله) برای خواننده علاقه‌مند به فهم عمیق‌تر مطالب، ذکر شده است.

همان‌طور که در مرور مطالب فصل‌های کتاب اشاره شد، رویکرد کلی نگارش کتاب کاربردی است و مباحث نظری، در فصل‌هایی جداگانه (که با ستاره مشخص شده‌اند) بیان شده است. مثال‌های متنوعی با داده‌های واقعی (که بیشتر آن‌ها از مقالات

کتاب در ۶ بخش و ۲۴ فصل، تدوین شده است. عنوان نخستین فصل کتاب «مدل‌های آماری و علوم اجتماعی» است که در آن به نقش آمار در تحلیل داده‌های حوزه علوم اجتماعی می‌پردازد. فصل‌های دوم تا چهارم کتاب، به روش‌های گرافیکی برای خلاصه کردن داده‌های یک متغیره و چندمتغیره، همچنین به تبدیلات توانی

SAGE^{۲۷}

Fox John^{۲۸}

<https://socialsciences.mcmaster.ca/jfox/>^{۲۹}

14. Logit and Probit Models for Categorical Response Variables

15. Generalized Linear Models

V. EXTENDING LINEAR AND GENERALIZED LINEAR MODELS

16. Time-Series Regression and Generalized Least Squares

17. Nonlinear Regression

18. Nonparametric Regression

19. Robust Regression

20. Missing Data in Regression Models

21. Bootstrapping Regression Models

22. Model Selection, Averaging, and Validation

VI. MIXED-EFFECTS MODELS

23. Linear Mixed-Effects Models for Hierarchical and Longitudinal Data

24. Generalized Linear and Nonlinear Mixed

چاپ شده گرفته شده‌اند) در کتاب آورده شده است. نرم افزار مورد استفاده در کتاب، نرم افزار R است. نویسنده کتاب در نوشتن کدهای چند بسته نرم افزاری در R از جمله

candisc (canonical discriminant analysis)

car (Companion to Applied Regression)

heplots (hypothesis tests in multivariate linear models)

sem (structural equation modeling)

نیز مشارکت داشته است. کتابی نیز با عنوان

An R Companion to Applied Regression

نوشته است که ویرایش دوم آن در سال ۲۰۱۱ به چاپ رسیده است.

از دیگر ویژگی‌های خوب این کتاب، مقدمه کامل آن است. در مقدمه کتاب، اطلاعات مفیدی درباره محتوای کتاب و راهنمایی دانشجو و مدرس درس، بیان می‌کند. برای مدرسی که این کتاب را به عنوان مرجع درس انتخاب کرده است، نویسنده براساس تجربیات خود، یک جدول طرح درس برای یک نیمسال تحصیلی با ۱۴ هفته ارائه کرده است. کتاب را می‌توان در سطوح مختلف و برای رشته‌های مختلفی تدریس نمود.

فهرست مطالب کتاب

1. Statistical Models and Social Science

I. DATA CRAFT

2. What Is Regression Analysis?

3. Examining Data

4. Transforming Data

II. LINEAR MODELS AND LEAST SQUARES

5. Linear Least-Squares Regression

6. Statistical Inference for Regression

7. Dummy-Variable Regression

8. Analysis of Variance

9. Statistical Theory for Linear Models

10. The Vector Geometry of Linear Models

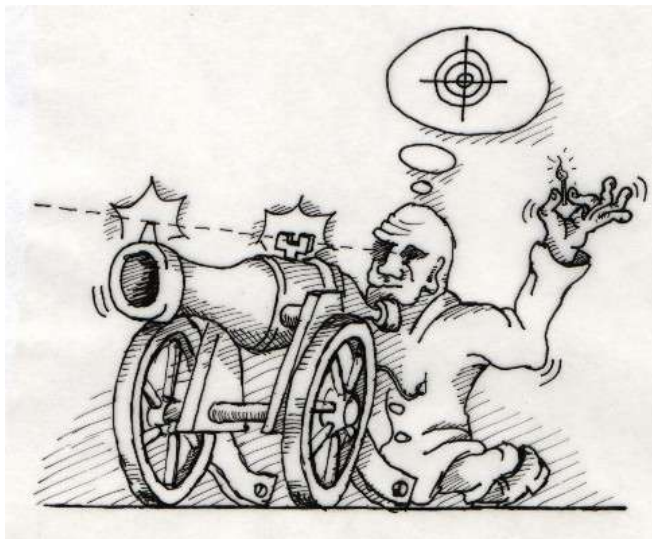
III. LINEAR-MODEL DIAGNOSTICS

11. Unusual and Influential Data

12. Diagnosing Non-Normality, Nonconstant Error Variance, and Nonlinearity

13. Collinearity and Its Purported Remedies

IV. GENERALIZED LINEAR MODELS

«بدون شرح»

دانش‌آموختگان دکتری آمار

مصطفی طامندی

متولد سال ۶۲ در بیرجند، دانش‌آموخته کارشناسی آمار دانشگاه فردوسی مشهد سال ۸۴، کارشناسی ارشد آمار ریاضی دانشگاه شیراز سال ۸۷، دکتری آمار دانشگاه شهید باهنر کرمان سال ۹۷، عضو هیئت علمی گروه آمار دانشگاه ولی عصر رفسنجان از سال ۸۷.

عنوان رساله: آمیخته‌های شکلی توزیع چوله-نرمال و کاربردهای آن

استاد راهنما: دکتر احد جمالی‌زاده

وحید تدین

آقای وحید تدین، متولد سال ۱۳۶۷ در اقلید فارس، دانش‌آموخته کارشناسی آمار سال ۱۳۸۹ از دانشگاه خلیج فارس، کارشناسی ارشد آمار سال ۱۳۹۱ از دانشگاه تربیت مدرس، دکتری آمار سال ۱۳۹۷ از دانشگاه شهید چمران اهواز هستند.

عنوان رساله: تحلیل مدل‌های فضایی ناگوسی با خطای اندازه‌گیری در پیشگوها

استاد راهنما: دکتر عبدالرحمن راسخ

اخبار دانشگاه‌ها و موسسات

دانشگاه اصفهان

جلسه معارفه با دانشجویان جدیدالورود کارشناسی و کارشناسی ارشد سال ۱۳۹۷ برگزار شد. در مهرماه سال ۱۳۹۷ تعداد ۴۵ دانشجو در مقطع کارشناسی، ۱۶ دانشجو در مقطع کارشناسی ارشد آمار ریاضی و ۷ دانشجو در مقطع کارشناسی ارشد گرایش آمار اقتصادی-اجتماعی پذیرفته شده‌اند.

مراسم هفته پژوهش در روز دوشنبه ۹۷/۹/۲۶ با سخنرانی دکتر احسان زمان‌زاده با موضوع

Estimation of Population Proportion for Judgement Post Stratification

برگزار شد. در ادامه مراسم جلسه پرسش و پاسخ در مورد چالش‌های آموزش و پژوهش آمار انجام گردید.

دانشگاه شهید چمران اهواز

جلال چاچی

دکتر جلال چاچی از مهرماه ۱۳۹۷ به عنوان عضو هیئت علمی گروه آمار به دانشگاه شهید چمران اهواز منتقل شدند. ایشان متولد سال ۱۳۶۰ در شهر مشهد، دانش‌آموخته کارشناسی آمار، سال ۸۳ از دانشگاه بیرجند، دانش‌آموخته کارشناسی ارشد آمار، سال ۸۶، از دانشگاه فردوسی مشهد و دانش‌آموخته دکترای آمار، سال ۹۱ از دانشگاه صنعتی اصفهان (دوره مشترک با دانشگاه اصفهان) هستند. عنوان رساله ایشان «روش‌های آماری بر اساس اطلاعات نادقیق» با راهنمایی دکتر سید محمود طاهری است. ایشان از سال ۹۱ تا ۹۷ عضو هیئت علمی دانشگاه سمنان بوده‌اند.

دانشگاه یزد

۱- به مناسبت هفته پژوهش، به همت انجمن علمی دانشجویی و بخش آمار در تاریخ ۹۷/۹/۲۶ سخنرانی با عنوان «۲۰۲۴- ۲۰۱۵ دهه ثبت احوال و آماریاتی» توسط خانم فاتحی، معاون انفورماتیک اداره ثبت احوال استان یزد، برگزار شد. در این جلسه مسئولین ثبت احوال، اعضای هیئت علمی و دانشجویان آمار حضور داشتند.

۲- کارگاه «چه کنم چه کنم کسب و کار» با همکاری پردیس علوم انسانی و هنر پارک علم و فناوری و انجمن علمی دانشجویی آمار، در هفته پژوهش برگزار شد. در این کارگاه آقای تقی فرهنگ‌نیا مدیر پردیس علوم انسانی و هنر پارک علم و فناوری یزد در مورد چگونگی راه اندازی یک کسب و کار سخنرانی کردند. سپس آقای مصیب حکام زاده از دانش‌آموختگان آمار دانشگاه یزد و مدیرعامل شرکت آمار بهین تدبیر پردیس، تجربیات کاری خود را برای دانشجویان بیان نمودند.

پژوهشکده آمار

۱- طرح پژوهشی «محاسبه حساب آب در سیستم حسابداری زیست محیطی - (محاسبه جداول عرضه و مصرف فیزیکی آب)» منتشر شد.

آب، بخش مهمی برای تأمین معیشت و زندگی تمامی افراد بوده و نقش کلیدی برای دستیابی به توسعه پایدار دارد. ایجاد راه‌هایی برای دسترسی عمومی به آب سالم، بهداشت، ارتقای کیفیت منابع آبی، بهره‌وری مصرف آب و حفاظت و احیای اکوسیستم‌های آبی تنها با مدیریت صحیح و کارآمد این منبع حیاتی امکان‌پذیر است. لازمه چنین نگرشی و دست یافتن به آن در وهله اول، داشتن اطلاعات و آمار صحیح و کافی در این حوزه خواهد بود.

پژوهشکده آمار با همکاری مرکز آمار ایران به‌عنوان یکی از متولیان آمارهای ثبتی تلاش کرده است تا با ارائه طرح محاسبه عرضه و مصرف فیزیکی آب با تکیه بر سیستم بین‌المللی حسابداری زیست محیطی- اقتصادی برای آب بتواند گامی مؤثر در این راه بردارد. این طرح با همکاری و استفاده از اطلاعات دستگاه‌های متولی در این حوزه انجام شده است.

حساب آب در مجموع شامل هفت جدول استاندارد است که با توجه به محدودیت‌های موجود در دستیابی به داده‌ها و اطلاعات اولیه، در این طرح تنها دو جدول اصلی عرضه و مصرف فیزیکی

ارائه شده است. امید است با دسترسی کامل به داده‌ها و اطلاعات اولیه در مراحل بعدی، سایر جداول این حساب نیز محاسبه شود. این طرح تصویری از میزان آب عرضه شده و مصرف شده در سال ۱۳۹۰ را در بین جریان‌های مختلف، اعم از خانوار و بخش‌های مختلف اقتصادی نشان می‌دهد.

نتایج به‌دست آمده نشان می‌دهد مجموع آب مصرف شده در رشته فعالیت‌های اقتصادی و خانوار که از مجموع آب برداشت شده از محیط زیست و مصرف آب دریافتی از دیگر واحدهای اقتصادی به‌دست آمده، مقدار ۱۴۴,۰۷۶ میلیون متر مکعب بوده است که از این میزان ۵,۱۳۲ میلیون متر مکعب آن مختص خانوارها و ۱۳۸,۹۴۴ میلیون متر مکعب مربوط به بخش‌های مختلف اقتصادی است. همچنین، مجموع آب عرضه شده به دیگر بخش‌های اقتصادی و محیط زیست (برگشت آب)، ۷۵,۷۳۷ میلیون متر مکعب بوده که از این میزان ۴,۱۰۶ میلیون متر مکعب برای خانوار و ۷۱,۶۳۱ میلیون متر مکعب به رشته فعالیت‌های اقتصادی اختصاص داشته است. میزان آب هدر رفته (تفاوت میزان آب عرضه شده و آب مصرف شده) مقدار ۶۸,۳۳۹ میلیون متر مکعب را به خود اختصاص داده است که بیشترین حجم آن مربوط به رشته فعالیت‌های کشاورزی، ماهی‌گیری و جنگل‌داری و به میزان ۶۵,۲۹۸ میلیون متر مکعب بوده است.

۲- طرح پژوهشی «تهیه حساب کار در ایران: مفاهیم، اصول و روش‌ها» منتشر شد.

بررسی وضعیت اشتغال در کشور با وجود آمار و ارقام متفاوت از منابع آماری مختلف از جمله آمارگیری نیروی کار، جداول داده-ستانده، سرشماری نفوس و مسکن، آمارهای ثبتی و غیره، و عدم دستیابی به یک عدد واحد برای اشتغال کل کشور از چالش‌های پیش روی برنامه‌ریزان و سیاست‌گذاران این حوزه در اغلب کشورهای جهان است. برای انسجام بخشیدن به این آمارها لازم است آمار عرضه نیروی کار از طریق اطلاعات طرح‌های خانواری از جمله آمارگیری نیروی کار با آمار تقاضای نیروی کار حاصل از آمارگیری‌های کارگاهی و حساب‌های ملی و اطلاعات جداول داده - ستانده گردآوری شود و پس از تلفیق و تطبیق این منابع اطلاعاتی، آمارهای یکپارچه در حوزه اشتغال به دست آید.

بر این اساس پژوهشکده آمار با توجه به رسالت خود در زمینه اجرای طرح‌های پژوهشی با هدف افزایش کیفیت آمارها و در نظر گرفتن نیاز سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان به آمارهای دقیق و بهنگام و تحلیل آنها، طرح پژوهشی «تهیه حساب کار در ایران: مفاهیم، اصول و روش‌ها» را در دستور کار خود قرار داد، که اجرای

سال ۱۳۹۵ آغاز شد و گزارش نهایی آن اکنون در دسترس علاقه مندان قرار گرفته است.

۴- طرح پژوهشی «گزارش فنی سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۹۵» منتشر شد. مرکز آمار ایران از سال ۱۳۳۵ تا کنون هشت سرشماری عمومی نفوس و مسکن اجرا کرده است. در طی این سال‌ها روش اجرای سرشماری‌ها از روش‌های کاملاً سنتی (گردآوری داده‌ها به روش مستقیم یا چهره به چهره) به روش‌های ترکیبی یا مدرن (ترکیب دو یا چند روش مانند اینترنتی/پستی/طرح آماری/ثبتي/مراجعة مستقیم) تغییر شکل داده است. تمام این سرشماری‌ها به استثنای دو سرشماری سال‌های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵ در فواصل ده ساله اجرا شده‌اند. در سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال ۱۳۹۵ به منظور افزایش سرعت و دقت و کاهش هزینه‌های سرشماری، برای نخستین بار در تاریخ سرشماری‌های کشور، علاوه بر مراجعه حضوری، شیوه نوین سرشماری اینترنتی نیز مورد استفاده قرار گرفت. با توجه به تجربه‌های ارزشمندی که در این سرشماری حاصل شد، تهیه گزارش فنی این سرشماری از اهمیت بالایی برخوردار است.

بر این اساس پژوهشکده آمار با توجه به رسالت خود در زمینه اجرای پژوهش در زمینه‌های مربوط به روش‌های تولید آمار، تحلیل آماری، پردازش و استخراج اطلاعات و اطلاع‌رسانی آماری و تأمین نیازهای آماری سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان، تهیه «گزارش فنی سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۹۵» را در دستور کار خود قرار داد، که این گزارش اکنون در دسترس علاقه‌مندان قرار گرفته است.

گزارش فنی سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال ۱۳۹۵ مجموعه‌ای مدون از تمام اقدامات انجام شده در این سرشماری از مرحله برنامه‌ریزی، طراحی، سازماندهی، تبلیغات، آموزش و اجرا تا استخراج و اطلاع‌رسانی است.

فایل گزارش کامل این ۴ طرح پژوهشی، در بخش «فروشگاه» وبگاه پژوهشکده آمار ایران به نشانی www.srtc.ac.ir قابل تهیه است.

ارسالی خانم صادقی نماینده انجمن

آن از خرداد ۱۳۹۶ آغاز شد. هدف اصلی این طرح مطالعاتی، آشنایی با مفاهیم، اصول و چارچوب مفهومی حساب کار^{۳۰} یا سیستم حسابداری کار^{۳۱}، تعیین چارچوب مناسب و قابل دستیابی برای تهیه حساب کار در ایران و محاسبه حساب اشتغال، حساب ساعات کار و حساب درآمد از کار در ایران فارغ از در نظر گرفتن منبع تولید اطلاعات است.

بر اساس قطعنامه بین المللی آمار کار^{۳۲} دامنه آمار کار علاوه بر اشتغال، ساعات کار و درآمد از کار، پدیده‌های دیگری در ارتباط با جهان کار را نیز در بر می‌گیرد که امید است بتوان تدریجاً سلسله حساب‌های کار از حساب اشتغال، حساب ساعات کار و حساب درآمد از کار را به تمامی اجزاء دیگر آمار کار گسترش داد.

۳- طرح پژوهشی «خطاهای طبقه‌بندی در آمارهای جریان» منتشر شد. در تحلیل آمارهای بازار کار علاوه بر شاخص‌های مربوط به یک مقطع زمانی خاص، آمارهای مربوط به تغییرات بین مقاطع زمانی مختلف نیز مورد نیاز است. این آمارها که با عنوان آمارهای جریان شناخته می‌شود در صورت استفاده از نمونه‌گیری چرخشی، به علت وجود افراد مشترک در دوره‌های مختلف آمارگیری، قابل محاسبه است. آمارهای جریان، همه آمارهای ورودی-خروجی نیروی کار و تغییر وضعیت نیروی کار بین دو دوره را ارائه می‌کند. دسترسی به این آمارها، امکان تحلیل‌های گسترده‌تر بازار کار را فراهم می‌آورد. آمارگیری نیروی کار مرکز آمار ایران با استفاده از نمونه‌های چرخشی از سال ۱۳۸۴ به صورت فصلی اجرا می‌شود. بر اساس داده‌های این آمارگیری پژوهشکده آمار در سالهای ۱۳۸۹ و ۱۳۹۳ به محاسبه، تحلیل و ارائه آمارهای جریان پرداخته است. یکی از مهمترین خطاهای غیرنمونه‌گیری در آمارهای جریان، خطای پاسخ است که ممکن است به طبقه بندی نادرست افراد به رده‌های مختلف نیروی کار (شاغل، بیکار و غیرفعال) منجر شود. برای به کار بردن آمارهای جریان بهتر است خطای طبقه بندی آنها نیز بررسی و مشخص شود تا با اطلاع از حدود این خطا تحلیل‌های برگرفته از این آمارها انجام شوند.

بر این اساس پژوهشکده آمار با توجه به رسالت خود در زمینه اجرای طرح‌های پژوهشی با هدف افزایش کیفیت آمارها و در نظر گرفتن نیاز سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان به آمارهای دقیق و به‌هنگام و تحلیل آنها، طرح پژوهشی «خطاهای طبقه بندی در آمارهای جریان» را در دستور کار خود قرار داد که اجرای آن از

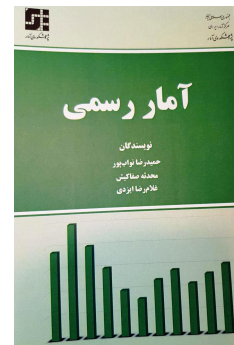
^{۳۰} Labour Accounts

^{۳۱} Labour Accounting System

^{۳۲} ILO Convention No. 16, Labour Statistics, 1985

کتاب‌های آماری چاپ شده

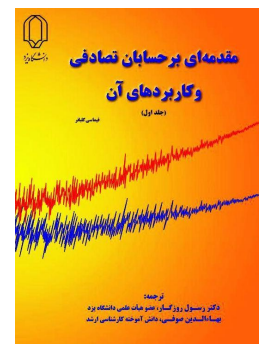
عنوان: تحلیل سری‌های زمانی کاربردی از دیدگاه قلمرو زمان
مؤلف: رضا پورموسی
انتشارات دانشگاه شهید باهنر کرمان، سال ۹۶

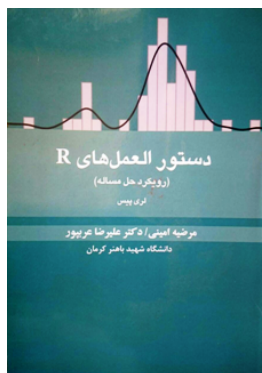
عنوان: آمار رسمی
مؤلفان: حمیدرضا نواب‌پور، محدثه صفاکیش و غلام‌رضا ایزدی
انتشارات پژوهشکده آمار، سال ۹۷

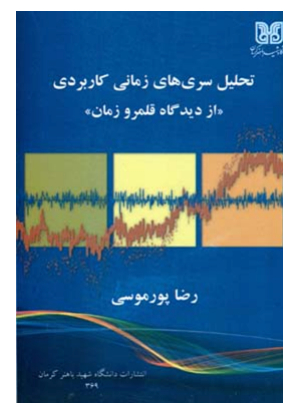
عنوان: محاسبات آماری با R و کاربردهای آن
مؤلفان: علیرضا عرب‌پور و همکاران
انتشارات جهاد دانشگاهی استان کرمان، سال ۹۶

عنوان: مقدمه‌ای بر حسابان تصادفی و کاربردهای آن
مؤلف: فیماسی، کلبانر
مترجمان: رسول روزگار و بهاء‌الدین صوفی
انتشارات دانشگاه یزد، سال ۹۷

عنوان: دستورالعمل‌های R (رویکرد حل مساله)
مترجمان: مرضیه امینی و علیرضا عرب‌پور
انتشارات سیمای دانش، سال ۹۶

بسمه تعالی

انجمن آمار ایران

فرم درخواست نسخه کاغذی خبرنامه تا پایان حق عضویت

عضو محترم انجمن آمار ایران
احتراماً به طوری که مستحضری خبرنامه انجمن آمار ایران نشریه خبری این انجمن است که در پایان هر فصل منتشر می شود و هدف اصلی از انتشار آن، درج اخبار آماری ایران و جهان، آشنایی با بزرگان حوزه اندیشه آماری و ایجاد ارتباط میان اعضای جامعه آماری با یکدیگر و نیز با انجمن آمار ایران است. بنابراین و به منظور آگاهی اعضای محترم انجمن از رویدادهای مرتبط با آمار و به ویژه اخبار انجمن، هیئت مدیره مایل است که خبرنامه چه به صورت الکترونیکی و چه به صورت کاغذی به موقع به دست اعضای محترم برسد. لذا برای آگاهی از تمایل جنابعالی/ سرکارعالی به دریافت نسخه کاغذی خبرنامه یا نسخه الکترونیکی آن تا پایان حق عضویت یکساله خود خواهشمند است فرم زیر را تکمیل و به دفتر انجمن ارسال فرمایید.
یادآوری می شود که در صورت عدم وصول فرم تکمیل شده، فقط نسخه الکترونیکی خبرنامه برای شما ارسال خواهد شد.

فرم درخواست نسخه کاغذی خبرنامه تا پایان حق عضویت یکساله	
نام:	نام خانوادگی:
شماره عضویت:	شماره تماس:
نشانی کامل پستی:	

فرم عضویت در انجمن آمار ایران

آدرس: تهران، خیابان فلسطین (بین بزرگمهر و انقلاب)، بن بست نجم، پلاک ۲، طبقه دوم، واحد ۱۱
کد پستی: ۱۴۱۶۸۴۳۷۷۴ تلفن: ۰۲۱-۶۶۴۹۵۵۴۰
نمابر: ۰۲۱-۶۶۴۹۹۸۳۷
آدرس اینترنتی: www.irstat.ir
پست الکترونیکی: info@irstat.ir

عضو جدید ☐ تغییر مشخصات ☐ شماره عضویت:

۱. مشخصات فردی:

نام: _____
نام خانوادگی: _____
تاریخ تولد: _____ شماره ملی: _____ جنسیت: ☐ زن ☐ مرد

۲. مشخصات تحصیلی:

آخرین مدرک تحصیلی:

تخصص‌ها و کدهای مربوطه:

رشته تحصیلی:

تخصص:

الویت اول	الویت دوم
☐ کد	☐ کد

تخصص	آمار در پزشکی	آمار رسمی	آمار زیستی	آنالیز تصادفی	احتمال ترکیباتی	احتمال هندسی، هندسه تصادفی	استنباط آماری	استنباط فرایندهای تصادفی
کد	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸
استنباط ناپارامتری	تاریخ آمار و احتمال	تحلیل بقاء و داده‌های سانسور شده	تحلیل چند متغیره	تحلیل داده‌ها	تحلیل شکل	داده کاوی	روش‌های دنباله‌ای	روش‌های نموداری
۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷
سری‌های زمانی	طرح آزمایش‌ها	فرایندهای تصادفی	فرایندهای خاص	فرایندهای مارکوف	مبانی نظریه احتمال	مبانی و فلسفه آمار	مجموعه‌ها و میدان‌های تصادفی	محاسبات آماری
۱۸	۱۹	۲۰	۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶
مدل‌های خطی و ناخطی	نظریه تصمیم	نظریه توزیع‌ها	نظریه‌های حدی	نمونه‌گیری	موضوع مرتبط	آمار قضایی		
۲۷	۲۸	۲۹	۳۰	۳۱	۳۲	۳۳		

محل تحصیل (برای دانشجویان):

دانشگاه محل اخذ آخرین مدرک:

شهر و کشور محل اخذ مدرک:

۳. مشخصات شغلی:

مرتبه علمی: استاد ☐ دانشیار ☐ استادیار ☐ مربی ☐ کارشناس آمار ☐ کارشناس ارشد آمار ☐ دبیر ☐ آموزگار ☐ دانشجوی دکتری ☐ دانشجوی کارشناسی ارشد ☐ دانشجوی کارشناسی ☐
دانشجوی کاردانی ☐ غیره ☐ (ذکر شود):

۴. نشانی و راه‌های دسترسی:

تلفن ثابت: _____ تلفن همراه: _____ دورنگار: _____

نشانی پستی:

آدرس الکترونیکی (e-mail): _____ کد پستی ۱۰ رقمی: _____

۵. پرداخت حق عضویت و اشتراک نشریات:

مبلغ واریزی:

شماره فیش بانکی و تاریخ واریز:

۶. میزان حق عضویت انجمن آمار ایران مهر ۹۷ - مهر ۹۸

حق عضویت	وابسته	پیوسته	وابسته دانشجویی	پیوسته دانشجویی	عضویت دائم
مبلغ (ریال)	۴۵۰/۰۰۰	۷۰۰/۰۰۰	۲۰۰/۰۰۰	۴۰۰/۰۰۰	۸/۰۰۰/۰۰۰

۷. اشتراک سالانه نشریات انجمن آمار ایران (مبلغ به ریال) دو شماره از هر مجله و چهار شماره از خبرنامه

مجله (نشریه)	رتبه مجله	اعضا	نسخه کاغذی
خبر نامه	-	☐ ۲۰۰/۰۰۰	☐
ندا	علمی دانشجویی	☐ ۳۰۰/۰۰۰	☐
اندیشه آماری	علمی ترویجی	☐ ۳۰۰/۰۰۰	☐
علوم آماری	علمی پژوهشی	☐ ۳۰۰/۰۰۰	☐
JIRSS	علمی پژوهشی	☐ ۳۰۰/۰۰۰	☐

توضیحات:

- ۱- چنانچه در یکی از رشته‌های مرتبط با آمار درجه کارشناسی ارشد یا دکتری دارید در مقابل عضویت پیوسته و در غیر این صورت در مقابل عضویت وابسته علامت بزنید
- ۲- امکان ارسال نسخه الکترونیکی تمامی نشریات به صورت رایگان برای اعضا وجود دارد.
- ۳- در سایت انجمن آمار ایران irstat.ir در قسمت عضویت در سایت اطلاعات خود را تکمیل و از طریق پایگاه الکترونیکی حق عضویت خود را پرداخت نمایید.

Newsletter

Iranian Statistical Society

2018

Fall 2018, No 100

آبان

روز مایه

آمار و برنامه ریزی

+98(21)66495540

+98(21)66499827

15815-1614

Tehran, Iran